

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXV. ročník • Číslo 1/2025 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

- 3-23 Kronika obce Velký Týnec 2024
26-28 Fotoreportáže z prosincových kulturních akcí
33 Týnečtí hasiči získali ocenění Olomouckého kraje
34 Advent ve Vsisku

EDITORIAL

Milé čtenářky a čtenáři, dovolte mi, abych v prvním editoriale roku 2025 na úvod poděkovala všem, kteří se podílejí na tvorbě Týneckých listů. Díky vám všem, kteří nám poskytnete informace, fotografie a zajímavé příběhy, můžeme společně vytvářet tento časopis. Děkuji také našim čtenářům za jejich přízeň a věrnost.

Nový rok nám přináší nejen nové naděje a plány, ale také příležitost ohlédnout se za tím, co jsme společně prožili. V letošním lednovém čísle vás zveme na cestu časem prostřednictvím *Kroniky Týneckých listů*. Prolistujte její stránky a zavzpomínejte na události uplynulého roku. Ať už to byly radostné chvíle při kulturních a sportovních akcích, slavnostní okamžiky při výročích a významných událostech, nebo chvíle, kdy jsme společně překonávali těžkosti, jako byly loňské povodně.

Za adventním časem se také ohlíží příspěvky z týnecké mateřské školky. Uvidíte, že pro děti to byly dny plné radosti, tvořivosti a laskavosti. Výtvarné dílničky byly místem, kde děti tvořily krásné vánoční dekorace. Nechybělo ani trochu hravého napětí při pátrání po nezbedných lesních skřítcích, kteří se z blízkého lesa Chlum vydali skotačit do naší obce. Samotné děti také rozdávaly radost, a to když vlastnoručně upečené perníčky a vyrobená přáníčka rozdávaly seniorům v našich chráněných bytech.

A co nás čeká v letošním roce? Těšit se můžete na bohatý kulturní život, sportovní akce a další zajímavé projekty. A začínáme pěkně zostra plesovou sezónou. V Týnci máme bohatý výběr plesů, které uspokojí každého. Ať už preferujete klasický obecní ples, nebo chcete podpořit místní hasiče či skauty, určitě si vyberete. Navíc, náš národopisný soubor Týnečáci se zúčastní již 30. ročníku Hanáckého bálu v Olomouci. Přijďte je podpořit! Více informací o všech plesech najdete na našich stránkách.

Přeji vám krásné zimní dny plné pohody a příjemných zážitků. Věřím, že stránky našeho měsíčníku vám budou i nadále příjemným společníkem a přinesou vám mnoho zajímavých informací a inspirace.

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:

Tříkrálové koledníky přišli do kostela Nanebevzetí Panny Marie povzbudit mj. hejtman Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk a starosta obce Petr Hanuška. Foto: Vladimíra Hacsiková

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

LEDNOVÝ ÚVODNÍK

Miluji novoroční procházky, protože venku v polích je vládcem praotec klid. Před takovou autoritou je dobré si zachovat trochu odstup a rezervovanost. Pokud si s ním chcete popovídat, je třeba hovořit jeho řečí a naučit se jí není vůbec lehké.

Právě, když jsem chtěl popsat, jak se takovému jazyku učím, zasekla se mi na mém laptopu všechna písmena. Podobně, jako když jste u mechanického psacího stroje zmáčkli více klapek naráz. Takže ty dobré rady, jak se naučit hovořit s praotcem, zůstanou nesděleny. I když. V psané formě máme pro takové příležitosti jeden vynález! A tím jsou tři tečky... Takže pozor!

To jsme si krásně popovídali a teď se můžeme vydat z procházky domů s čistou

hlavou. Je ono to vůbec v tom jazyce všechno krásně uspořádáno. A nutno žasnout nad všemi těmi drobnými nuancemi. Kdyby se člověk vracel z procházky s prázdnou hlavou, tak by to znělo prapodivně. Tak trochu, jako by zhloupl. Zatím co s „čistou hlavou“ odkazuje spíše ke zmouření. Vydejme se tedy do toho nového roku 2025 s čistou hlavou, s čistým štítem a s čistým stolem. Ten štít už v současné době tolik nepoužíváme, ale štůl je tu s námi už přes tisíce možná i milióny let. I jeho slovní kořen k tomu odkazuje. Staročeské „stól“, státi. Když se člověk postavil do vzpřímené polohy postavil sobě i stolec, aby mohl stolovat - jíst, vládnout, obětovat i pracovat. A tak máme stoly jídelní, servírovací, pracovní, psací, odkládací, svateb-

ní, noční, obětní, čtveraté, obdélníkové, kulaté, rozkládací, dubové, smrkové a další a další. Stůl je pojem i artefakt, který nás následuje nebo můžeme my následovatí jej. Udržovatí na něm pořádek a mítí ho čistý je však někdy úkol nadmíru těžký.

Plný energie z procházky jsem se vrhnul na ten svůj psací štůl a vše na něm patřičně urovnal a resty splnil. Ona někdy ta čistota netkví jen v těch věcech viditelných. Například čistota mého psacího stolu se odvíjí i od napsání lednového úvodníku. Takže teprve jeho odesláním bude věc čistoty dokonána a nový rok se může vydat na svoji pouť a mys s ním.

Ať vás čisté stoly a zdraví provází!

Stanislav Denk

Obec Velký Týnec Vás srdečně zve na

XIX. Obecní ples

ve stylu Black and white

Společenský dům Velký Týnec
18. 1. 2025 od 20:00

Program:
Autorská přehlídka Blanky Kaksové - Salon CAXA
Libor Elvis Konečný
Kouzelnice Kelly, Tomasiano (mikromagie)

K tanci a poslechu hraje hudební skupina Jamers
Bohatá tombola
Vítaný dresscode v černé a bílé barvě

Večerem provází Lenka Košičová

Vstupné včetně místenky v předprodeji za 150 Kč. Vstupné bez místenky na místě 120 Kč.

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsiková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

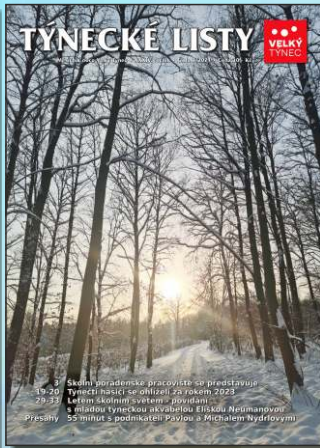
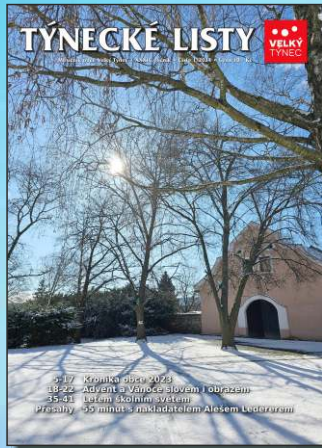
Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXV, číslo 1. Vyšlo 10. ledna 2025. Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusí být totožné se stanoviskem redakce.

KRONIKA TÝNECKÝCH LISTŮ

2024

Kalendárium

1. ledna

Novoroční přípitek

- Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 17:00 hodin

5. - 6. ledna

Tříkrálová sbírka

- Arcibiskupství olomoucké + Obec Velký Týnec

6. ledna

Valná hromada SDH Velký Týnec

- hasičská zbrojnice - 16:00 hodin

21. ledna

Jů a Hele

- Na kouzelném paloučku - Obec Velký Týnec - kino - 10:00 hodin

Kočkohrátky

- Obec Velký Týnec - kino - 15:00 hodin

24. ledna

Kurz první pomoci pro seniory

- Knihovna Velký Týnec - malý sál společenského domu - 14:00 hodin

25. ledna

13. zasedání mikroregionu Království

- Dub nad Moravou - 9:00 hodin

27. ledna

Hasičský ples

- SDH Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin

XXIX. Hanácký bál

- Sdružení obcí mikroregionu Království - RCO - 19:00 hodin

Další události

V pondělí 15. ledna proběhla pracovní porada zastupitelstva obce. Hlavním bodem jednání byla příprava rozpočtu obce na rok 2024.

Vedení obce objednalo u firmy LOLA Nováček zhotovení ozdobné mříže na studnu umístěné na zámecké zahradě.

Dne 17. ledna proběhlo v pracovním starosty obce zasedání Rady mikroregionu Království.

Obec uzavřela smlouvu se zpěvačkou Terezou Maškovou na její vystoupení ve společenském domě.

Počasí

Tak co napsat k lednu jako celku? Podivný měsíc, takový nestředoevropský. Dříve, když nebyl sníh na Vánoce, napadl po nich, resp. na počátku ledna. Ten letošní začal teplotně nad nulou, ve druhém týdnu spadly noční teploty hrubě pod nulu, mráz se držel i přes den, ve třetím týdnu se to opět přehouplo nad nulu, kolem dvacáté ledna v noci mrzlo, přes den nikoliv. Místo sněhu celkem často přišlo. Mimochodem - v loňském roce napršelo v Olomouckém kraji zhru-

ba 117% dlouhodobého průměru, což je dobrá zpráva.

První dekáda. Noc: 3, 1, 4, 7, 3, 1, 1, -6, -12, -14. Den: 7, 5, 11, 10, 6, 5, -3, -7, -6, 0. Druhá dekáda. Noc: -11, -4, -1, -2, -3, -1, -7, 2, -1, -5. Den: -1, 2, 1, 2, 2, 1, 4, -1, 1. Třetí dekáda. Noc: -9, -6, 0, 1, 8, 0, 3, 1, -4, -2, -2. Den: 2, 2, 5, 9, 8, 6, 5, 8, 6, 5, 1.

Petr Hanuška

Tříkrálová sbírka 2024

© Petr Hanuška

Letošní Tříkrálovou sbírku provázelo nepříjemně deštivé počasí. V naší obci se vybralo celkem 106.334,- Kč (ve Velkém Týnci 78.925,- Kč, v Čechovicích 14.216,- Kč a ve Vsisku 13.193,- Kč). V porovnání s rokem 2023 se letos vybralo o 6.704,- Kč více.

Hanácký bál

© Milan Stacho

Mikroregion Království pořádal Hanácký bál. Letošní ročník byl už dvacátý devátý a konal se 27. ledna v Regionálním centru Olomouc

Na paloučku

© archiv Týneckých listů

Děti si přišly na své v týneckém kině, které 21. ledna navštívili Jů a Hele s programem Na kouzelném paloučku...

Valná hromada SDH

© Petr Hanuška

Týnecktí hasiči pořádali valnou hromadu, kterou řídila sestra Michaela Dvořáková

Předávání policejních ocenění

© archiv Týneckých listů

Sedmírásky vystoupily na předávání policejních ocenění v Olomouci

Kalendárium

1. února
Promítání pro vzorné školáky
- Komise pro volnočasové aktivity + Knihovna Velký Týnec
- kino - 17:00 + 19:30 hodin
2. února
Skautský ples
- Skaut Velký Týnec a Čechovice - společenský dům - 19:00 hodin
10. února
Týnecký masopust s voděním medvěda
- Reznictví Coufal + Obec Velký Týnec + NS Týnečáci - zámecká zahrada - 12:00 hodin
- Maškarní karneval**
- RC Čmelda + MŠ Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin
- Společenský ples**
- Komise pro místní část Vsisko + přátelé - Pohostinství U Facků - 19:00 hodin
11. února
Jak se rodí kamarádi?
- divadelní představení - Knihovna Velký Týnec - kino - 15:00 hodin
- Celodenní florbalový minikemp**
- Junior florbal, z. s. - sportovní hala ZŠ Milady Petřkové - 8:00-16:00 hodin
13. února
Výroční schůze Klubu seniorů Velký Týnec
- společenský dům - 15:00 hodin
16. února
Knihadýlko
- Knihovna Velký Týnec
17. února
Sportovní ples
- TJ Sokol Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin
18. února
Beseda o 25. světovém jamboree v Jižní Koreji
- skautská klubovna - 16:00 hodin
19. února
11. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- společenský dům - 16:30 hodin
28. února
14. zasedání mikroregionu Království
- Citov - 9:00 hodin

Další události

Průběžně pracujeme na přípravě akcí dostavby chodníku na Bystřické ulici (v úseku hasičská zbrojnice-výjezd na Velkou Bystřici), resp. chodníku z návsi do Polní ulice ve Vsisku. V budově zdravotního střediska průběžně rekonstruujeme vodovodní a kanalizační síť. V čechovické hasičce opravujeme sociální zařízení. Provádíme přesun Alza Boxu na jiné místo, a to z důvodu rekonstrukce odpadů ze společenského domu. Provádíme čištění melioračního příkopu vedoucího za areálem Lozera Olomouc od dřevin. Tento příkop bude následně ZVHS prohlouben. Chystáme vydláždění areálu bývalého vodního zdroje na Podštampilí. Budou zde uloženy nádoby na tříděný odpad. V areálu mateřské školy bude vyměněn plot ve dvorní části a renovován vstup do budovy. Na Bystřické ulici budou vyměněny silniční obrubníky. V létě na tyto práce naváže SSOK rekonstrukcí asfal-

tových povrchů v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Pokračujeme v pracích na rekonstrukci zámeckých toalet.

Nový povrch dostane i ulice Ke Vsisku

Dne 21. února navštívil vedení obce npor. Robert Michalčík, vedoucí obvodního oddělení Olomouc III Policie ČR, aby obec informoval o trestné činnosti v našem katastru v roce 2023. Tradiční písemnou zprávu tentokrát nahradil odkaz na webovou stránku Mapa kriminality Policie ČR. Zde se po vyhledání názvu obce můžete seznámit se statistikou za uplynulé období a s typem trestné činnosti v konkrétních lokalitách našich místních částí.

Počasí

Tak šlo zřejmě o nejteplejší únor v historii! Po sněhu ani památky, a to téměř platilo pro všechna horstva v republice. Pršelo. Bylo zakaboněno. Slunečných dnů pomálu! Teploty z hlediska topení samozřejmě velmi příjemné. Ale není to prostě ono! Chybí nám ladovská zima. Únor je bez ní strašně smutný...

První dekáda. Noc: 1, 2, 4, 6, 5, 4, 6, 0, 8, 7. Den: 3, 6, 9, 10, 12, 9, 11, 4, 10, 14. Druhá dekáda. Noc: 11, 6, 3, -3, 5, 4, 5, 3, 2, 4. Den: 8, 11, 8, 7, 9, 13, 8, 9, 9, 10. Třetí dekáda. Noc: 4, 5, 8, 4, 1, 7, 4, 7, 7. Den: 9, 9, 9, 9, 11, 13, 16, 12, 15.

Připravil Petr Hanuška

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Vyšetřování lákání dítěte do vozu ukončeno

30/1 Policie ČR OK dnes oznámila, že případ lákání dítěte do vozu v obci Krčmaň bylo nedorozumění. Podrobněji viz úřední deska. Vedení obce bylo na nejmenované FB stránce kritizováno, že zatímco jiné nejmenované obce veřejnost o případu informovaly na svých webových stránkách, naše obec mlčela. Záměrně. Po obdržení zprávy o podezření totiž byly učiněny ve spolupráci s vedením ZŠ Milady Petřkové následující kroky: proběhlo poučení žáků všech tříd 1. a 2. st. o správné reakci na lákání neznámých osob - přes program Škola online byla podána zpráva rodičům - obecní policista byl vyzván ke

zvýšené hlídkové činnosti a ke spolupráci s Policií ČR. Tou byl zvolený postup oceněn jako neadekvátnější. Publikovat informace na web o nepotvrzeném podezření totiž znamená balancovat na hraně šíření poplašné zprávy. Navíc by to byla skvělá informace pro případného delikventa: Bacha, dej si oraz, jdou po tobě! Oznámení jsem umístil na web až poté, co zprávy šířila média (Olomoucká Drbna, Novinky.cz) a po rozhovoru s jedním spoluobčanem. Co říci k neoprávněné kritice obce? Škoda slov! Více zpráv k tématu naleznete na dalších stránkách TL.

Rozpočet obce na rok 2024

21/2 Hlavním bodem jednání 11. zasedání zastupitelstva naší obce konaného dne 19. února bylo projednání a schválení návrhu rozpočtu na rok 2024. Byl přijat jako vyrovnaný. Hlavní investiční akce: výstavba komunikace a chodníku v Sadové ulici, oprava povrchů komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská, výstavba pumptrackového are-

álu ve Vsisku, zahájení přístavby obecního úřadu v Čechovicích, výměna části veřejného osvětlení ve Vsisku, dokončení rekonstrukce interiéru zámecké budovy, zahájení stavby komunitního centra na čp. 19. Přejme si, aby současný přísun daňových příjmů zůstal nadále stabilní.

Zahájení stavebních prací na R55

Dnem 19. února byly obnoveny práce na stavbě dálnice R55 Olomouc-Kokory. Začne návoz zeminy na nájezdy budoucího mostu spojujícího Velký Týnec a s Grygovem. První kontrolní den je plánován na měsíc březen. Mnohé spoluobčany poněkud rozladila uzávěra mezi naší obcí a grygovskou křižovatkou, přičemž zde od počátku loňského listopadu neprobíhaly žádné stavební

práce. Nicméně úřední postup je nekompromisní. Uzávěra byla schválena pro oba směry, její dílčí změna by trvala několik týdnů. Provozovatel autobusové dopravy by neustále musel měnit jízdní řády. Tolik z dostupných informací. Hlučné období máme za sebou. Čeká nás etapa s uzávěrou, která by měla skončit na konci letošního července.

Prosím, uklízejte po svých psích mazlíčcích!

Písemně i telefonicky jsem vyzván, abych neustále apeloval na majitele psích svěřenců ve věci úklidu exkrementů, které pejsci za sebou zanechávají na svých procházkách. Pane starosto, vidím, že se snažíte, aby obec byla kulturní, hezká, a hovívka to prostě kazí! Takže znovu! Milí pejskaři, moc vás

prosím, uklízejte po svých čtyřnohých klientech! Víím, že je milujete, proto to pro vás nebude žádná zátěž! Máme v rodině také fenečku - jmenuje se po jedné nejmenované zpěvačce Cher - a víím, co běhání kolem ní to stojí. Ale vrací nám to úžasnou přítulností a psí láskou! Moc vám všem děkuji!

Skautský pes

archiv pořadatelů

2. února se společenský dům zaplnil tanečníky. Konal se tam skautský ples...

Únor, měsíc karnevalů

© archiv MŠ Velký Týnec

V sobotu 10. února pořádala MŠ a RC Čmelda ve společenském domě maškarní karneval pro děti

© archiv MŠ Velký Týnec

A aby těch masek nebylo málo, tak karneval probíhal přímo i v mateřské škole...

Ze života mateřské školy...

© archiv MŠ Velký Týnec

A zase ta školka... Tentokrát na cestě za zvířátky žijícími v přírodě kolem vesnice

Masopust

Co by to bylo za únor bez masopustu...

Průvod maškar v čele s medvědem protancoval vesnici

Nesmelo chybět posilnění během průvodu...

...ani zabíjačkové dobroty od místních řeznických mistrů

© 5x Milan Stacho

Masopustní veselí vyvrcholilo na zámecké zahradě pochováváním basy

Z plesové sezóny...

© archiv fotbalistů

Na konci února proběhl ve společenském domě ve Velkém Týnci fotbalový ples

Kalendárium

1. března
Koncert Terezy Maškové
 - Obec Velký Týnec - velký sál společenského domu - 19:00 hodin

16. března
Jarní týnecký bazárek
 - hasičská zbrojnice - 8:00-11:00 hodin

Kyky ryký
 - Knihadýlko a knihovna Velký Týnec - malý sál společenského domu - 15:00 hodin

23. března
XVI. Vinný košť
 - Obec Velký Týnec - společenský dům - 16:00 hodin

28. března
15. zasedání mikroregionu Království
 - Věrovany - 9:00 hodin

Libavá - Jedinečné území přírody uprostřed civilizace
 - Knihovna Velký Týnec - kino - 15:30 hodin

Další události

Obec se připojila vyvěšením vlajky k podpoře Tibetu.

Komise pro životní prostředí ve spolupráci s panem Pavlem Hechtem a pracovní skupinou obce řešila poslední kácení a ořez stromů, resp. výsadbu nových dřevin.

Dne 8. března bylo předáno firmě INSTA a. s. staveniště na čp. 19 v ulici Na Kříbě, kde následně začne výstavba komu-

© P. Peňaska st.

Práce na komunitním centru začaly

nitního centra. Firma BLESK provedla odpojení elektřiny od domu a přepojení na sloup umístěný v chodníku.

Zednická část pracovní skupiny obce pokračuje ve spolupráci s panem elektrikářem Štaflelem a panem instalatérem Plevou na rekonstrukci sociálního zařízení v zámecké budově.

Dne 18. března starosta obce a členky Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec paní Sojáková a Coufalová po blahopřáli panu Josefu Markovi k 100. narozeninám.

Dne 20. března se zastupitelé obce potkali na pracovní poradě s panem ředitelem ZŠ Milady Petřkové a vyslechli jeho návrh koncepce rozvoje školy pro období 2024-30.

Dne 25. března proběhla závěrečná projekce projektu Post Bellum, které se účastní i žáci naší základní školy. Obec podporuje akci finanční dotací a zakoupením dárků pro účastníky.

© Petr Hanuška

Rekonstrukce zámecké budovy pokračuje opravou sociálního zařízení

Počasí

Co k letošnímu březnovému počasí říct? Středoevropsky netypické. Po zimě v podstatě ani památky. Předčasné jaro. Zhruba tak o 14 dnů. Paradoxně dvakrát bylo tepleji v noci než ve dne. Meruňky jsme „sklidili“ ve 12. týdnu, kdy jejich květy sežehnul mráz. Moc nepršelo, zato dost foukalo. Naštěstí první dva měsíce tohoto roku byly velmi mokré.

První dekáda. Noc: 5, 6, 8, 5, 7, 1, 4, -1, 4, 8. Den: 14, 12, 14, 16, 8, 8, 3, 9, 9, 14. Druhá dekáda. Noc: 11, 9, 5, 6, 7, 7, 3, -1, 0, -4. Den: 13, 8, 12, 14, 15, 16, 10, 5, 8, 13. Třetí dekáda. Noc: 0, 8, 9, 2, 3, -2, 9, 7, 3, 12, 15. Den: 16, 15, 19, 9, 9, 15, 15, 16, 17, 20, 21.

Připravil Petr Hanuška

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Začala stavba komunitního centra a komunikace a chodníku v ulici Sadová

V těchto dnech obec zahájila dvě velké investiční akce. Tou první je stavba komunitního centra na místě rodinného domu č. p. 19 v ulici Na Kříbě. Obci a jejím občanům poslouží nejen jako kontaktní místo a informační centrum, ale v podkroví hlavní stavby umístěné směrem do ulice vznikne i malý koncertní a výstavní sál v jednom. V dvorní části najdou zázemí senioři a junáci.

V Sadové ulici proběhla přeložka sítí firmy ČEZ. Za několik dnů na ni naváže výstavba chodníku a komunikace, kterou provede firma Strabag a. s. Poděkování za urychlení přeložek elektrického vedení patří panu Davidu Ratajovi Elpremont a firmě Blesk.

Zámecká zahrada omlazuje

© Petr Hanuška

Keře na zámecké zahradě prošly jarními postřizkami

© Petr Hanuška

Jako v pohádce vypadá studna na zámecké zahradě, kterou ukuli kováři z firmy LOLA Nováček

Koncert Terezy Maškové

© archiv Týneckých listů

Kulturní akce v březnu odstartoval hned prvního koncert Terezy Maškové

Přednáška Martina Kašpara

© Eliška Tomečková

Ve čtvrtek 14. března se uskutečnila přednáška Martina Kašpara s názvem Po stopách předků

Stavba dálnice D55 pokračuje

© Tomáš Kubáček

Stavba „naší“ křižovatky na dálnici D55 pokračovala podle plánů

Velikonoce v týnecké farnosti

© Petr Hanuška

Věřící z týnecké farnosti slavili Velikonoce...

Budoucí prvňáci na exkurzi

© archiv MŠ Velký Týnec

Budoucí školáci podnikli exkurzi do základní školy. Za pár dní je pak čekal zápis do první třídy...

Týnecký vinný koš

© 3x Ivo Stejskal

Milovníci vína a cimbálové muziky si dali dostaveníčko 23. března ve společenském domě při dalším ročníku Týneckého vinného koštu

Příběhy, které v učebnicích nenajdete

© archiv ZŠ M. Petřkove Velký Týnec

Příběhy našich sousedů - dějiny 20. století již počtvrté ožily díky žákům ze základních a středních škol na Prostějovsku a Olomoucku, tentokrát ve Společenském domě v Prostějově dne 25. března 2024 v 16:00 hod. Úspěšně se zúčastnili i žáci naší základní školy.

Kalendárium

3. dubna

12. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- obřadní síň - 16:30 hodin

6. dubna

Zlatá liga stolního tenisu 2024 - 1. kolo
- Pinec Velký Týnec - sportovní hala - 9:00 hodin

Jarní stezka s tvořivou dílničkou a fotoateliérem

- Komise pro místní část Čechovice + Naše Čechovice - 14:00-17:00 hodin

12. dubna

Přátelské setkání s hercem Igorem Barešem
- Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec - kino - 17:00 hodin

13. dubna

Vítání nových občánků
- Obec Velký Týnec - obecní úřad - 10:30+11:30 hodin

16. dubna

Podvodné jednání na internetu
- přednáška - Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 16:00 hodin

18. dubna

16. zasedání mikroregionu Království
- Kokory - 9:00 hodin

Martina Drozda: Velký Týnec mezi osvícenstvím a zrušením poddanství (1740-1848)

- přednáška - Knihovna Velký Týnec - kino - 17:00 hodin

20. dubna

Dětské odpoledne s Honzou Popletou
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin

21. dubna

A je to v pytli!
- Divadlo J. K. Tyla z Brodku u Př. - Obec Velký Týnec - společenský dům - 17:00 hodin

27. dubna

Vítání ptačího zpěvu ve Velkém Týnci
- Česká společnost ornitologická - Komárov a Chlum - 7:30-10:30 hodin

30. dubna

Skautské čarodějnice
- Skaut Velký Týnec a Čechovice

Další události

Větrné počasí způsobilo vývrat velkého stromu a zavalení cvičebního nářadí ve workoutu v týnecké Americe.

Členové pracovní skupiny pokračovali v čištění ulic, kanalizačních vpustí a sečení zeleně. Prořezali také zeleň v Sadové ulici, aby zde mohla manévrovat příslušná technika při stavbě nové komunikace a chodníku.

Dne 11. dubna bylo staveniště na Sadové ulici předáno firmě STRABAG a. s.

Pokračovalo bourání staré stavby čp. 19, na jehož místě vznikne komunitní centrum.

V zámeckém dvoře byla položena chránička pro nové elektrorozvody. Pokračovaly práce na rekonstrukci sociálního zařízení v zámecké budově. Byl proveden prořez větví v Junácké aleji.

Počasí

Na svatého Řehoře přišlo léto od moře! Asi tak bude znít nové přísloví, které charakterizuje předčasné „vpád“ léta do naší obce. Stalo se to v prvních dubnových dnech, ale ouha! V polovině měsíce došlo k velkému teplotnímu zlomu a vrátily se nám nepříjemné mrazíky, které notně pošramotily rostoucí zeleň. A tak na počátku měsíce se chodilo v kraťasích, po několika dnech se vytahovaly zimní bundy! Na horách - zvláště na milované Šumavě - napadlo skoro

půl metru nového sněhu! Spodních vod bylo do tohoto měsíce nad běžný mnohaletý průměr. Uvidíme v létě...

První dekáda. Noc: 14, 7, 6, 8, 7, 12, 8, 16, 12, 8. Den: 24, 14, 16, 18, 18, 25, 26, 24, 24. Druhá dekáda. Noc: 7, 5, 7, 10, 11, 13, 5, 0, -2, 3. Den: 20, 23, 23, 24, 14, 10, 11, 11, 10, 10. Třetí dekáda. Noc: 2, 3, -1, 5, 0, -1, 3, 12, 8, 11. Den: 5, 8, 7, 8, 11, 15, 18, 21, 24, 24.

Připravil Petr Hanuška

Zlatá liga stolního tenisu

© Pinec Velký Týnec

Dne 6. dubna se uskutečnil první turnaj Zlaté ligy ve stolním tenise ročníku 2024

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Je to drobnost, řeknete si...

2/4 Řečeno replikou jednoho slavného české filmu: Rozmohl se nám tady takový nešvar! V našem případě přesněji řečeno dva. Ten první stojí nás daňové poplatníky zhruba 15 tisíc korun. Někd

© mapy.cz

se totiž baví tím, že rozbíjí silniční zrcadla. Aktuálně jedno v zatáčce v dolní části Boční ulice. To se vezme kámen/kamení, zamíří se a dílo je hotovo. Ten druhý problém se rodí na komárovské autobusové zastávce. Schází se tam skupina mladých, která si v protějším obchodě nakoupí tekutiny a pochutiny, aby je následně konzumovala v autobusovém zátiší. A i když je odpadkový koš ve vzdálenosti délky natažené paže, zřejmě schválně všechny odpadky končí pod lavicí. Však oni to uklidí! To jsme jim to nandali! Ano, uklidí, ale... Opravdu se nenajde nikdo z dospělých, aby hříšníky napomenul?

Stavba komunikace a chodníku v Sadové ulici zahájena

15/4 Ve čtvrtek 11. dubna bylo firmě Strabag a. s. předáno staveniště a v pondělí 15. dubna byly zahájeny práce na výstavbě chodníku a komunikace v Sadové ulici. Firma vyhrála výběrové řízení v konkurenci dalších 8 nabídek za cenu 4.808.135,80 Kč bez DPH. Nejdražší nabídka dosáhla

výše 7.158.066,20 Kč bez DPH. Vedoucím stavby je pan Radovan Macourek, TDI pan Petr Němeček, dozor za vedení obce pan místostarosta Miroslav Zdráhal. Předpokládaná doba dokončení: konec měsíce června. Prosím všechny obyvatele ulice o trpělivost, pochopení a spolupráci. Děkuji.

Co se zaběhnutými pejsky...

Občas se stává, že mi občané volají, že potkali či odchytili na ulici volně se pohybujícího pejska, a ptají se, jak mají postupovat. Bohužel nejčastěji se to stává během víkendu či v pátek odpoledne. Obec nemá zřízenou permanentní službu, takže musíme trošičku improvizovat. V areálu ČOV máme pro čtyřnohé tuláky připravený dočasný domov, do kterého jsou umístěni speciálně proškoleným pracovníkem panem Jiřím Štencelým. Ani ten samo-

zřejmě není k dispozici 24 hodin denně, takže se situaci snažíme řešit následovně: volá občan - přijmu informaci - pan místostarosta Denk prostřednictvím telefonu provede vyhlášení o nálezů v obecním rozhlasu - pan Štencel pejska odchytil a ubytuje. Poté čekáme, zda se ozve majitel. Pokud se nenajde, musíme pejska umístit v Olomouci v útulku pro chlupáče. Nevolejte ani Policii ČR, ani Městskou policii Olomouc - obě instituce vám nepomohou!

Setkání s Igorem Barešem

© archiv Týneckých listů

Povídání s hercem Igorem Barešem se báječně vydařilo

Stavba komunitního centra

© archiv Týneckých listů

Stavba komunitního centra pokračovala odstraněním staré stavby. Kolemjdoucím se otevřel pohled do překrásné zahrady, která bude všem sloužit k relaxaci

Divadlo pro nejmenší

© archiv Týneckých listů

Honza Popleta v ZOO bavil děti svým pásmem písniček, pohádek a soutěží

Kalendárium

1. května

Královstvím na kole

- mikroregion Království - start v Blatci - 10:00 hodin

10.-11. května

Sečení lúky

- Národopisný soubor Týnečáci a Obec Velký Týnec - zámecká stodola + Hradisko

12. května

Týnecký jarmark v podzámčí

- Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec - Sokolská ulice - 10:00-16:00 h.

14. května

Cestování s chytrým zařízením

- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 16:00 hodin

17. května

Honza Vančura a Plavci

- Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin

18. května

Benefiční koncert Lenky Filipové v chrámu Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou

- Generální sponzor: Obec Velký Týnec - 19:00 hodin

23. května

Titanic - přednáška

- Knihovna Velký Týnec - Kino Velký Týnec - 18:00 hodin

25. května

Týnecká stodola a Tvarůžkové hody s kácením máje- Obec Velký Týnec + Národopisný soubor Týnečáci
- zámecká zahrada - 14:00 hodin

26. května

Tvořivé dopoledne

- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 9:00-11:00 hodin

27. května

13. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec - obřadní síň - 16:30 hodin

30. května

17. zasedání mikroregionu Království v Čelechovicích

- obecní úřad - 9:00 hodin

Další události

Dne 7. května proběhl pravidelný kontrolní den na stavbě R55 Olomouc-Kokory. Obec opět otevřela otázku opravy komunikace mezi Vsiskem a Grygovem, kterou nyní mohou využívat i nákladní automobily s nadměrnou tonáží. ŘSD ČR připravuje dohodu o způsobu rekonstrukce jejího povrchu po skončení jejího využití.

Zaměstnankyně obecního úřadu pečlivě připravovaly volby do Evropského parlamentu. Samy proškolily členy volebních komisí, aby 21. května směřovaly na školení do Olomouce.

Dne 20. května proběhlo v Majetné zasedání Rady mikroregionu Království. Členové řešili především přípravy oslav založení mikroregionu, které letos proběhnou 10. srpna v Dubu nad Moravou.

Obec jedná o opravě spojnice Vsiska s Grygovem

Počasí

V naší oblasti, resp. v celém severním pásu naší republiky dominoval suchý květen. Vstup do něj byl horký, poté teploty odpovídaly jarnímu průměru. Myslíme, že květen se svými teplotami nepřidá ke čtyřem letošním předchůdcům, kteří podle statistických údajů dosahovaly nadprůměrných teplot.
První dekáda. Noc: 14, 11, 9, 10, 9, 13,

11, 7, 4, 7. Den: 23, 22, 21, 26, 24, 25, 18, 17, 20, 21. Druhá dekáda. Noc: 10, 5, 6, 8, 13, 11, 12, 11, 11, 12. Den: 21, 19, 22, 24, 23, 21, 17, 21, 21, 25. Třetí dekáda. Noc: 13, 12, 14, 13, 14, 12, 11, 13, 12... Den: 24, 22, 24, 21, 23, 27, 26, 26, 23, 20...

Připravil Petr Hanuška

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Jak je to se zvýšením daně z nemovitosti?

30/4 V těchto dnech dostáváte do svých datových schránek, emailů či poštovních schránek výzvu k platbě daně z nemovitosti. Mnozí z vás jste zaskočeni její výší, neboť základní sazba stoupla v průměru o 80% na 1 metr čtvereční. Dovoluji si vás upozornit, že za navýšení nenese zodpovědnost obec, tak jak to někteří spoluobčané následně na veřejnosti ventilují. Jde o krok, který je součástí tzv. vládního konsolidačního balíčku

ku přijatého v loňském roce. Vedení obce absolvovalo v minulých dnech pracovní jednání s představiteli Finančního úřadu v Olomouci, které se týkalo úprav daně z nemovitosti. Obec musí do konce října přijmout novou obecně závaznou vyhlášku, která se týká daně z nemovitosti ze staveb určených k podnikání. Dle dostupných informací nedojde v roce 2025 k žádnému zvýšení v porovnání s rokem 2024.

Jak je to s rekonstrukcí krajských cest vedoucích Velkým Týncem?

Na včerejší pracovní poradě zastupitelstva obce jsem byl upozorněn, že někteří lidé se bojí úplného zaslepení výjezdů z Velkého Týnce. Důvod? Současné opravy povrchů komunikací v ulicích Sokolská, Bystřická a Ke Vsisku, které plánujeme provést ve spolupráci s Olomouckým krajem. A samozřejmě uzavřená křižovatka ve směru na Grygov. Takže zopakuji pro všechny informované i neinformované. Tyto opravy

budou provedeny až po spuštění tzv. by-passu, který by měla firma Eurovia a. s. zhotovit do konce srpna. Ve chvíli, kdy bude umožněn výjezd Grygovskou ulicí ve směru na Olomouc či Přerov, zahájíme rekonstrukci asfaltových povrchů ve výše uvedených třech ulicích. Předpoklad: měsíc září. Doplňuji: do konce června by měla firma Strabag a. s. dokončit výstavbu Sadové ulice.

Zemřel Jan Pečinka

6/5 Poslední dubnový den jsem obdržel velmi smutnou zprávu - zemřel Jan Pečinka z Čechovic. S Honzou jsem se blíže seznámil v době, kdy jsem přišel pracovat na naši obec. Právě končil svou profesní dráhu hospodářského kriminalisty a veškeré síly a volný čas věnoval práci ve Skautu, resp. obnově Staré Vody. Honzu si budu pamatovat jako věčně usměvavého a velmi rozvážného člověka. Víím, že byl i vášnivý sportovec, jenž měl na starosti správu horské chaty na Nové Vsi. Potkávali jsme se víceméně letmo, ale z každého setkání jsem měl úžasný pocit, že mluvím s člověkem nastaveným na stejnou životní notu. Jeho odchod je velkou ztrátou nejen pro jeho

nejbližší rodinu, ale také pro celé skautské hnutí i naši obec. Honzo, čest Tvé památce!!!

archiv Týneckých listů

Polární záře nad Velkým Týncem

Nezvyklým úkazem byla pro naše území silná polární záře, která ozdobila oblohu v noci z 10. na 11. května

Třídění odpadů dělá některým spoluobčanům stále problémy

3x archiv Týneckých listů

Ač máme v obci sběrový dvůr a pravidelný vývoz odpadů, někteří naši spoluobčané stále nechápou princip třídění

Sečení lúke

První týnecký jarmark v podzámčí

První Týnecký jarmark přilákal spoustu nakupujících i stánkařů

Plavci koncertovali ve Velkém Týnci

Honza Vančura a jeho Plavci

Tvarůžkové hody s kácením máje

Aby se májka mohla pokácat, musí se nejdřív postavit

Týnecké gymnastky jsou špičky ve svém oboru

Gymnastický klub Velký Týnec slavil na ESG cupu 2024 mnoho úspěchů

Kalendárium

4. června

O pohár starosty obce v atletice
- ZŠ Milady Petřkové - od 9:00 hodin

7. - 8. června

Volby do Evropského parlamentu

8. června

Dětský den v Čechovicích
- Komise pro místní část Čechovice

9. června

Mistrovství České republiky v estetické skupinové gymnastice + Finále ESG CUPS 2024
- Gymnastický klub Velký Týnec - Sportovní hala UP Olomouc - 14:00 hodin

10. června

14. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- společenský dům - 16:30 hodin

11. června

Atletická olympiáda mikroregionu Království
- ZŠ Milady Petřkové - od 9:00 hodin

13. června

Rozloučení s předškoláky
- MŠ Velký Týnec - 15:00 hodin

14. června

Závěrečný večírek devátáků
- ZŠ Milady Petřkové - společenský dům - 17:00 hodin

15. června

XI. ročník tenisového turnaje ve čtyřhře Starosta Open 2024 + turnaj v plážovém volejbalu dvojic a trojic Beach Open 2024
- sportovní areál - od 9:00 hodin

Dětský den aneb Putování pravěkem

- Komise pro místní část Vsisko - od 14:00 hodin

16. června

Tvořivé dopoledne
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 9:00-11:00 hodin

20. - 23. června

Zájezd na Šumavu
- Komise pro kulturu a sport ZO Velký Týnec

22. června

Setkání Týnců v Panenském Týnci

24. června

Předprázdninové zpívání s Červánkem
- společenský dům - 13:30 hodin

26. června

15. ročník plavecké soutěže O pohár předsedkyně mikroregionu Království
- mikroregion Království - Koupaliště Majetín - 9:00-12:00 hodin

27. června

Zájezd pro seniory do Velkých Losin
- Obec Velký Týnec, Klub seniorů Velký Týnec, Knihovna Velký Týnec

18. zasedání mikroregionu Království v Majetíně

- 9:00 hodin

28. června

Zmrzlina za vysvědčení a obrázek
- Obec Velký Týnec a Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec
- obchod pana Nováka

Počasí

Měsíc nadměrného deště!!! Měsíc povodně v Sadové a Bystřické ulici. Spadlo více jak 296 % srážek, zhruba 249 mm, přičemž náš dlouhodobý normál v červnu činí 84 mm. Vyšší teploty generovaly vznik bouřek a prudkých lijáků. V neděli 2. června napršelo 55 mm za 10 minut. 26. června bylo ještě hůře. Při podvečerní bouřce napršelo 57 mm.

První dekáda. Noc: 15, 12, 11, 13, 10, 14, 14, 12, 16, 17. Den: 20, 22, 23, 18, 24, 25, 24, 26, 26, 19. Druhá dekáda. Noc: 13, 11, 7, 7, 12, 13, 12, 16, 19, 15. Den: 21, 17, 20, 21, 25, 25, 26, 29, 30, 23. Třetí dekáda. Noc: 15, 18, 12, 14, 14, 15, 16, 16, 17, 24. Den: 29, 26, 27, 23, 28, 30, 30, 30, 32, 32.

Další události

Dne 13. června proběhla na naší obci kontrola krizového řízení. Kontrolu provedli pracovníci Magistrátu města Olomouce a HZS Olomouc. Bez výhrad. Dne 17. června proběhlo jednání rady mikroregionu Království v Grygově.

Dne 19. června jednalo vedení obce s vedením Povodí Moravy o chystaném čištění toků Beroňky a Týnecky.

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Počty dětí navštěvující MŠ Velký Týnec klesají

25/6 Přichází čas, kdy kapacita naší MŠ bude dostačující. K dispozici máme 108 míst. Pro školní rok 2024-25 je zapsáno 93 dětí. Do Suchonic bude dojíždět 10 dětí. V uvedeném školním roce ukončí předškolní docházku 35 dětí. V matrice je zapsáno 32 dětí s rokem narození 2022. Z toho 2 děti jsou zapsány již nyní.

Z toho vyplývá, že pro školní rok 2025-26 bude zapsáno 88 dětí. Pokud by se vrátily všechny děti ze Suchonic, zakotvíme na počtu 98. 10 míst zůstane v rezervě. Co z toho vyplývá? Ve školním roce 2025-26 ukončíme bezplatný dovoz dětí do MŠ Suchonice, neboť míst bude pro naše děti v naší MŠ dostatek!

archiv Týneckých listů

Personální obměna JPO Velký Týnec

V těchto dnech dochází k personální obměně v naší Jednotce požární ochrany Velký Týnec. Na základě vlastního rozhodnutí ukončili členství 4 členové, vč. velitele JPO. Za jejich působení jim patří poděkování všech, kterým pomohli v situaci nouze, zvláště při velkých vodách. JPO se musí s touto situací vyrovnat tak,

aby byla co nejdříve akceschopná. V horizontu několika dnů jmenuji nového velitele JPO Velký Týnec. On i další členové si doplní své odborné vzdělání a zdravotní prohlídky. Věřím, že i v novém složení zvládnou svou roli na stejné úrovni jako jejich předchůdci.

Letos nás opět trápí velká voda

26/6 Měsíc červen nás trápí častými bouřkami, které způsobily zaplavení pozemků a suterénů několika domů v Sadové a Bystřické ulici. Zvláště prudké deště v prvních červnových dnech měly ohromnou intenzitu - 50 mm za 30 minut, resp. 55 mm za 10 minut. Velkou pomoc poskytli postiženým profesionální i dobrovolní hasiči, za což jim patří velké poděkování. Vedení obce před několika dny jednalo s vedením Povodí Moravy o chystaném čištění Beroňky a Tý-

necky, které vypukne s prvními srpnovými dny. Místa, z kterých přichází velká voda, byla zařazena do centrálního monitoringu eroze. Obec navázala spolupráci s Ing. Hradilovou, která nám v této oblasti bude pomáhat. V červenci budou probíhat jednání se zainteresovanými zemědělskými a dohledovými orgány SPÚ a SZIF, s kterými budeme hledat nástroje vedoucí k potřebné změně hospodaření na týneckých polích.

Povodeň 26. června

27/6 Včerejší povodeň, která zasáhla naši obec, byla mimořádně silná. Během několika desítek minut spadlo 57 mm vody. Pro porovnání: stejné množství vody napršelo v Jeseníkách v roce 1997 a způsobilo katastrofické povodně

na celé Moravě. Pro pomoc s odčerpáváním vody nebo čištění studny volejte velitele JPO Velký Týnec pana Libora Venclíka 739 312 067. Na Bystřické ulici jsou připraveny kontejnery na znehodnocené věci.

Jiří Rezníček

Povodeň v Sadové ulici

Červnová velká voda

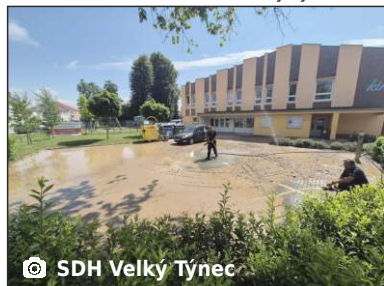
© SDH Velký Týnec

Červen - měsíc velké vody

© SDH Velký Týnec

Vydatné deště naplnily koryta našich potoků, které takové množství nestačily pobrat a vyhlily se do ulic, zahrad a sklepů...

© SDH Velký Týnec

... vodní masa s sebou nesla bláto splavené z polí

© SDH Velký Týnec

Velký dík patří našim hasičům, kteří s následky záplav několik dní bojovali

© Miroslav Zdráhal

Velká voda zaútočila na školní jídelnu i celý suterén školy... Na řadu musela přijít velká rekonstrukce, aby byly prostory připravené na příští školní rok

Zahradní slavnost v základní škole

© archiv ZŠ Velký Týnec

Školní rok končil Zahradní slavností. Bohužel ji přerušila veliká bouřka...

Koncert dětského sboru Červánek

© 2x archiv Týneckých listů

Dětský sbor Červánek koncertoval za doprovodu Richarda Pogody

Zábavné odpoledne v Čechovicích

© archiv pořadatelů

V sobotu 8. června proběhlo na hřišti v Čechovicích zábavné dětské odpoledne. Účast dětí i jejich rodičů byla hojná a počasí vyšlo na jedničku

Putování pravěkem

© archiv pořadatelů

V sobotu 15. června se brzy nad ránem ve Vsisku usadila skupina divokých neandrtálců a oslavila společně s dětmi Dětský den

Setkání Týnců 2024

Setkání Týnců letos proběhlo v Panenském Týnci

© 2x archiv Obce Panenský Týnec

Naši obec reprezentovali pan místostarosta Stanislav Denk s paní Zuzanou

Kalendárium

13. července

Oslava 140. výročí založení SDH Velký Týnec
+ soutěž v požárním útoku o pohár starosty obce
- SDH Velký Týnec - hasičská zbrojnice - od 10:00 hodin

17. července

15. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- obřadní síň - 16:30 hodin

20. července

XVI. Pivní a gulášové slavnosti
- Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - od 11:00 hodin

26. července

Týnecké letní kino
- Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 21:00 hodin

Další události

Dne 10. července proběhlo jednání vedení obce se zástupci několika organizací ve věci velké vody ve Velkém Týnci. Jednání se zúčastnila paní ředitelka SZIF Ing. Mračková, vedoucí odboru Státního pozemkového úřadu Ivan Polách a ředitel závodu Horní Morava Ing. Zdeněk Děřda. Přítomní se shodli, že k řešení povede komplex opatření, na němž se musí podílet více subjektů. Povodí Moravy zahájilo vyčištění toků Beroňky a Týnečky. Státní pozemkový úřad eviduje lokality zasažené erozí půdy vinou stoku dešťových vod a způsobu hospodaření na dotčeném pozemku. Tato evidence „kritických“ míst ovlivní přípravu osevních plánů v příštím kalendářním roce. Zemědělci musí přizpůsobit hospodaření konkrétním podmínkám krajinného profilu výsevem vhodných plodin po vrstevnici, jejich střídáním. Obec ve spolupráci s vedením Povodí Moravy oživí projekt výstavby suchého poldru

v sousedství podniku VEPASPOL a. s. ležícím směrem na Velkou Bystřici. Vstoupí také do jednání s majitelem pozemku dotčeného výstavbou, resp. potenciálním zaplavením nahromaděnou dešťovou vodou.

Na týneckém hřbitově praskl vodovodní řad. A jak to bývá, stalo se to v neděli odpoledne. Díky zásahu pánů Hadaše a Běháka se únik podařilo zastavit, a díky šikovnosti pana Plevy i opravit. Nicméně ten třetí konstatoval, že takový „kolaps“ potrubí ještě neviděl. Prasklo nikoliv ve spoji, ale v rovném úseku.

Na konci měsíce byla dokončena výstavba komunikace a chodníku v Sadové ulici. Stavbu provedla firma Strabag, a. s. Ke svému konci se také chýlí rekonstrukce zámeckých interiérů. Po několika měsících bylo zprovozněno sociální zařízení. Nyní nás čeká odstranění rozvodny u zámeckých schodů a instalace křížové cesty.

© 2x Petr Hanuška

Nové zámecké toalety

Počasí

Červnové deštivé týdny vystřídal červenové parno. Teploty přeskakovaly třicítku, v noci zůstávaly i nad dvacítkou. Milovníci horkého léta se radovali, my „jarňáci“ jsme úpěli. Díky dešťovým srážkám z předchozích týdnů zůstávalo „zeleno“. Sečení trávy nám dávalo zabrat.

První dekáda. Noc: 18, 14, 14, 11, 13, 13, 18, 16, 16, 20. Den: 24, 22, 21, 23, 25, 29, 24, 27, 32, 33. Druhá dekáda. Noc: 18, 18, 18, 19, 18, 19, 20, 13, 17, 15. Den: 31, 30, 29, 31, 32, 31, 25, 29, 27. Třetí dekáda. Noc: 15, 15, 19, 16, 13, 12, 16, 15, 11, 11, 13. Den: 31, 32, 28, 25, 25, 28, 32, 26, 26, 28, 31.

Nový povrch komunikace v Sadové ulici

© Petr Hanuška

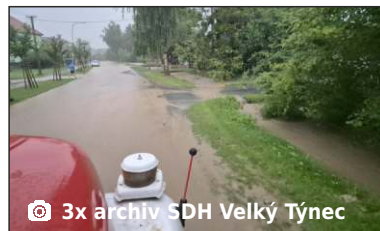
Nový chodník a komunikace v Sadové ulici

ZE STAROSTOVA DENÍKU

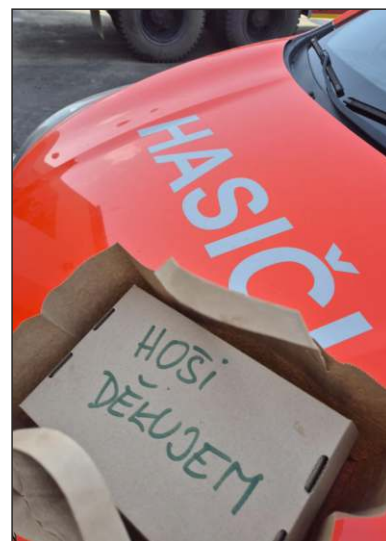
Poděkování dobrovolným hasičům za odstraňování následků povodní

2/7 Na tomto místě chci poděkovat všem dobrovolným hasičům z naší JPO Velký Týnec i z okolních obcí, kteří se podíleli na odstraňování následků povodní v Bystřické ulici i na jiných místech naší obce, za vysoce profesionální i lidské nasazení! Zvláště naši hoši to neměli jednoduché, protože v těchto dnech procházejí vnitřní reorganizací. A jak se ří-

ká, spadli do toho rovnýma nohama! A zvládli to skvěle! Děkuji zvláště novému veliteli JPO Liboru Venclíkovi za bezchybnou komunikaci mezi JPO a krizovým štábem obce. A všem lidem, kterým velká voda napáchala opakovaně škody na jejich majetku, za trpělivost a nasazení při likvidaci škod!!!

© 3x archiv SDH Velký Týnec

Monitorování eroze půdy

4/7 Výzkumný ústav meliorací a ochrany zemědělské půdy, v. v. i. provádí monitoring eroze zemědělské půdy. Jak je na tom Velký Týnec, můžete sledovat na <https://me.vumop.cz> Prokliknete Vstup do aplikace. V hledáčku zadejte název naší obce. Vyskočí vám mapka s erozními událostmi. V případě, že kliknete

na některý záznam, dostanete se do reportu o konkrétním splachu zemědělské půdy. Můžete si přečíst celý Protokol o erozní události, vč. fotografického materiálu a plodinách, které jsou na tomto konkrétním místě pěstovány. Případů z Velké Týnce není málo!

Mnohostranná jednání o povodňové situaci v naší obci

10/7 Ve středu 10. července proběhla na obecním úřadě pracovní schůzka mj. za účasti paní ředitelky RO SZIF Ing. Kateřiny Mračkové, ved. odboru Státního pozemkového úřadu Ivana Polácha a ředitele závodu Horní Morava Ing. Zdeňka Děřdy. Byly konzultovány možnosti opatření, jež by zabránily opakovaní průniku velké vody do intravilánu obce. Navazovat budou jednání s vedením podniku Agra a. s. za účasti paní ředitelky Mračkové a paní Ing. Moniky Hradilové, poradkyně pro vlastnický půdy a zemědělce. Opakuji: problém musí řešit komplex opatření. Přispět musejí zemědělci (způsob hospodaření), Povodí Moravy (vyčištění Beroňky a Týnečky) i obec (opakovaným iniciováním zbudování suchého poldru).

© archiv SDH Velký Týnec

Nový záhon v zámecké zahradě

© Petr Hanuška

...připravili Petr a Zdenka Kuchařovi

Čipování popelnic

18/7 Vážení občané, děkujeme za spolupráci při čipování popelnic. Máme označeno přibližně 90% všech popelnic. Některé se před námi schovaly, jiné neměly kapsičku nebo byly poničené. Při příštím svozu to vyřešíme. Náš software nezvládl extrémní teploty a sesypal se,

takže máme nečteno jen 70% načipovaných popelnic. Budeme v tom průběžně pokračovat. Berte to jako seriál. Do konce roku to s vaší pomocí vychytáme.

Příjemné léto přeje
Mgr. Stanislav Denk

Týnečtí hasiči oslavili 140. výročí založení sboru

V sobotu 13. července slavili týnečtí dobrovolní hasiči 140. výročí založení svého sboru. Dopoledne průvodem k soše svatého Floriána a odpoledne soutěží O putovní pohár starosty obce v požárním útoku

K týneckému létu neodmyslitelně patří Pivní a gulášové slavnosti

Skauti tábořili na Slezské Hartě

Co je nového na stavbě dálnice D55 Olomouc-Kokory?

Kolem benzinové pumpy Prim už se rýsuje nová cesta, po které budou řidiči od podzimu jezdit. Nad starou silnicí se začne stavět nový most, který opět spojí Velký Týnec s Grygovem

Kalendárium

9. srpna
Týnecké letní kino 3
 - Obec Velký Týnec - 21:00 hodin

10. srpna
25 let existence mikroregionu Království
 - Bolelouc - 14:00 hodin

17. - 18. srpna
Týnecké hody
 - Obec Velký Týnec + Církev římskokatolická Velký Týnec + Klub seniorů Velký Týnec + Knihovna Velký Týnec

20.-23. srpna
Expedice mikroregionu Království do Říček a okolí v Orlických horách

23. srpna
Týnecké letní kino 4
 - Obec Velký Týnec - 21:00 hodin

31. srpna
Pohádkový les
 - Komise pro volnočasové aktivity ZO VT + SDH Velký Týnec + přátelé
 - od 13:00 hodin

Další události

Dne 2. srpna bylo předáno staveniště akce čištění toků Beroňky a Týnečky. Dne 6. srpna proběhl kontrolní den na stavbě dálnice R55. Bylo konstatováno, že z důvodu nefunkčnosti digitalizace stavebních úřadů nebylo vydáno povolení na provizorní propojení vodovodu ve směru Olomouc-Krčmaň. Otevření by-passu se tak posune na 1. října. Na stejné datum bylo stanoveno zahájení renovace povrchů v ulicích Bystřická, Sokolská a Ke Vsisku.

Dne 13. srpna pan Ing. Jakub Kuchař představil zastupitelům obce projekt výsadby zeleně v areálu zámecké zahrady. Obě strany hledaly kompromis mezi její barokní podstatou a potřebami spojenými s konáním kulturních akcí. Pan elektrikář Tomáš Štafl odstavil poslední napojení z elektrorozvodny na zámeckých schodech. Ta byla zazděna, vymalována a budou zde instalovány renovované originály obrazů křížové cesty ze vsické kaple.

Počasí

Tropický srpen! Co k tomu napsat více. Horkých letních dnů bylo až moc! K tomu řada tropických nocí přes 20 stupňů. Pršelo velmi málo. Pro milovníky středomořského počasí jistě vítané, pro ostatní hodně únavné. První dekáda. Noc: 17, 15, 15, 13, 15, 11, 12, 18, 14, 15. Den: 28, 25, 25, 23,

23, 27, 29, 28, 27, 29. Druhá dekáda. Noc: 15, 15, 16, 15, 22, 17, 19, 20, 17, 17. Den: 31, 32, 32, 34, 31, 34, 31, 30, 26, 26. Třetí dekáda. Noc: 15, 12, 11, 14, 19, 18, 18, 17, 18, 15, 16, 18. Den: 25, 25, 29, 32, 31, 25, 26, 32, 33, 34, 29.

Den otevřených dveří v Mercedes-Benz ve Vsisku

© 3x Pavel Peňáška

V neděli 8. září 2024 se v prostorách firmy Mercedes-Benz ve Vsisku konal již druhý den otevřených dveří. Mimo prohlídky kancelářských prostor a servisu, výběrného občerstvení a možnosti projížďky v moderním tahači byla pro dospělé i děti připravena „naučná stezka“

ZE STAROSTOVA DENÍKU Opravy v základní škole

© 4x Petr Hanuška

Květnové a červnové povodně způsobily v suterénu základní školy katastrofu. Obec musela nechat provést generální rekonstrukci jídelny a kanalizačních odpadů. Do nového se také oblékne vstupní portál. Celkové náklady dosáhnou téměř 4 miliónů korun.

Kaple sv. Matouše ve Vsisku má opravené harmonium

© Jakub Vrána

Ve Vsisku se radují z rekonstrukce varhan, kterou odborně řídil arcibiskupský organolog Jan Gottwald. Náklady dosáhly výše téměř 400 tisíc korun

Hodové odpoledne

© 5X Petr Hanuška

Hodová neděle letos připadla na 18. srpen. Slavnostní mši v kostele Nanebevzetí Panny Marie koncedoval otec dominikán Alvarez Kodeda OP.

V sobotním zábavném hodovém odpoledni na zámecké zahradě vystoupila i Moravská cimbálová muzika Jiřího Helána

K pohodové hodové atmosféře přispěly i stánky nebo dětská dílnička...

Pohádkový les pro Zdravotní klauny

Týnecký Pohádkový les přilákal i letos spoustu návštěvníků. Přesněji 350 dětí a 1000 doprovázejících osob, o které se staralo 93 dobrovolníků! Výtěžek z něj, který letos dosáhl 35 100,-Kč byl věnován nadaci Zdravotní klaun.

Hasiči nezahálejí, ani když nehoří...

24. srpna se naše jednotka zúčastnila oslav 145. let výročí od založení Sboru dobrovolných hasičů města Hrochův Týnec

Zásahová jednotka SDH nařasovala novou výstroj

Součástí hasičského života je i plno školení, například na vyřezávání a vystřihávání zraněných z dopravních prostředků...

Kalendárium

5. září

19. zasedání mikroregionu Království

- Majetín - 9:00 hodin

7. září

XII. ročník Vrba Cup + Týnec Beach 2024

- Tenisový klub Velký Týnec + volejbalisté - 9:00 hodin

5. ročník Týnecké stodoly

- Obec Velký Týnec - zámecká zahrada - 14:00 hodin

Čechovické hody

- KpMČČ + přátelé - hřiště - 14:00 hodin

8. září

Den otevřených dveří v Mercedesu ve Vsisku

- 14:00 hodin

9. září

16. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec

- společenský dům - 16:30 hodin

10. září

Slavnostní koncert na zrenovovaném harmoniu ve Vsisku

- kaple sv. Matouše - 18:00 hodin

20.-21. září

Volby do zastupitelstev krajů

21. září

Hody ve Vsisku

- KpMČV - náves - 14:00 hodin

Další události

Dne 3. září proběhlo v Majetíně jednání rady mikroregionu Království.

Dne 4. září proběhlo jednání vedení obce s vedením Agry, a. s. o možnostech zapojení firmy do protipovodňových opatření. Obec při jednání zastupovala Ing. Hradilová, která navrhla určitá opatření při hospodaření na polích zasažených erozí.

Tentýž den proběhlo jednání zastupitelstva obce s p. Jakubem Žádníkem, který zastupuje investora chystajícího stavební pozemky v ulici Boční. Hlavním tématem k diskusi byl projekt protipovodňových opatření, jež musí investor realizovat před započítáním výstavby jednotlivých domů.

Dne 21. září restaurátorka paní Eliška Randůšková z Kroměříže předala poslední tři obrazy křížové cesty z kaple sv. Matouše ve Vsisku. Jejich originály kvůli klimatickým podmínkám visí nad zámeckým schodištěm ve Velkém Týnci. Dne 23. září proběhlo jednání ve věci rekonstrukce povrchů vozovek v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Zúčastnili se zástupci investora (SSOK), zhotovitele (Swietelsky AG), IDSOK a vedení obce.

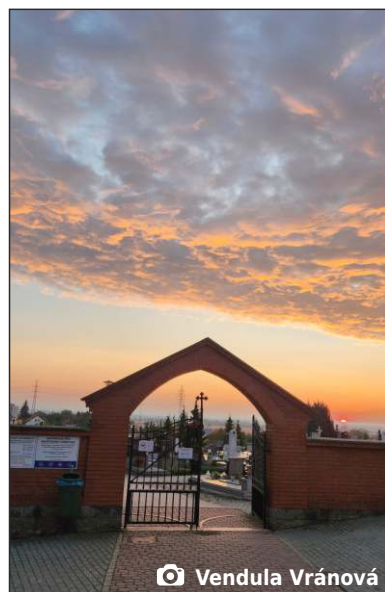

<https://me.vumop.cz>

Počasí

Letošní září přineslo na mnoha místech naší země povodně. Postižené byly zvláště oblasti Jeseníků a Opavska. Mohla za to několikadenní dešťová vlna způsobená tlakovou níží zvanou Boris, která vznikla nad Středozezemním mořem. Pršelo od čtvrtka 12. do neděle 15. září. V naší obci spadlo celkem 168 mm dešťových srážek. Naštěstí déšť nebyl kromě nedělního rána intenzivní, takže Beroňka i Týnečka si s vodami poradily. Největší objem vody má na svědomí pole a chmelnice u cesty z Čechovic do Velké Bystřice. Počátek září byl tropický, po deštích zavládlo babí léto.

První dekáda. Noc: 18, 16, 17, 16, 16, 14, 15, 21, 25, 14. Den: 28, 32, 33, 34, 31, 29, 29, 30, 14, 21. Druhá dekáda. Noc: 9, 14, 7, 10, 11, 12, 12, 14, 9. Den: 22, 11, 10, 14, 18, 18, 23, 24, 20, 23. Třetí dekáda. Noc: 7, 8, 7, 15, 11, 15, 15, 11, 5, 3. Den: 25, 23, 22, 19, 21, 20, 19, 18, 15, 15.

[Vendula Vránová](#)

Podvečer na týneckém hřbitově

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Nechce se mi to ani věřit...

12/9 Před chvílkou mi telefonoval kolega místostarosta Standa Denk, že musíme změnit způsob distribuce protipovodňových pytlů s pískem. Od dnešního rána jsme je na paletách distribuovali do lokalit ohrožených velkou vodou. Místní občané však zaregistrovali, že k paletě

přijede cizí dodávka s neznámými lidmi, sebere všechny pytle a odjede! Na místní samozřejmě nic nezůstane. Distribuce naplněných pytlů bude probíhat na ČOV zítra odpolední. Zájemce se bude muset prokázat občanským průkazem. Děkujeme za pochopení!

První den dešťů máme za sebou...

13/9 Je pátek 13. září. Máme za sebou deštivých 24 hodin. V našich obcích za tuto dobu napršelo 49,8 mm srážek. Díky tomu, že intenzita deště zatím nebyla extrémní a hodinové srážky se pohybovaly maximálně do 8 mm, oba toky Beroňka a Týnečka stačí odvádět vodu z našich katastrů. Na ohrožená místa obec rozvezla palety s pytlí s pískem. Bohužel jsme museli změnit způsob dis-

tribuce, neboť na některých místech je odvezli lidé, kteří nejsou občany naší obce. Nyní si je můžete vyzvednout dnes odpoledne na ČOV. Prosím, buďte bdělí, sledujte situaci v médiích, nicméně nepodléhejte zbytečné nervozitě či panice!!! Jsem přesvědčen, že k tomu není důvod! A všem zainteresovaným děkuji za dosavadní spolupráci!

Cyklostezka Velký Týnec-Grygov

Na konci měsíce září bude otevřen by-pass čili budoucí neplacená republiková komunikace ve směru Olomouc-Přerov, z které bude prozatím funkční odbočka jen na Velký Týnec. Následně budou zahájeny práce na dálniční části pod mostem, resp. na mostu spojujícím Velký Týnec s Grygovem. Přes most povede i cyklostezka, která by měla navázat na cyklostezku vedoucí po Grygovské ulici. Bude široká 2 metry, od silnice oddělená

pásem v šířce 1,5 metru se svodidlem a zvnějšku chráněna zábradlím výšky 1,3 metry. Jako krizové místo je její křížení s dotyčnou republikovou komunikací. V projektu je vyznačeno jako místo pro přecházení. Obec požádala projekční firmu o přehodnocení a změnu na přechod se semaforem. Zda uspějeme, o tom zřejmě rozhodne odborník z Doprávní policie ČR.

Druhý den intenzivních dešťových srážek

14/9 Je sobota 14. září. Druhý den intenzivního deště. Za 48 hodin napršelo v našich obcích 105 mm dešťových srážek. Od pátečního do sobotního rána to bylo 57 mm. Beroňka i Týnečka jsou zatím schopny se solidní rezervou odvádět vody, které přitékají z chmelnic a kukuřičných polí podél cesty z Čechovic na Velkou Bystřici, resp. z chmelnic mezi Týncem a Čechovicemi. V prvním případě začaly vody stékat podél silnice,

resp. přes ni během pátečního odpoledne. Soudě podle zkušeností z červnových lijáků a na základě zatím probíhajících hodinových dešťových průměrů můžeme být - zdůrazňuji zatím!!! - v klidu. Krajina nám v prvních hodinách velmi pomohla, půda se však postupně nasycuje a její absorpční schopnost klesá. Obec rozdala více jak 400 pytlů s pískem.

Tři dny intenzivních dešťových srážek

15/9 Je neděle ráno 15. září. Uplynulo 72 hodin od začátku intenzivních dešťových srážek. V našich obcích napršelo 138 mm. Během soboty našťastí několikrát přestalo pršet a díky těmto pauzám mohla voda shromážděná na cestě z Čechovic do Velké Bystřice, resp. z chmelnic mezi Týncem a Čechovicemi v klidu odtéct. Členové JPO Velký Týnec byli krizovým štábem odveleni do Jese-

níku. Severní Morava zažívá stoleté povodně. Dle predikce by u nás mělo napršet během 24 hodin zhruba dalších 15 mm srážek. Pro zajímavost: běžný zářijový úhrn srážek v Olomouckém kraji činí 69 mm. V našich obcích zatím spadlo 158 mm. I nadále pevně věřím, že naše toky Beroňka a Týnečka krizovou situaci zvládnou.

Čtyři dny od začátku intenzivních dešťů

16/9 Je pondělí ráno 16. září. Přesně 96 hodin od začátku intenzivních dešťových srážek. Včetně deště z minulého pondělí spadlo v našich obcích 168 mm. Včerejší ráno bylo z těch nejkritičtějších. Od třetí hodiny ranní pršelo a velmi silně foukalo. Mezi sedmou a devátou hodinou ráno pršelo velmi intenzivně, takže hladiny Beroňky a Týnečky postupně vystoupily na svá maxima. Vody na komu-

nikaci mezi Čechovicemi a Velkou Bystřicí se postupně stávaly jedním říčním korytem. I tak naše toky objem vod zvládly s velmi solidní rezervou. Zbytek dne se obloha protrhala, odpoledne svítilo slunce. Naši členové JPO pomáhají na severní Moravě při katastrofálních povodních. Dle predikce počasí by se mělo vrátit babí léto. Děkuji vám všem za spolupráci a trpělivost!

Máme to za sebou...

17/9 Je úterý 17. září, den pátý. Na základě meteorologické předpovědi to mohu prohlásit: máme to beze škod za sebou! Bohužel na mnoha místech naší země lidé řeší velmi nepříjemnou situaci, kterou by nechtěli prožít nikdo z nás. V Jeseníkách pomáhají naši hasiči. Požádal jsem zastupitele obce, abychom okamžitě uvolnili prostřednictvím Člověka v tísní částku 50 tisíc pro potřebné. Chci poděkovat vám všem, kteří jste zachovali klid a rozvahu, kteří jste udělali

dílčí opatření pro zabezpečení svého zdraví, zdraví svých blízkých i ochranu majetku. Děkuji členům pracovní skupiny obce za nasazení při naplňování protipovodňových pytlů! Děkuji veliteli JPO Liboru Venclíkovi za dovoz písku a každodenní součinnost. Děkuji kolegům ve vedení obce za spolupráci při zabezpečování požadavků volajících spoluobčanů. A děkuji Pánu Bohu, že nad námi držel ochrannou ruku!

Prázdninové rekonstrukce v základní škole finišují

© Petr Hanuška

Červnovou velkou vodou poškozený suterén druhého stupně základní školy se začátkem nového školního roku ožil v plné parádě. Na snímku je školní jídelna v novém kabátě. Někteří žáci ji pochválili a prohlásili, že se cítí jako v hotelu.

© Miluše Peňásková

Téměř před dokončením jsou i úpravy před hlavním vstupem do školy. Izolovalo se doslova od základů, což s sebou neslo i radikální proměnu hlavního vchodu.

Týnecká folková zahrada

© 2x archiv pořadatelů

Milovníci folku, country a modré trávy si 7. září na zámecké zahradě přišli na své. Na akci zahrály skupiny Noční vlak - horní fotografie, Fukanec, Vojta Kidák Tomáško, Poslední šance Míry Ošance, RiRa a Janko Kulich s Kolegiem - dolní fotografie

Velká voda ve Velkém Týnci

Několikadenní deště ze začátku září způsobily zejména na severu Moravy ničivé povodně. V porovnání s nimi byla naše zářijová velká voda naštěstí jen „malíčkovitá“. Největší problém u nás nastal na cestě z Čechovic na Velkou Bystřici

Stékání vody z přilehlých polí způsobuje problémy v intravilánu obce

Vyčištěná Beroňka však vše zvládla

© 5x Petr Hanuška

Stejně tak Týnečka v úseku u Továrního mostu

Koryto Týnečky v Zápotočí to zvládlo, ale nutně potřebuje vyčistit

Hodové odpoledne v Čechovicích

© 3x archiv pořadatelů

V neděli 8. září odpoledne se v Čechovicích konalo Hodové odpoledne. Každý si tam našel to své - děti různé atrakce a soutěže a dospělým udělalo radost například vystoupení národopisného souboru Týnečtáci a jejich Sedmikrásek

Kalendárium

6. října
Traktor sraz Vsisko - Orba 2024
- od 10:00 hodin

12. října
Podzimní týnecký bazárek
- společenský dům - 8:00-11:00 hodin

Knihadýlko - O vlkovi, který vypadl z knížky
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin

15. října
Nejčastější hlášky telefonu a jejich řešení
- Knihovna Velký Týnec + Klub seniorů Velký Týnec
+ Senioron, n. o. společenský dům - 16:00 hodin

16. října
Setkání starostů obcí MAS Království
- Zámecká restaurace Velký Týnec - 17:00 hodin

17. října
17. zasedání mikroregionu Království
- Rokytnice u Přerova - 9:00 hodin

18. října
Beseda s autorkami a přednáška o Austrálii
- Šárka Heiková a Jana Jánská - Knihovna Velký Týnec - 18:00 hodin

20. října
Vzpomínka na Hanu Hegerovou
- Obec Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin

24. října
Seniorský výšlap
- Klub seniorů Velký Týnec a Knihovna Velký Týnec - Hradisko - sraz v 11:00 hodin

25. října
Oslavy 106. výročí založení ČSR s lampiónovým průvodem
- Obec Velký Týnec + SDH Velký Týnec + Skaut Velký Týnec a Čechovice
- Hradisko - 17:30 hodin

30. října
17. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- obřadní síň obecního úřadu - 16:30 hodin - 14:00

Další události

V pondělí 7. října zasedala ve Velkém Týnci rada mikroregionu Království. Mj. členové byli informováni o tom, že na 17. zasedání budou přijaty do svazku obce Rokytnice u Přerova a Nelešovice. V úterý 15. října byla zahájena rekonstrukce povrchů komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Investorem akce je Olomoucký kraj s finančním příspěvím obce Velký Týnec. Naše obec také financovala výměnu obrubníků v Bystřické ulici a v části ulice Ke Vsisku. Poděkování letí za všemi trpělivými spoluobčany, které akce limitovala v pohybu. Pochopení nemám pro ty, kteří nerespektovali zákaz vjezdu na čerstvě položený asfaltový koberec. Zákaz vjezdu trval pouhých 10 hodin!!!

Ve středu 17. října proběhlo jednání vedení MAS Hanáckého Království se starosty obcí o dalším programovacím období, v němž je připraveno šest tematických okruhů. Naší obce by se mohlo týkat školství či oprava památek. V poslední fázi před spuštěním má naše obec nové webové stránky. Největší část práce ze strany obce odvedla paní asistentka Ilona Bartáková, které patří velké poděkování. Dne 23. října proběhlo v Grygově jednání rady mikroregionu Království. Hlavním bodem jednání byla příprava rozpočtu mikroregionu na rok 2025 a společného kalendáře na tentýž rok.

Petr Hanuška

Společné jednání vedení MAS Hanácké Království a starostů obcí na zámku ve Velkém Týnci

Počasí

Říjnové počasí - stejné jako v posledních letech - bylo teplotně příjemné, bez nějakých teplotních či dešťových výkyvů. Užili jsme si řadu dní se sluníčkem, sem tam bylo zamračeno. Deště bylo pomálu, což jistě vítali lidé, kteří bojují na Jesenícku s následky povodní.

První dekáda. Noc: 4, 10, 8, 8, 9, 9, 4, 7, 15, 15. Den: 17, 12, 14, 11, 11, 13, 15, 19, 19, 18. Druhá dekáda. Noc: 11, 5, 8, 5, 7, 1, 7, 11, 8, 3. Den: 15, 14, 14, 13, 13, 15, 14, 17, 17, 15. Třetí dekáda. Noc: 3, 3, 8, 8, 4, 6, 11, 9, 5, 7, 11. Den: 16, 14, 14, 18, 17, 15, 17, 15, 14, 14, 14.

ocimaturisty.cz

Restaurování obrazů z kaple svatého Matouše ve Vsisku

2x Eliška Randůšková

Eliška Randůšková, restaurátorka z Kroměříže si vzala do parády obrazy křížové cesty z kaple sv. Matouše ve Vsisku. Při práci zjistila, že se pod malbou nacházejí původní nápisy...

Senioři na výletě

archiv Klubu seniorů Velký Týnec

Ve dnech 30. září až 4. října se uskutečnil seniorský zájezd na jižní Moravu do Hustopečí.

Zasedání mikroregionu Království v Rokytnici u Přerova

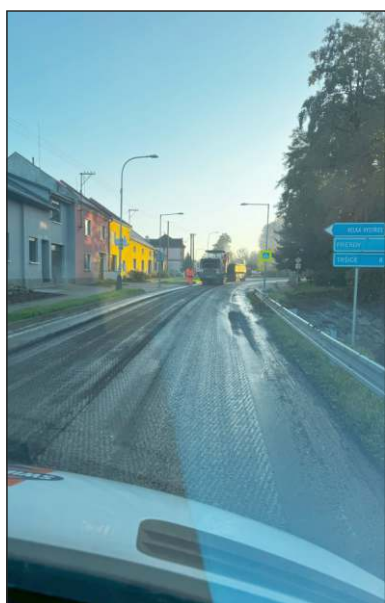

Petr Hanuška

Proběhly opravy třech krajských komunikací ve Velkém Týnci

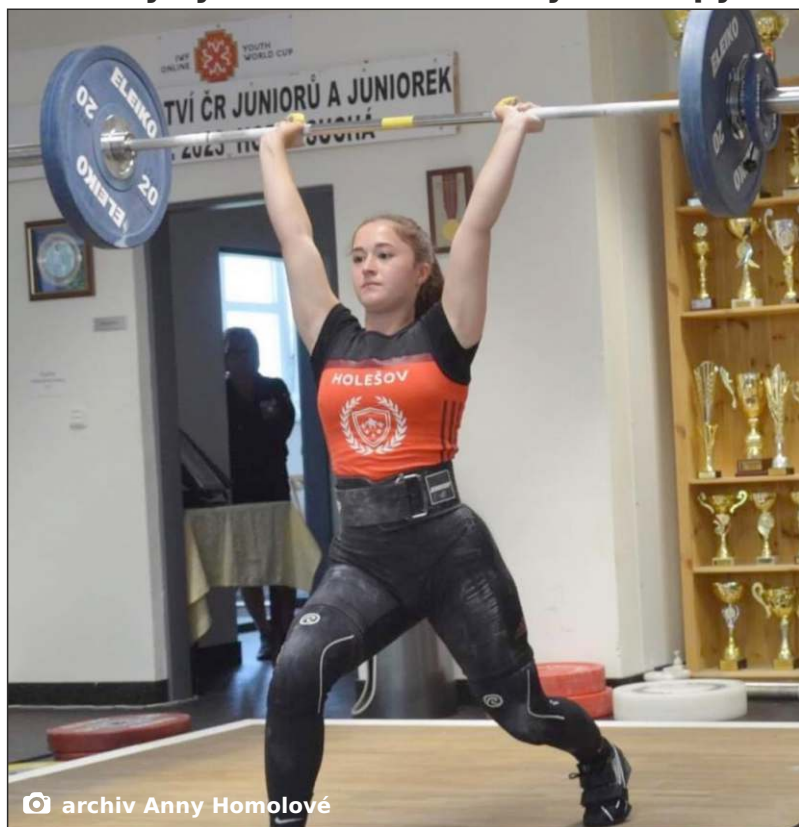

3x archiv Týneckých listů

V polovině listopadu jsme se dočkali otevření opravovaných ulic Ke Vsisku, Bystřická a Sokolská

Velký Týnec má svou mistryni Evropy!

archiv Anny Homolové

Mezi další úspěšné sportovce z naší obce patří Anna Homolová, mistryně Evropy a držitelka světového rekordu své věkové kategorie v silovém trojboji - dřepu. Týnecké listy o ní psaly v listopadovém čísle...

Tvořivé odpoledne SRPŠ

archiv SRPŠ

Ve středu 16. října proběhlo letošní páté tvořivé odpoledne pořádané SRPŠ. Na jaře a na podzim je tvoření zaměřené na výrobu tematických dekorací. Tentokrát jsme maminkám udělali radost a vyrobili krásné podzimní věnce na ozdobení vstupních dveří

Děti ze Včelek přivítaly podzim dýňovou výzdobou

Veronika Batová

Děti z oddělení Včelek z týnecké mateřinky se chlubí svou tematickou podzimní výzdobou před školkou

Edith Piaf z Prahy Dana Chytilová zpívala hity Hany Hegerové

archiv Dany Chytilové

Kalendárium

2. listopadu

2. kolo Zlaté ligy stolního tenisu 2024

- Pínec Týnec - sportovní hala - 9:00 hodin

Ke kořenům - 20 let Mužského pěveckého sboru Rovina

- společenský dům - 17:00 hodin

2. Halloweenská party pro -náctileté

- Komise pro kulturu a sport ZO VT - 18:00-24:00 hodin

3. listopadu

Krakonošův hrnek

- divadelní představení pro děti - Knihovna VT - kino - 15:00 hodin

16. listopadu

Království hraje, tančí a zpívá

- mikroregion Království - Sokolovna Kokory - 14:00 hodin

17. listopadu

Vyhodnocení celoroční soutěže Království objektivem občanů Království

- Císařov - 14:00 hodin

23. listopadu

Vítání nových občánků do svazku obce

- Obec VT - obřadní síň - 10:30 a 11:30 hodin

Vánoční koncert Jitky Zelenkové

- Obec VT - společenský dům - 19:00 hodin

24. listopadu

Uspávání broučků

- Rodinné centrum Čmelda

25. listopadu

18. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec

- malý sál společenského domu - 16:30 hodin

27. listopadu

Věnování

- Komise pro volnočasové aktivity ZO VT - společenský dům - 13:00 hodin

III. Obecní konference o odpadech

- Obec VT - společenský dům - 17:30 hodin

28. listopadu

18. zasedání mikroregionu Království

- Velký Týnec - 9:00 hodin

30. listopadu

Vánoční jarmark s výstavou

- Komise pro volnočasové aktivity ZO VT - společenský dům - 10:00-18:00 hodin

Další události

Dne 4. listopadu proběhlo v Císařově jednání rady mikroregionu Království, které bylo spojeno s vyhodnocením celoroční fotografické soutěže. Předání odměn oceněným proběhlo v neděli 17. listopadu v Císařově.

Dne 12. listopadu proběhl další kontrolní den na stavbě dálnice Olomouc-Kokory. Dne 20. listopadu proběhlo jednání vedení obce s panem Jakubem Kuchařem o projektu výsadby zeleně v zámecké zahradě.

Kontrolní den na stavbě dálnice Olomouc-Kokory

Počasí

Co říct k listopadovému počasí? Bez teplotních výkyvů, celkem příjemné, bez sv. Martina na bílém koni, protože první sníh napadnul až v noci z 21. na 22. listopadu. Málo dešťových srážek. Od zářijových povodní přešlo v našem kraji velmi vzácně.

První dekáda. Noc: 4, 9, -1, -2, -1, -1, 3,

-1, -1, -2. Den: 12, 12, 9, 9, 10, 10, 12, 10, 2, 2. Druhá dekáda. Noc: -1, -1, 1, 1, 2, 5, 0, 2, 2, 7. Den: 1, 2, 2, 6, 8, 10, 4, 8, 8, 0. Třetí dekáda. Noc: -1, -1, -1, 1, -1, -1, 4, 2, 4, 4. Den: 3, -1, 1, -1, -1, 4, 2, 4, 4.

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Ukončení prací na krajských komunikacích

13/11 Ve středu 13. listopadu byly pro běžný provoz otevřeny krajské komunikace v ulicích Sokolská, Bystřická a Ke Vsisku. Položení nových asfaltových povrchů obstarala firma Swietelsky stavební s. r. o. Obec na akci přispěla částkou 2 mil. Kč. Navíc naše obec

zabezpečila výměnu silničních obrubníků v ulicích Bystřická a Ke Vsisku. V jarních měsících budou na zmíněné i další komunikace procházející našimi obcemi namalovány symboly kola, aby si řidiči uvědomili, že součástí dopravy jsou i cyklisté!

Jen na okraj právě dokončené akce...

Chtěl bych v souvislosti s dokončením renovací asfaltových povrchů v ulicích Sokolská, Bystřická a Ke Vsisku poděkovat všem spoluobčanům, kteří chápali, že jde o akci, jež naší obci přinese profit v podobě nových komunikací, a že její realizace prostě přinese určitá do-

časná omezení v pohybu. Snažili jsme se se SSOK a provádějící firmou domluvit vše tak, aby to byla „rychlówka“ a aby se rezidenti dostali se svými auty či koly domů téměř každý den. Drtivá většina spoluobčanů to pochopila a vyšla nám všem vstříc. Děkuji moc!

Dokončení oprav povrchů krajských komunikací ve Velkém Týnci...

Nové povrchy dostaly ulice Sokolská, Ke Vsisku....

... a Bystřická

Mužský sbor Rovina slavil v Týnci 20. narozeniny

V sobotu 2. listopadu proběhla v týneckém společenském domě mimořádná akce - mužský pěvecký sbor Rovina oslavil 20. narozeniny. V našich obcích udržuje povědomí o lidové kultuře nejen náš Národopisný soubor Týnečáci, ale právě i pánové ze zmiňovaného sboru.

Právě oni stáli u zrodu akce Sečení lúče (koná se vždy v květnu) či folklorní přehlídky Ke kořenům (vždy na počátku listopadu). Ke kulatému výročí jim gratulovala řada folklorních souborů z celé Moravy! Kluci, ať vám to zpívá minimálně dalších dvacet let!

Podzim jako malovaný

2x Petr Hanuška

Co se týká barev, tak se letošní podzim povedl náramně... Vlevo cyklostezka na Čechovice, vpravo polní cesta k Hostkovicím...

Kalendárium

1. prosince

Vánoční příběh (divadlo) + Vánoční dílnička + Rozsvícení vánočního stromu ve Vsisku

- KpMČV - od 14:00 hodin

5. prosince

Mikuláš ve Vsisku

- KpMČV - 16:30 hodin

6. prosince

Rozsvícení Týneckého vánočního stromu

- Obec VT - zámecká zahrada - 16:00 hodin

7. prosince

Mikulášování

- Obec VT - kino - 10:00 hodin

Rozsvícení Čechovického vánočního stromu, vánoční stezka a dílnička

- KpMČČ - náves, obecní dům - 14:30 hodin

8. prosince

Vánoční koncert ve Vsisku

- kaple sv. Matouše - KpMČV - 17:00 hodin

9. prosince (až do 6. ledna)

Pátrání po vánočních skřítčích

- KpVA ZOVT

11. prosince

Zpívá celé Česko

- KpVA ZOVT - před zdravotním střediskem - 16:30 hodin

Vánoční koncert plný operetních melodií a vánočních písní a koledí ND Moravskoslezského v Ostravě

- Obec VT + Umělecká agentura Romana Haroka - kino - 18:00 hodin

14. prosince

Krampuslauf Velký Týnec 2024

- kamarádi z Čechovic - Hradisko a společenský dům - 18:00 hodin

Vánoční fotbalík

- KpMČV - hřiště - 14:00 hodin

15. prosince

Týnecký košíček

- přátelé badmintonu - sportovní hala - 9:00 hodin

18. prosince

19. zasedání mikroregionu Království

- Grygov - 9:00 hodin

21. prosince

Vánoční koncert Týneckáků

- Husitský sbor VT - 15:00 hodin

22. prosince

Procházka kolem Vsiska

- KpMČV - 13:00 hodin

23. prosince

Rozvoz betlémského světla

- Skaut VT a Č

26. prosince

Na Štěpána není pána

- Skaut VT a Č - les Chlum - 10:00 hodin

27. prosince

Zlatá liga stolního tenisu - závěrečné kolo

- Pinec VT - sportovní hala - 9:00 hodin

Taneční odpoledne

- Klub seniorů VT - společenský dům - 14:00 hodin

Další události

V úterý 3. prosince zasedalo v Grygově vedení MAS Hanácké Království, kterého se zúčastnil místostarosta obce Stanislav Denk. Na programu jednání bylo upřesnění vyhlášených dotačních programů, z kterých by mohla čerpat i naše obec.

Tentýž den proběhla úspěšná kolaudace komunikace a chodníku v Sadové ulici. Dne 10. prosince byla zkompletována křížová cesta na zámeckém schodišti. Tvoří ji originální obrazy z kaple Sv. Matouše, které postupně renovuje paní Eliška Randůšková z Kroměříže.

Počasí

Tak počasí nebylo vůbec prosincové! Sníh nás navštívil jedno páteční odpoledne, a tím to bylo odbyto! Naopak nás nepotěšila řada chmurných dnů bez sluníčka.

První dekáda. Noc: -4, -4, -3, -2, -2, -1, 0,

1, 2, 0. Den: 5, 4, 3, 5, 4, 2, 3, 4, 4, 3. Druhá dekáda. Noc: -1, 0, 1, 0, 2, 6, 8, 8, 2, 5. Den: 2, 2, 1, 1, 5, 10, 10, 7, 9, 6. Třetí dekáda. Noc: -1, 0, -2, -3, -1, -4, -5, -3, -5, -6, -6. Den: 4, 4, 3, 3, 3, 4, 6, 7, 0, 0, -3-

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Přeložka elektrovedení v ulici Ve Dvoře v Čechovicích

11/12 Právě dnes 11. prosince byly zahájeny práce na plánované výměně stávajícího podzemního kabelového vedení elektrické energie, kterou pro firmu ČEZ realizují kolegové z Elpremontu z Velké Bystřice. Prosím obyvatele této

ulice, aby dbali pokynů realizační firmy. A zároveň je chci ubezpečit, že narušené asfaltové povrchy budou v jarních měsících odfrézovány a nahrazeny zcela novým asfaltovým povrchem, a to v plné uliční šíři!

Uživatelé plošiny u zdravotního střediska mohou dostat klíče

13/12 Uživatelé plošiny u zdravotního střediska mohou dostat vlastní klíč, čímž nebudou závislí na přivolání zdravotní sestry. Stačí, když mi na email

starosta@velkytynec.cz napíšete kontaktní údaje, komu a kam máme klíč dopravit! Moc děkuji za spolupráci!

Kalendář obce na rok 2025 bude distribuován v předvánočním týdnu

Týdenní stolní kalendář Obce Velký Týnec nazvaný Moje země, můj domov 3 je na světě! Ke svým uživatelům se dostane v předvánočním 51. týdnu. Tentokrát je složen z fotografií pořízených nejen v našich obcích, ale i z obcí mikro-

regionu Království, resp. celé České republiky. Jako vždy v něm najdete nejlépe sledovanější údaje: termíny svozů komunálního a biologického odpadu, resp. přehled kulturních a sportovních akcí. Snad se vám bude líbit!

Obrazy křížové cesty zdobí zámeckou chodbu

2x Petr Hanuška

Zámecké schodiště nově zdobí originální obrazy křížové cesty z kaple sv. Matouše ze Vsiska

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci lednu blahopřejeme
k významným životním milníkům
těmto našim spoluobčanům

92 let Františka Mačáková z Velkého Týnce	80 let Josef Prečan z Velkého Týnce
87 let Ludmila Pospíšilová z Velkého Týnce	75 let Jaroslava Holá z Velkého Týnce Eva Luxová z Velkého Týnce
83 let Anna Hlaváčková ze Vsiska	60 let Petr Ďuriš z Velkého Týnce Jaroslav Svrchokryl z Velkého Týnce
82 let Josefa Kopečková ze Vsiska	

Připravuje Radka Tomečková, matrikářka obce

NAPSALI NÁM

Novoroční přání a poděkování Národopisného souboru Týnečáci

Rok 2024 se uzavřel a nastoupil nový rok 2025. Co nám asi přinese? Jistě si tuto otázku klade každý z nás. Všichni máme určitá očekávání, tajná přání, malé i velké plány.

My Týnečáci máme také přání - hlavně abychom byli všichni zdraví, mohli stále zpívat a tančovat, aby náš soubor mohl i nadále pokračovat ve své činnosti.

Dovolte mi, abych za všechny členy našeho národopisného hanácko-čuháckého souboru poděkovala panu starostovi, panu místostarostovi a všem členům rady obce za vstřícnost, podporu a finan-

ční dotace. Bez této velké pomoci by byla nemyslitelná naše činnost, vlastně bychom vůbec nemohli fungovat. Moc děkujeme!

Vážíme si toho a snažíme se ze všech sil, abychom na všech našich akcích důstojně reprezentovali obec Velký Týnec. Přejeme členům vedení obce a všem obyvatelům Velkého Týnce v roce 2025 vše jen to dobré, radost z každého dne, mnoho úsměvů na tváři, hodně štěstí, ale hlavně to nejvíce potřebné zdraví!

Za národopisný soubor Věra Fialová

Stavba dálnic v Česku zrychlila

Vážené novinářky, vážení novináři, posíláme informace generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) Radka Mátle k bilanci dálniční výstavby za letošní rok a k výhledu pro rok 2025. Letos zprovozní ŘSD rekordních 111 kilometrů nových dálničních úseků. „Rok 2024 je rozhodně tím nejvýznamnějším rokem

v tomto ohledu v posledních letech velmi daří,“ říká Radek Mátl. ŘSD také intenzivně buduje dálnici D35, nyní se staví 54 kilometrů.

Velké stavební tempo bude pokračovat i v roce 2025. Jak uvedl Radek Mátl, v realizaci je obrovské množství staveb: dálnice D35, dálnice D11, několik úseků

obyvatel Vysokého Mýta to bude obrovská úleva,“ říká Radek Mátl.

ŘSD je také nyní před podpisem dohody se zhotovitelem, že se zkrátí výstavba na dálnici D6 u Hořovic a Hofesedel. Tyto dva úseky dlouhé necelých 15 kilometrů by se díky tomu mohly zprovoznit už na konci září a ŘSD tak de facto dokončí dálnici D6 ve Středočeském kraji.

„Úseků, které zprovozníme příští rok, je obrovské množství. A řidiči také uvidí plnohodnotně rozestavěnou dálnici D0, Pražský okruh ve východní části. Zároveň máme před sebou zahájení dalších velmi dlouhých a důležitých úseků. Za všechny bych zmínil dálnici D11, propojení mezi Jaroměří a Trutnovem (19,6 km), kde zahajujeme výběrové řízení na zhotovitele. Věřím, že v roce 2025 se nám podaří zahájit i tuto významnou stavbu. Je to poslední úsek dálnice D11, který zbývá dostavět, to znamená, že i tento tah se blíží svému dokončení,“ říká Radek Mátl.

Důležitou informací je, že stavební se-

zona se v zimě nepřeruší. Pauza stavbařů bude podle generálního ředitele ŘSD maximálně týdenní. „Začátkem ledna se všichni vrátí na stavby. Doufám, že klimatické podmínky k nám budou přítevnější, protože chceme zimu využít naplno. Na všech stavbách chceme naplno stavět, abychom termíny, které slibujeme české veřejnosti, skutečně stihli. A já jsem přesvědčen o tom, že je stihneme. Dostavba české dálniční sítě se postupně blíží. Doufejme, že se nám intenzivní přípravou podaří získat veškerá stavební povolení a vykoupit pozemky na zbylých chybějících dálnicích. Za všechny bych zmínil dálnici D0 severní část, propojení jihočeské části dálnice D3 s Pražským okruhem a dálnici D52 mezi Brnem a Vídní. Věřím, že tyto úseky půjdou v nejbližších letech do realizace,“ doplnil Radek Mátl.

Ing. Radek Mátl,
ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR

Stavbu tunelu Homole na D35 u Vysokého Mýta hlídá sv. Barbora

pro českou dálniční síť v její historii. A to nejenom díky tomu, jak hodně je rozestavěná, ale i počtem kilometrů, které uvádíme do provozu a předáváme české veřejnosti. Velmi významný bude pro českou dálniční síť také rok 2025, kdy bychom mohli zprovoznit skoro 80 kilometrů nových dálničních úseků a dokončíme dálnici D1,“ říká Radek Mátl. Důležitě rovněž je, že stavební sezona se téměř nepřeruší, přestávka bude jen na Vánoce a zkraje ledna se všichni vrátí na stavby.

„Je to poprvé v historii, kdy zprovozníme přes 100 kilometrů. A jsou to dlouhé souvislé tahy, které letos zprovozníme, dálnice D55, D3, D4. Myslím si, že si to česká dálniční síť i veřejnost zaslouží. Jsem moc rád, že se nám

na dálnici D6. „A další úseky budeme příští rok dokončovat. Rok 2025 bude pro českou dálniční síť velmi významný. Vypadá to, že bychom mohli zprovoznit skoro 80 kilometrů nových dálničních úseků. To bude možná druhé největší číslo v historii, po tom letošním roce (třetí nejvyšší počet kilometrů byl v roce 2006, kdy ŘSD zprovoznilo víc než 68 kilometrů dálnic - pozn.) A hlavně nás čeká dokončení dálnice D1, po letech všech možných útrap bychom měli na konci prosince uvést do provozu obchvat Přerova. Bude se zprovožňovat také několik úseků D35: Hořice - Sadová, Janov - Opatovec a také obchvat Vysokého Mýta: průtah Vysokým Mýtem, který je dnes dopravně absolutně nepřijatelný, bude konečně pryč a pro

Budoucí podoba křižení D55 a spojnice Velkého Týnce s Grygovem bude už za pár měsíců realitou

Sdružení obcí mikroregionu Království

pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje Ladislava Oklešťka pořádá

XXX. reprezentační

HANÁCKÝ BÁL

sobota **25. ledna 2025** od 19 hodin
Regionální centrum Olomouc, Jeremenkova 40b

Bohatý program na dvou pódii, tombola s „těžkými“ hlavními cenami,
hanácké koláčky a šamprička na uvítanou, zabijačkové a tvarůžkové speciality

A ŠARMANTNÍ HANAČKY S UROSTLÝMI HANÁKY...

🎶 K Tanci a poslechu zahrají 🎶

SYRINX BAND se zpěvačkou Danou Chytilovou,

z Litovle **HANÁCKÁ MÔZEKA** a moderní cimbálová muzika **CIMBAL HELL BAND**

🎶 HOST BÁLU 🎶

Folklorní soubor **DUNAJEC**

🎶 NA BÁLE DÁLE VYSTOUPÍ 🎶

Folklorní soubor **HANAČKA** z Litovle • Národopisný soubor **CHOLINKA**

Folklorní soubor **MAJETÍNEK** • z Rychtářova **RYCHTÁŘOVSKÁ CHASA**

Hanácký folklorní soubor **TRNKA** z Vyškova • Národopisný soubor **TÝNEČÁCI**

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK:

Olomouc, Infocentrum v podloubí radnice

Šternberk, Expozice času, ČSA 19

online na www.smsticket.cz

Návštěvníci v kroji mají bez místenky **vstup zdarma.**

smsticket

KUP VSTUPENKU NEBO
ZJISTI VÍCE INFORMACÍ

KRAMPUS SHOW 2024

V sobotu 14. prosince proběhla na Hradisku Krampus show, v návaznosti pak Krampusbál ve společenském domě. Tímto bych chtěl všem, kdo nám s akcí pomohli a kdo nás podpořili, velmi poděkovat. Jmenovitě pak panu Denkovi za dechberoucí moderování akce a panu Drápalovi za pomoc s organizací na místě. Moc si vážíme podpory ze strany obce a jsme vděční, že zde podobné akce můžeme dělat. Věřím, že ve výsledku vzniklo něco unikátního a že si návštěvníci odnesli silný zážitek, o kterém budou rádi vyprávět.

Filip Dočkal

Rozsvícení vánočního stromku v Čechovicích

Předávání dárků v dětském domově Šance

Vánoční koncert Týnečáků

© 10x Milan Stacho

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Vánoční pátrání po skřítcích z lesa Chlum

Letošní Vánoce v naší obci Velký Týnec byly opravdu kouzelné! Do naší obce totiž zavítalo deset malých skřítků z lesa zvaného Chlum, kteří se rozhodli pomoci s výzdobou Vánoc. Jak to u skřítků bývá, všechno se trochu zvrtilo a místo zdobení vánočních stromků a přípravy dárků se pustili do různých vtipných kousků. Skřítki si užívali spoustu legrace. Jejich výzdoba byla trochu jiná, než jsme zvyklí. Abychom vše uvedli do pořádku, připravili jsme pro děti v naší obci speciální vánoční pátrání. Děti měly za úkol najít všechny skřítky, kteří se schovali po celé obci. Každý skřítek měl své vlastní místo, kde se ukrýval, a také svůj malý úkol, který měl na starosti. Akce se setkala s obrovským zájmem. Děti se vydaly na hledání s velkým nadšením. Procházely celou obcí a pečlivě zkoumaly každý kout, aby objevily všechny skřítky. Ti se schovávali v ob-

chodě, mezi stromy, v kině, na obecním úřadě i ve zdravotním středisku. Když děti skřítky našly, zapsaly si, kde ho našly, a nakreslily, jak vypadá. Po dokončení úkolu děti odevzdaly své vyplněné hrací karty ve smíšeném zboží u Hany Lexové, kde na ně čekala malá odměna. Skřítki byli velmi vděční za pomoc a společně s dětmi se těšili, že Vánoce ve Velkém Týnci budou nakonec krásné a kouzelné, jak se patří. Děkujeme všem dětem, které se zapojily do pátrání, a přejeme do nového roku 2025 spoustu dětských úsměvů, radosti z každého dne, spoustu zábavy a dobrodružství při objevování nových tajemství!

*Za Komisi pro volnočasové aktivity ZO a MŠ Velký Týnec Veronika Batová
Autorka je zastupitelkou obce a předsedkyní KpVA ZOVT*

© archiv MŠ Velký Týnec

Vánoční překvapení

Vánoční čas v mateřské škole je nejkouzelnější čas v celém školním roce. Čekání na Ježíška si krátíme zpěvem koled a tvořením. Dokonce se nám povedlo upéct i pár druhů cukroví, které nám provonělo celou školku, a také jsme si zpříjemnili atmosféru zimní výzdobou školky. Děti netrpělivě očekávají příchod Ježíška a těší se, co najdou pod stromečkem. Vánoce nejsou nejen o dárčích, ale také udělat dobrou věc a někomu pomoci. A my jsme se ve školce rozhodli udělat Vánoční překvapení i pro děti z Dětského domova Šance v Olomouci. Děti mají v šatnách připravené tašky, kde si navzájem mohou darovat malé dárečky. A my jsme připravili i dvě navíc pro děti z dětského domova, do kterých dáme i překvapení pro ně a uděláme jim radost.

Za Včelky paní učitelka Adéla Galásková

Vánoční pohádka

V adventní době nás ve školce navštívila paní Borošová se svojí Vánoční pohádkou. Děti se najednou ocitly v babiččině kuchyni se stromečkem a s dárky, ze kterých se kouzlem objevily tři krásné pohádky: maňásková pohádka o pejskovi a kočičce, loutková o jezkovi a verve a do třetice pohádka s prvky stínohry o nepořádném Birilbánovi. Po

třech příbězích vylétl z posledního dárku mezi nás andílek, který pohladil hodné děti a pomohl ozdobit babiččin stromeček. Celé představení provoněla vůně perníku, který se v babiččině kuchyni pekl za zvuků vánočních koled. Na závěr celého divadla jsme pak od babičky tyto čerstvě upečené perníky dostali a po obědě jsme si na nich pochutnali.

© 4x archiv MŠ Velký Týnec

Vánoce, Vánoce přicházejí...

...a pro naše nejmenší je to první společný adventní čas. Kuřátka statečně přechkala návštěvu svatého Mikuláše s čertem a andělem a užívají si společně se svými kamarády předvánoční atmosféru. I když většina dovršila tři roky teprve nedávno, děti se ukázaly jako velcí pomocníci, a to nejen při zdobení školky a třídního vánočního stromečku. S velkým nadšením se pustily do pečení perníčků, vyrábění přáníček pro týnecké babičky a dědečky i do zpívání vánočních koled. Krásným překvapením bylo pozvání pana faráře do kostela Nanebe-

vzetí Panny Marie nedaleko naší školky, kde si děti s radostí prohlédly betlém a mohly si u něj zazpívat koledu. Užily si také vánoční zvyky, jako jsou pouštění lodiček a rozkrajování jablíček, ve kterých jsme našli samé hvězdičky, což nás naplňuje nadějí, že se nám v příštím roce vyhnou všechny nemoci a my si budeme moc užívat spoustu společných zážitků. Krásné Vánoce jsme přáli úplně všem!

Marta Horáková a její Kuřátka

© 3x archiv MŠ Velký Týnec

Vánoční dílničky v MŠ

Vánoční čas je čas klidu, míru a také milého setkávání se svými blízkými. A to se podařilo i u nás v mateřské škole, která se otevřela všem dětem a rodičům, aby spolu mohli strávit čas naplněný nejen tvořením, ale setkáním se s přáteli a ostatními rodiči. V každé třídě bylo nachystáno plno lepení, malování, navlékání a jiného vyrábění. Děti si odnášely své výrobky a rodiče dobrý pocit ze společně stráveného času. K dobré náladě přispělo i občerstvení, jako napečené cukroví od dětí, ale i rodičů a nachystaná káva a punč. Děkujeme všem, kteří s námi strávili svůj čas. A přejeme mnoho zdraví a úspěchů v Novém roce 2025.
Kolektiv MŠ

Šťastné Vánoce

V předvánočním čase se děti z místní mateřské školy rozhodly šířit radost a vánoční atmosféru. S úsměvem na tváři a nadšením rozdávaly vánoční přání, která samy vyrobily. Jejich cesta vedla i do chráněných bytů, kde přáníčka přinesla zvláštní kouzlo a potěšení. Všechny, které děti zastihly, potěšily vánoční písní, čímž vytvořily nezapomenutelnou atmosféru plnou radosti a pohody. Pro ty, kteří nebyli doma, zanechaly děti přání ve schránkách, kde na ně čekají.

Tento krásný projekt ukazuje, že i malé gesto může mít velký dopad a přinést radost do srdcí mnoha lidí. V dnešní době je důležité, aby děti viděly, že

laskavost a ohleduplnost jsou hodnoty, které stojí za to pěstovat. A tak zatímco se Velký Týnec připravuje na Vánoce, děti z mateřské školy už dávno vědí, že největší dárek je ten, který přináší radost ostatním.

Za celou naši mateřskou školu a třídu Berušek paní učitelka Michaela Hrabcová

© 3x archiv MŠ Velký Týnec

Vánoční jarmark 2024

I letos proběhl tradiční vánoční jarmark s výstavou. Jarmarku se zúčastnilo 12 prodejců s různými rukodělnými výrobky i jiným zbožím. Mohli jste zakoupit něco dobrého do břicha, ale i pěkný dáreček a obdarovat někoho blízkého. Nechyběl prodej punče, a také kavárnička se zákusky a kávou. Pro zábavu dětí byla v prvním patře přichystána tvořivá dílnička, kde si děti ozdobily baňku anebo dřevěný vyřezávaný stromček k pověšení.

O kulturní program se dopoledne po-

starali zpěvačky a zpěváci z národopisného souboru Týnečáci, po obědě skupinka dětí ze Sedmikrásek a také přišly zahrát na flétničky děti pod vedením paní učitelky Machovské a doprovodily je i děti z prvních tříd svým zpěvem.

Vánoční ozdoby na stroměčky zajistily děti z 1. stupně ZŠ. K vidění byly výrobky ze školní družiny, keramického kroužku. Z mateřské školy byly rukodělné výrobky vyrobené dětmi, maminkami i paními učitelkami. Zakoupit jste

možly náramky z minerálů, gumičkové i korálkové. Andílky z vlny, bavlny, látkové i přírodní. Svícínky s chvojí, stroměčky ploché či kuželové omotané vlnou a přízí, háčkovaná zvířátka, srdíčka a malé jednorozce. Skřítky z bavlnek, přírodní zvířátka i dekorace na pověšení a mnoho dalšího.

K zakoupení byly i krásné adventní věnce, vytvořené při odpoledním věncování za pomoci dětí i dospělých. Zároveň tak i vánoční hvězdy, jejichž výtěžek byl předán dětské onkologii v Olomouci.

Výtěžek z jarmarku pro mateřskou školu činil 6.578,- Kč. Tyto peníze budou využity na pomůcky pro děti do MŠ.

Ráda bych tímto poděkovala všem šikovným rodičům, kteří se rádi zapojili, za jejich krásné výrobky. Děkuje! Pevně věřím, že jste prožili radostné svátky vánoční, a do nového roku 2025 vám přeji zdraví, lásku a rodinnou pohodu!

Magdalena Přikrylová, učitelka MŠ Velký Týnec

Vánoční jarmark s výstavou

Tradiční vánoční jarmark proběhl 30. listopadu. Letos byl jednodenní, ale se stejným a možná i větším úspěchem než v minulých letech. Za velkou návštěvnost jsme velmi rádi, protože víme, že má smysl se tomu věnovat. Své zboží přítomným nabídl šestnáct prodejců. Mohli si dát kávu a zákusky v kavárničce, ochutnat lahodný punč v alko i nealko verzi, zabavit děti v tvořivé dílničce a na památku se nechat vyfotit v krásném vánočním fotokoutku s okamžitým tiskem fotografií. Střed sálu patřil moderně prostřeným vánočním tabulím v nevědné černo-zlaté a bílo-červené kombinaci. Výzdobu společenského domu doplnily vánoční stroměčky a výstava výrobků z týnecké mateřské a základní školy. Součástí jarmarku byl i prodej adventních věnců a vánočních hvězd. Výtěžek z tohoto prodeje činil 30.400,- Kč a byl věnován prostřednictvím Nadace Šance Olomouc Dětské klinice FN Olomouc pro děti s onkologickým onemocněním. Výtěžek z punče, kavárny a dobrovolného vstupného ve výši 34.753,- Kč byl adresován ZŠ Česká Ves na obnovu po povodních.

Prodejní jarmark příjemně zpestřila vystoupení týneckých souborů. Vystoupili Týnečáci, Sedmikrásky a flétnový soubor působící při ZŠ Milady Petřkové. Děkuje všem návštěvníkům, prodejčům, účinkujícím, ZŠ a MŠ a všem dobrovolníkům, kteří s přípravami a organizací pomáhají.

*Zdeňka Soušková
Autorka je členkou Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec*

© 5x Zdeňka Soušková

Věncování ve Velkém Týnci

Ve středu 27. listopadu proběhla v týneckém společenském domě akce Věncování. Teď už můžeme říct, že se jednalo o první ročník, protože to byla velmi podařená akce, jejímž cílem bylo pomoci onkologicky nemocným dětem prostřednictvím Nadace Šance. Pod rukama několika dobrovolnic, ať už více či méně zkušených, vznikly desítky překrásných věnců, za které by se nemuseli stydět ani zkušení floristé. Někdo přišel se zvědavostí, někdo se zkušenostmi, někdo pro seznámení se se spoluobčany, ale každý příchozí se zapojil a přispěl svojí prací nebo dekoracemi na dobrou věc. Celý společenský dům voněl čerstvým chvojnám. Vánoční nálada

podpořilo i malé pohoštění a příjemný poslech vánočních písní. Vyrobené věnce měly úspěch a všechny se prodaly na Vánočním jarmarku konaném ve společenském domě v poslední listopadovou sobotu. Několik jich bylo určených pro prodej na Rozsvícení stromčku ve Vsisku, kde také našly své majitele.

Mockrát děkujeme všem, kteří se na Věncování podíleli, ať vlastní prací nebo darováním dekorací.

*Zdeňka Soušková
Autorka je členkou Komise
pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec*

Česko zpívá koledy ve Velkém Týnci

Dne 11. prosince jsme se připojili k celorepublikové akci Česko zpívá koledy. Pro návštěvníky bylo přichystané malé občerstvení v podobě alko i nealko punče a chléb se škvarkovou pomazánkou. Letos jsme vyhlásili novinku nazvanou „Sousedé, ochutnej štrúdl!“. Jednalo se o nesoutěžní ochutnávku přinesených domácích štrúdlů, a dokonce se v nabídce objevilo i domácí uzené. Pokud vám pro zahřátí nestačil punč, mohli jste se ohřát u ohně, který byl samozřejmě pod dohledem našich týneckých hasičů. V 18.00 hodin se přichystaly děti z bý-

valého pěveckého sboru Červánek, Sedmikrásky a flétničkový soubor paní Machovské, aby se ujaly vedení zpěvu koled. Děti doprovodili hudebníci z řad občanů naší obce a ke zpěvu se přidali i ostatní návštěvníci.

Za nás pořadatele to byla velmi milá a pěkná akce týneckého adventu a budeme rádi, když se jí příští rok zúčastníte znovu.

*Zdeňka Soušková
Autorka je členkou Komise
pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec*

© 8x Zdeňka Soušková

MODELÁŘSKÝ KROUŽEK ČECHOVICE Co všechno jsme postavili v loňském roce

Chtěl bych vás informovat o činnosti modelářského kroužku za poslední čtyři měsíce. Na pár řádkách vám naše postavené modely představím.

Pololetí jsme začali německými Messerschmittů Bf 109E-3, poté jsme zvládli postavit legendární britskou stíhačku Supermarine Spitfire Mk.IIa. a neméně legendární americký North American P-51B Mustang. Zajímavá byla také stavba německé Me 262A Schwalbe, první operačně nasazené proudové stíhačky. Mimo tyto slavné stroje jsme zvládli postavit německý kluzák Grunau Baby IIb, na kterém se cvičili letci Luftwaffe a po válce sloužil v mnoha zemích, včetně Československa. Americkou

proudovou stíhačku F-80 Shooting Star, která létala nad Koreou, a australský CAC Boomerang, který podporoval australské jednotky na pacifickém bojišti během 2. světové války. Někteří odvážlivci se dali do boje proti starým modelům od Směru. Byly to typy Potez 540, Liore Et Olivier 451 nebo Amiot 143. Je to nerovný soubor a staré, složité stavěbnice mají zatím navrch. Jsem zvěda-

© 3x Petr Nakládal

Betlémské světlo

V sobotu 21. prosince jsme jely já (Síma), Míša, Ela, Leňa a Valča rozvážet betlémské světlo do Opavy. Měly jsme sraz v 8:30 na hlavním nádraží. Před devátou jsme převzaly světlo od brněnských skautů, pak jsme se vydaly k našemu vlaku a jely jsme. Na každé zastávce jsme vystoupily a předaly světlo lidem, co na nás čekali. Celkem jsme vysedly a předaly světlo na jedenácti zastávkách. V Krnově na nás čekal polský skaut Věšek s třemi malými skauty, zahrál nám polskou písničku na kytaru a my jsme pokračovaly do Opavy. Úspěšně jsme předaly všem, co chtěly. Celou cestu s námi jel pán, který nám říkal různé zajímavosti. Mezitím, co jsme rozvážely světlo směrem do Opavy, tak kluci rozdávali světlo v Městě Libavá. V úterý 24. prosince jsme světlo roznesli, jako každý rok po Chebovicích.

vý, jak dopadne soubor Ondry a Amiota. Mnohem lépe dopadla PBY Catalina a vrtulník Mil Mi-24D. Kromě letadel jsme zvládli postavit německé tanky PzKpfw II a PzKpfw V Panther v měřítku 1:35. Podařilo se nám postavit i nějaké lodě, například americký křižník USS Long Beach, a také velký model Titanicu. Bylo toho opravdu hodně. Doufám, že v novém roce opět rozšíříme své sbírky o spoustu krásných a zajímavých modelů.

Na závěr bych vám chtěl jménem celého týmu modelářského kroužku popřát vše nejlepší v novém roce 2025.

*Petr Nakládal,
vedoucí Modelářského kroužku Chebovice*

Za chebovicke skautky Síma

Závěr roku JPO Velký Týnec

Druhá polovina letošního roku pro nás byla trochu tak tvrdý oříšek. Čekalo nás mnoho školení, kurzů, doplnění vybavení a v neposlední řadě mnoho zásahů. Náš kraj postihly silné povodně. Bohužel jedny z prvních se týkaly přímo naší obce. Ta nejhroší vlna přišla ale až v polovině září. Velká voda zasáhla značnou část Jesenícka, kde jsme zasahovali od prvních dnů a také v dalších dnech jsme se účastnili pomoci. Ta bezmoc a touha to vše zastavit a pomoci všem nás hnala kupředu. A přesto, že naše jednotka má opravdu jen pár členů, tak do toho dala vše a účastnila se pokaždé, když bylo třeba. Mnoho z vás se na nás obracelo, jak poděkovat nebo jak pomoci. Nejvíce nás potěší a podpoří, když přijдете na náš tradiční HASIČSKÝ PLES do místního společenského domu, a to 25. ledna od 20:00 hodin.

V měsíci říjnu se v rámci rozšiřování řad akceschopných hasičů zúčastnili tři členové kurzu, v němž získali osvědčení nositelé dýchací techniky. Proběhlo mnoho školení, jak na naší zbrojnici, tak na stanici HZS Olomouc. Následně navazoval vyčíslený poslední listopadový víkend. V pátek 29. listopadu 2024 se hned sedm členů účastnilo školení, a to čtyři členové kurzu strojníků v Jánských Koupelích, který zakončili v neděli úspěšnou zkouškou a potvrzením o absolvování, a tři členové kurzu velitelů družstva, konaný na stanici HZS Olomouc, který zakončili v sobotu také úspěšnou zkouškou a potvrzením o absolvování.

cen Dobrovolný hasiči roku. Naše jednotka se umístila na krásném 4. místě ze všech nominovaných v regionu sever Moravy. DĚKUJEME všem za podporu! Průběžně se snažíme doplňovat důležité vybavení. Nově jsme pořídili dva kusy TPM900 vozidlové radiostanice, čtyři kusy ručních radiostanic značky Motorola a záchranný batoh do nově přihlášeného zásahového vozu VEA Hyundai ix35. Auto je určené k rychlým zásahům a pomoci s AED. Dále jsou doplněny ochranné obaly kompozitních tlakových lahví a dýchacích masek. Převzali jsme sponzorský dar v podobě GÜDE kompresoru věnovaný firmou JANČA & EMAS group. Kompresor je nedílnou součástí techniky a umožňuje našim cisternám okamžitý výjezd. Velice si vážíme podpory dobrovolných hasičů touto firmou a za věnovaný kompresor DĚKUJEME!

Závěrem mi dovolte vám popřát vše dobré do nového roku 2025 a poděkovat za součinnost a podporu. JSME TU S VÁMI. JSME TU PRO VÁS. JSME HASIČI!

Za JPO Velký Týnec
Michal Sviták a Tomáš Bartl

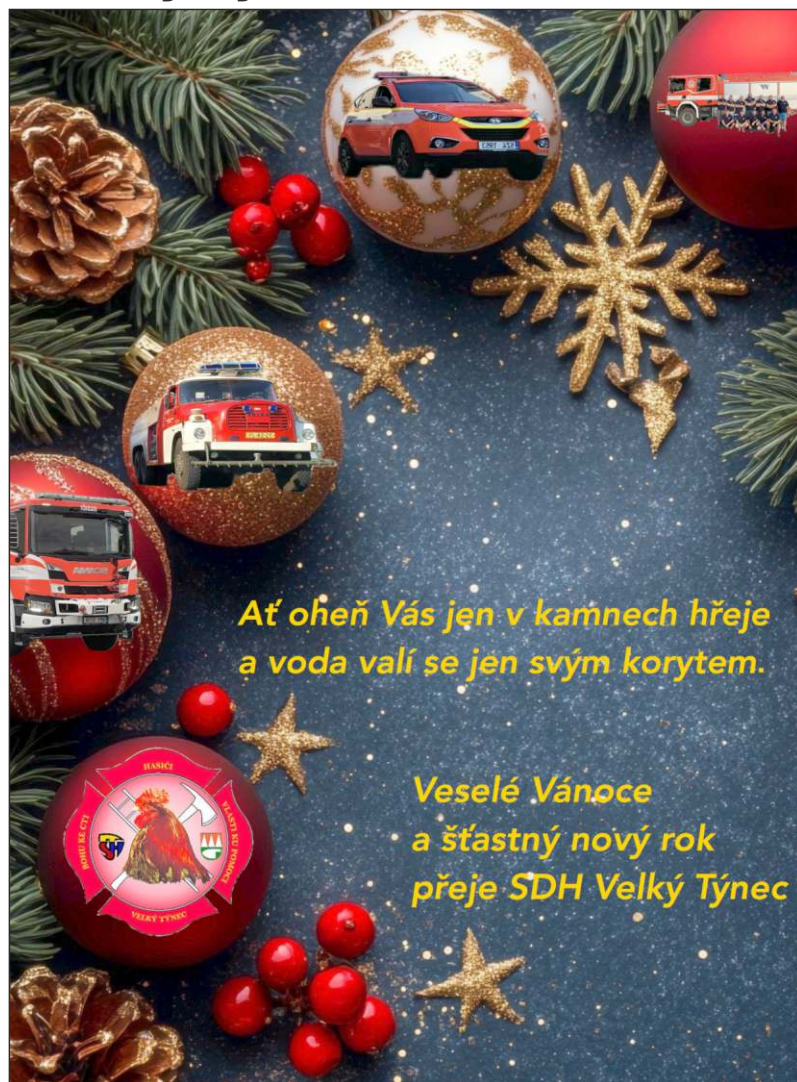

2x archiv JPO Velký Týnec

Pátek dále pokračoval díky nominaci naší obcí Velký Týnec do Anket dobrovolný hasič roku 2024. I po náročném dni se čtyři členové zúčastnili slavnostního galavečeru v Brně, kde proběhlo předání

archiv SDH Velký Týnec

Ať oheň Vás jen v kamnech hřeje
a voda valí se jen svým korytem.

Veselé Vánoce
a šťastný nový rok
přeje SDH Velký Týnec

Sbor dobrovolných hasičů Velký Týnec
Vás srdečně zve na

HASIČSKÝ PLES

25. 1. 2025

20:00 hod

Společenský dům
Velký Týnec

Program:

- Ukázka standardních tanců manželé Čadílkovi
- Travesti show - Scandalladies
- DJ Roman Fojtík
- Tombola
- Fotokoutek
- Míchané koktejly
- Bohaté občerstvení

Scandalladies

Vstupné
150 Kč

manželé
Čadílkovi

Vstup pouze ve společenském oděvu.

Advent ve Vsisku

První adventní neděle, dne 1.12.2024, byla ve Vsisku opravdu slavnostním dnem.

Děti si užily představení „Vánoční pohádka“, která je přenesla do sváteční atmosféry adventního času. Poté si děti mohly v dílničce vyrobit krásné šperky a ozdobit perníčky. V podvečer jsme společně slavnostně rozsvítili u Kaple Sv. Matouše vánoční strom a zapálili první svíci na adventním věnci

V druhou adventní neděli, dne 8.12.2024 mohli Vsisští nasát krásnou atmosféru při Vánočním koncertě v kapli. Nejprve jsme se zaposlouchali do zpěvu za doprovodu tónů nově zrekonstruovaného harmonia, poté nás potěšily svým vystoupením děti a na závěr jsme si všichni společně zazpívali vánoční koledy. Atmosféra v kapli byla úžasná

V podvečer svátku Sv. Mikuláše dorazily do Vsiska dokonce dvě družiny s Mikulášem, anděly a čerty a obě družiny donesly dětem mikulášskou nadílku

© 12x Petra Kolibová a přátelé

Třetí adventní víkend se ve Vsisku sportovalo. Své parádní výkony předvedly nejprve nejmladší fotbalisté, poté pálili góly starší vsičáčci a později dopoledne si zakopali i dospělí. Účast i nálada byla výborná

DUCHOVNÍ SLOVO

Sváteční slovo arcibiskupa Nuzíka ke slavnosti Narození Páně

Milé sestry a bratři, prožíváme slavnost Narození Páně – Hod Boží vánoční. V našich rozhovorech často zaznívá: „Už jste slyšeli, co se stalo?“

Taková otázka vede ke zvýšení zájmu o něco nového, o čem jsme zatím nevěděli. O narození Pána Ježíše, které dnes slavíme, jsme slyšeli a rozjímali je za svůj život už mnohokrát. Přesto chceme jednat jako pastýři, kteří si po odchodu andělů do nebe řekli: „Pojďte tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ Narození Ježíše totiž byla a je neobvyklá a jedinečná událost, které se v celých dějinách nic nepodobá. Svätý Jan od Kříže napsal: „Od té doby, co nám dal Bůh svého Syna, který je jeho Slovo, nemá už, co by nám řekl. Rekl všechno současně a na jednou v tomto Slově, a už k nám nepotřebuje mluvit... Upří svůj zrak na něho.“ Co nám tedy říkají Vánoce:

1. Náš Bůh o nás ví a ujímá se nás, pokusme se s ním více mluvit. Když procházíme vším, co tvoří naši dobu, máme, stejně jako naši předkové občas

pocit, že by nám k tomu, co prožíváme, co se děje, měl někdo něco říci, podat vysvětlení, zodpovědět naše otázky. Ježíšovo narození je velkou odpovědí pro člověka i celé lidstvo. Zvěst o Narození Páně je radostná zpráva, kterou „přinášejí nohy posla z hor, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: Bůh tvůj kraluje.“ Bůh prožíval se svým lidem všechno, co jej potkávalo, a prožívá to i s námi v přítomnosti,

v době válek a nejistoty. Platí, co předpověděl prorok Izaiáš: „Náš Bůh kraluje, vrací se na Sión.“ Nenechává nás na pospas smrti a neblahým okolnostem života, ujímá se nás, spěchá nám vstříc. Kéž bychom se naučili více a lépe s Bohem rozmlouvat o tom, co nás tíží. Můžeme k tomu použít třeba slova žalmů: „Bože, pospěš mi na pomoc!“ Nebo „Bože, ujmi se mě!“ Takový rozhovor s Bohem nám přináší povzbuzení; působí, abychom neochabovali v konání dobra a nemalomyslněli. Svätá Terezie z Avily říká: „Ne mnoho myšlení, ale mnoho lásky nás přivádí blíže k Bohu.“

2. Tak jako Ježíš patří mezi postavy, které umísťujeme do betlémů, náleží i do našeho života. Když přijdete k betlému s malými dětmi, vždycky chtějí vidět Ježíška. Bez něj by prostě betlém nebyl kompletní. Ani náš život, náš svět, pokud v něm nefiguruje Ježíš, není úplný. Chybí tam ten, o němž sv. Jan v dnešním evangeliu říká: „V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.“ Ježíš vnáší do našeho života světlo, které dává všemu smysl. Ne náhodou doprovázelo Ježíšovo narození světlo: „Sláva Páně se rozzářila.“ Často jsme svědky toho, že lidské způsoby jednání způsobují napětí, nejistotu a zmatek. Ježíš je zcela jiný. Svým vstupem vnáší do našich problémů světlo a řešení. „Ježíš osvěcuje,“ řekl švýcarský teolog Hans Urs von Balthasar. Prosvětleme jím i náš život!

3. Pastýři odešli z Betléma s Ježíšem v srdci. Stejně jako se pastýři vrátili ke svým stádům, tak i my se vracíme z vánočních bohoslužeb a od betléma do svých domovů a vztahů, ke své práci a službě. Pastýři si odnášeli nebyvalé zážitky z toho, co viděli a slyšeli; do

jejich života a srdce vstoupil narozený Spasitel. Zamysleme se, s jakým poselstvím se můžeme vracet do života my. Při bohoslužbě v noci jsme slyšeli z úst svätého apoštola Pavla: „Projevila se dobrota našeho Boha, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvázně, spravedlivě a zbožně, a přitom očekávali v blažené naději našeho velikého Boha a Spasitele Ježíše Krista.“ Nejde o další úkol a povinnost, kterých máme mnohdy nad hlavu, a také nejde jen o naši aktivitu a námahu. Pokusme se pracovat na růstu svého vztahu s Bohem jako spolehlivým a věrným společníkem na cestě životem. Svätý Jan od Kříže říká: „Nemysli, že tě nechá Ježíš na holičkách, to bys mu křivdil.“

Kéž vykročíme z letošních svátků do dalších dní nového a pro nás také Svätého roku více a nově s Ježíšem. K tomu Vám, bratři a sestry, i Vaším rodinám vyprošuji Boží pomoc a žehnám.

Josef Nuzík,
olomoucký arcibiskup

My tři králové jdeme k vám... po pětadvacáté

Už tradičně organizuje Charita ČR v prvních dnech nového roku dobročinnou Tříkrálovou sbírku, která skrze biblické podobenství připomíná sílu lidské sou-náležitosti. Letošní sbírka proběhne od 1. do 14. ledna 2025. Skupinky koledníků s papírovými korunkami a zapečetěnými kasičkami se po diecézích vydají koledovat už po pětadvacáté.

Papírové korunky, tváře brunátné mrazem a nápis křížou K+M+B. To si vybavíme, když se řekne Tři králové. S nápadem dobročinné sbírky spojené s poselstvím tříkrálového koledování přišel tehdejší olomoucký arcibiskup Jan Graubner, nynější arcibiskup pražský. Pro zorganizování sbírky oslovil Arcidiecézní charitu Olomouc, která v roce 2000 připravila pilotní ročník. O rok později se už konala sbírka celostátní, která nyní patří k největším akcím svého druhu.

Rekordní výtěžek putoval k potřebným

Díky štědrosti dárců se v celé republice v roce 2024 na dobročinné účely podařilo vybrat rekordních 172,57 milionu korun. Na Olomoucku dárči vloni do pokladniček vložili v hotovosti 2 502 916 korun, celkový výtěžek i s online kasičkou a bezhotovostními dary na účet činil 2 581 596 korun.

Tento výtěžek byl pak věnován například na finanční pomoc lidem v nouzi, na opravy domovů pro lidi v nouzi se sníženou soběstačností (Domov sv. Kosmy a Damiána a Domov sv. Anežky), na rekonstrukci budovy v Řepčíně, která bude sloužit lidem s duševním onemocněním, dále na vybudování nové výdejny potravin, na podporu domácí hospicové péče nebo na provoz ordinace praktického lékaře a psychiatra pro lidi bez domova.

Nadcházející Tříkrálová sbírka 2025 pomůže podpořit tyto služby a projekty i v dalším roce.

Pomoc rodinám v krizové situaci

Velká část z přímé finanční pomoci jde

často na podporu rodin. Středisko pro rodiny a krizovou pomoc při Charitě Olomouc loni rozdělilo celkem 150 tisíc korun mezi rodiny, které se ocitly v tíživé situaci. Co je pro jednoho pakatel, může mít pro druhého cenu zlata, které mu umožní začátek nové životní etapy. Jako v případě rodiny, která se na Středisko obrátila. „Paní Jana žila s manželem a dětmi v nevyhovujícím, vlhkém bytě se špatným vytápěním a velmi vysokým nájmem. Majitel neuspokojivé podmínky odmítal řešit, a tak se rodina aktivně snažila o zvýšení příjmu, aby se mohla přestěhovat,“ přibližuje rodinnou situaci Jitka Laštůvková, zástupkyně vedoucí Střediska. „Paní Jana pracuje jako skladnice, její manžel si dokončil rekvalifikaci a nastoupil do nového, lépe ohodnoceného zaměstnání. Manželům se podařilo najít vhodný byt s dostupným nájmem / měsíčním nájmem, který zvládnou z hlediska svých prostředků.“ Vstupní náklady však byly pro rodinu příliš vysoké – bylo potřeba zaplatit kauci ve výši 15 tisíc korun a zároveň první nájem ve stejné výši. „S rodinou bylo tedy domluveno, že kauci uhradíme právě z Tříkrálové sbírky, a tím jim umožníme důstojné podmínky pro bydlení,“ těší Laštůvková.

Výtvarná soutěž pro malé koledníky i oblíbená Koleda tří králů

S Tříkrálovou sbírkou se pojí také doprovodný program, např. olomoucké Žehnání koledníkům či brněnský Tříkrálový koncert. V Olomouci sbírku osobně podpoří zástupci města a církve při tradiční Koledě tří králů na koních v pondělí 6. ledna 2025.

Malé i velké talenty se opět mohou zúčastnit výtvarné soutěže „Nakresli tři krále“, letos na téma *Dobrodružství na cestě*. Soutěžící od 3 do 19 let (rozdělení do pěti věkových kategorií) mohou svá výtvarná díla přihlásit do 7. února 2025. Bližší postupně aktualizované informace o akcích a soutěžích naleznete na webových stránkách, případně kontaktujte koordinátorky na tks@olomouc.charita.cz nebo Tříkrálové lince: 739 355 028. Přesné informace k akcím najdete na webu www.olomouc.charita.cz nebo www.facebook.com/charita.olomouc

Akce spojené s Tříkrálovou sbírkou 2025

- 2. 1. 2025 | Žehnání koledníkům | Olomouc
- 5. 1. 2025 | Tříkrálový koncert | Brno | 18:00
- 6. 1. 2025 | Koleda tří králů | Olomouc
- 7. 2. 2025 | uzávěrka Výtvarné soutěže
- 12. 4. 2025 | Den pro malé i velké krále | Olomouc, kino Metropol | 10:00

Termíny a možnosti darování

Tříkrálová koleda probíhá v termínu od 1. do 14. 1. 2025.

Statické kasičky budou umístěny od 1. do 14. 1. 2025.

Možnost přispět online od 1. 12. 2024 do 31. 1. 2025:

- bankovním převodem na číslo účtu 66008822/0800, variabilní symbol 777970109

- příspěvkem do online kasičky na trikralovasbirka.cz (celoročně)

- platbou přes QR kód

Ohlédnutí za uplynulým rokem v Římskokatolické farnosti Velký Týnec

V roce 1858 se P. Maria zjevila ve Francii v Lurdech prosté dívce Bernardettě Soubirousové. Možná nevíme, že Bernardetta pak vstoupila do kláštera a jako řeholní sestra v mladém věku zemřela. Jednou se v klášteře udála následující příhoda. Jedna z řeholních sester se často zhlížela v zrcadle, často kontrolovala svůj vnější vzhled. A tak Bernardetta nalepila na zrcadlo tento nápis: „Podívej se také na svou duši!“ I my se máme v závěru starého a na počátku nového roku také podívat na svou duši. Zamysli se nad tím, o kolik obohatil tento uplynulý rok tvůj život po lidské a duchovní stránce a o kolik ji ochudil!

Světoznámý spisovatel Hans Christian Andersen vypráví v jedné ze svých nádherných pohádek: Mocný císař smrtelně onemocněl a v jedné chvíli uviděl smrt. Usedla u jeho lůžka s jeho vlastní korunou na hlavě, s jeho mečem v ruce a odznakem císařské moci v ruce druhé. Císař byl překvapen. A za chvíli uviděl jakési divné postavy: jedny byly usměvavé, spokojené, jiné smutné a ztrápené. To byly jeho dobré a zlé skutky. V hodinu smrti se vrátily, aby zároveň s ním opustily zemi. A jedna postava přes druhou říkala: „Pamatuješ si na to?

Připomínáš si to? Na to jsi nezapomněl?“ Císař začal volat: „Nechci toto všechno vidět! Nechci to slyšet! Hudbu, hrajte silně! Bijte mocně do bubnů! Ať přehluší ty strašné hlasy!“ Zbytečně však umírající císař prosil. Jeho skutky stály ustavičně před jeho očima!

Konec kalendářního roku znamená smrt jedné části našeho pozemského života. Netíží nás v této hodině výčitky svědomí? V těch 365 dnech jsme jistě vykonali mnoho dobrých, ušlechtilých skutků. Ale také jsme něco pokazili, nedali dobrý příklad, nepomohli druhým, šířili dokonce zlo ve svém okolí. Zanepřázdňení prací, různými zálibami a zájmy, pozemskými záležitostmi jsme možná i zanedbali mnoho duchovních skutečností: modlitbu, mši svatou, četbu Písma sv., svátosti. Mnozí to neradi slyší, protože by měli změnit svůj život. Nechtějí to slyšet-tak jako ten císař v pohádce. Chtěl přehlušit ten hlas skutků. A to není správná cesta.

Jeden moudrý poustevník řekl: „Nauč se správně hodnotit svůj věcrejšek, a tak se naučíš zvládnout i svůj zítřek.“

Je hodnocení hospodářské, jaké máme jmění, ale pro náš život je důležitější hod-

nocení mravní. Naše šťastná věčnost nezáleží totiž na tom, co máme, ale jak žijeme, jak jednáme, čím naplňujeme svůj život. Hodnocení našich smyslů, myšlenek, gest, pohledů, našich řečí, hodnocení našich skutků. Máme se upřímně ptát každý sám sebe: Obohatil jsem svůj život a okolí láskou, porozuměním, dobrotou, větší důvěrou v Boha, důslednějším životem s Ním, s Marií, životem podle Desatera?

Poděkujeme za všechno, co jsme od Boha v tomto roce dostali, za Jeho pomoc a ochranu, i když se nám někdy zdá, jako by na nás Bůh zapomněl, ale On na nás nikdy nezapomene. „I kdyby vlastní matka na tebe zapomněla, já na tebe nikdy nezapomenu.“

Poděkujeme za všechno, co se nám v tomto roce podařilo udělat dobrého. A také poprosme za odpuštění svých poklesků, všech nevěrností, nevděčností, nelásky vůči Bohu a bližnímu. Jaká útěcha a radost nás může v této chvíli naplnit, že je zde Vykupitel, Ježíš Kristus, s nímž jsme mohli i letos slavit Jeho narozeniny. On vzal na sebe všechny naše hříchy, aby je smazal a nás očistil.

Poděkujeme také naší společné duchovní

matce P. Marii za její přímělu, svému křesťanskému patronovi, andělu strážnému a všem našim příměluvcům.

A do nového roku 2025 vstupme skutečně jako křesťané. Přivítejme ho v rodině společnou modlitbou a účastí na bohoslužbách. Budete si jistě navzájem přát všechno nejlepší do všech dnů nového roku. Ale bude to skutečně nový rok?

Angelus Silesius před více než 300 lety přál toto: „Jak svědčí kalendář, rok starý skončený je a nový nastává. Však pomni, křesťane: kdo novým člověkem se vpravdě nestává, ten stále dosud ve starém věku žije.“

Snažme se tedy o to, aby v tom novém roce nebyla nová jen ta poslední číslice, která změnila letopočet, ale je třeba, abychom nově a lépe prožívali další dny svého pozemského putování zde na zemi, abychom se stávali trochu lepšími, ušlechtilějšími, ochotnějšími, radostnějšími, lidštějšími a důslednějšími občany a křesťany!

*To vám zplna srdce do nového roku přeje
Páter Václav Haltmar,
farář Církve římskokatolické Velký Týnec*

PŘÍRODA KOLEM NÁS Proč je počasí v zimě jako na houpačce?

„Za našich mladých let, to ještě bývaly zimy. Jak se ochladilo tak to drželo až do konce března a pak přišlo jaro,“ slyšíme někdy od starší generace. Naopak v posledních letech je počasí jako na horské dráze a zima jako by neuměla vydržet, ale ani skončit. Chladnější týdny střídají ty s výrazným oteplením, které si rostliny i zvířata mohou vykládat tak, že je čas se probudit a ztrácí přitom drahocennou energii. Pokud oteplení trvá až moc dlouho nebo nastane koncem zimy, vyláká ke květu některé stromy (téměř každoročně meruňky), které nezřídka pomrzou během další studené vlny. V dubnu 2024 tak pomrzlo ve Velkém Týnci velké množství ovoce – meruňky, třešně, švestky, ořechy a další. Tyto výrazné teplotní rozdíly způsobuje rozkolísanost proudění chladného arktického vzduchu, které se nazývá polární vír, a kterému se budeme věnovat v lednové Přírodě okolo nás.

Třešně poškozené pozdním mrazem v dubnu 2024

Polárním vírem (neboli polární cyklónou) označujeme oblasti nízkého tlaku vzduchu v horních vrstvách atmosféry, které se vy-

skytují okolo severního a jižního pólu. Polární víry se nacházejí ve střední a horní troposféře až stratosféře (od 8 km do 50 km nad zemským povrchem). Pod těmito víry se nachází velká masa studeného, hustého arktického (nebo antarktického) vzduchu, která udržuje chlad v polárních oblastech. Rozhraní mezi chladnou a suchou vzdušnou masou vzduchu pod polárním vírem a teplejší vlhkou vzdušnou masou dále směrem k rovníku je určeno polární polární fronty, která normálně probíhá přibližně podél 60° zeměpisné šířky, to je například na úrovni jižního cípu Grónska, Osla, Petrohradu nebo jižního pobřeží Aljašky. Polární vír zesiluje počátkem zimy, poté dosáhne maxima, koncem zimy opět zeslabuje a v létě je obecně nejslabší. To je způsobeno rozdílem teplot mezi rovníkovou a polárními oblastmi. Polární víry mají poloměr do 1000 km a otáčejí se východním směrem, což je dáno směrem rotace Země a působením Coriolisových sil.

Silný polární vír je stabilní, v ideálním stavu má přibližně kruhový tvar okolo pólu a je jasně ohraničený tryskovým prouděním (anglicky Jetstream). Extrémně studený vzduch se tak udržuje uvnitř víru a neproniká do středních zeměpisných šířek. Často má severní polární vír také podobu jakési elipsy se dvěma centry v oblasti Baffinova ostrova v Kanadě a na severovýchodě Sibíře v Rusku, jednom z nejchladnějších míst na Zemi. Při oslabení proudění dochází ke ztrátě soudržnosti a polární vír se rozpadá na dva nebo i více menších vírů. Čím je polární vír slabší, tím více je proud arktického vzduchu neuspořádaný a s velkou pravděpodobností způsobí, že masy chlad-

ného arktického vzduchu zamíří dále směrem k rovníku a přinesou rychlý a prudký pokles teplot. V USA pak mohou teploty dosáhnout až k -50°C a na Sibíři dokonce až -60°C. Ke zpomalování severního polárního víru a jeho rozpadu dochází na severní polokouli nejčastěji od poloviny března do poloviny května. Tato událost znamená přechod ze zimy do jara a má dopad na vodní cyklus, vegetační období rostlin a celkovou produkci ekosystémů. Doba přechodu také ovlivňuje množství mořského ledu, ozónu, oblačnosti a teplotu vzduchu. Při předčasném rozpadu polárního víru, ke kterému v poslední době někdy dochází, pak zaznamenáváme teplé období už od konce února do poloviny března. Po tomto oteplení však obvykle následuje návrat kruté zimy.

Tryskové proudění je pozoruhodný jev, který označuje proud větru o rychlostech 100 až 700 km/h ve výškách 7-12 km nad povrchem. Oslabení polárního víru je spojeno s rozkolísaností a zvlněním tryskového proudění, které začne vytvářet tzv. Rossbyho vlny, které se šíří více na jih nebo na sever a přináší pak teplejší vzduch k pólům a polární vzduch do nižších zeměpisných šířek. Náhlý styk studeného a suchého polárního vzduchu s teplým a vlhkým vzduchem ze středních zeměpisných šířek vede k rychlým a dramatickým studeným vlnám spojeným s bohatým sněžením a velmi nízkými teplotami. Změny v průběhu tryskového proudění tak mohou vést ke kontrastnímu a extrémnímu počasí, kdy se například Anglie ztrácí v záplavách sněhu zatímco u nás je nezvykle teplo (nebo naopak).

Co přesně sílu polárních vírů ovlivňuje, je stále předmětem diskusí. Pravděpodobně

se jedná o mix faktorů včetně slunečních erupcí, sopečné činnosti a pravděpodobně také globálního oteplování. Dopady změn v severním polárním víru jsou pak celosvětové a někdy nečekané. Kromě náhlých lokálních změn počasí má tento vír na svědomí také změny v rychlosti oceánských proudů. Jižně od Grónska, v místě přezdívaném „Achillova pata severního Atlantiku“ totiž dochází k sestupu polárního víru a už malé oteplení nebo ochlazení oceánu

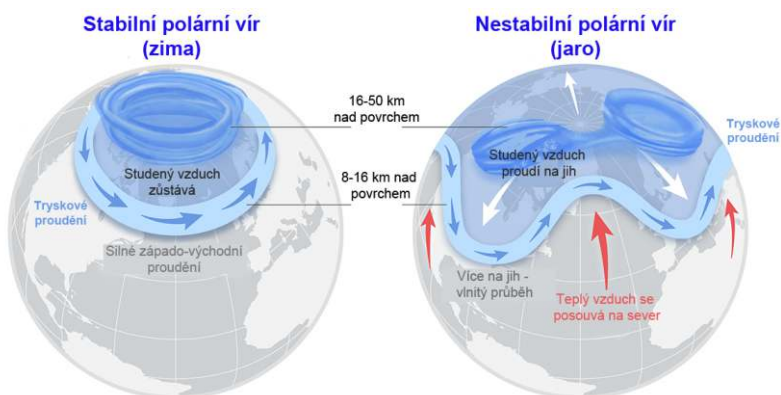

Do USA přináší polární vír teploty až -50°C - Chicago v zimě 2014

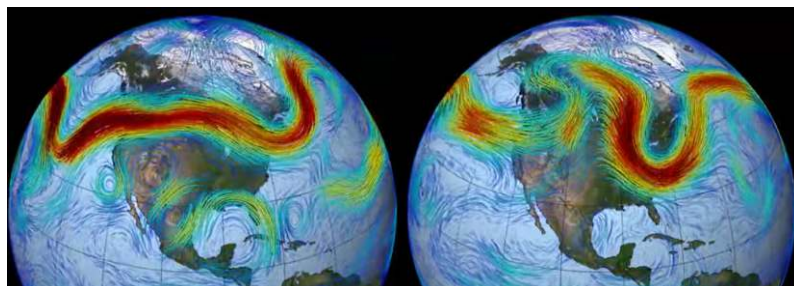
v této oblasti vede ke změnám v rychlosti Severoatlantského proudu. Tato napohled nevýznamná změna pak spouští kaskádu změn v rychlosti i jiných oceánských proudů, protože všechny světové oceány závisí na toku tepelné energie v Atlantickém oceánu, a oslabení nebo posílení polárního víru může ovlivnit mořské proudy i více než 1000 metrů pod hladinou.

Takže si jen můžeme přát, aby se letos polární vír nerozpadl příliš brzy, mraz ušetřil stromy a my mohli ochutnat naše první týnecké meruňky.

Aleš a Petra Pečinkovi

Polární vír a tryskové proudění v zimě a na jaře

Tryskové proudění nad Severní Amerikou při stabilním (vpravo) a rozpadajícím se (vlevo) polárním víru

Zdroj: Internet - upraveno

Pohádka na dobrou noc V nouzi poznáš přítele

Tenhle příběh se stal už dávno, daleko na severu. Zima je tam tak veliká, že občas i stromy praskají mrazem. Byla zima a závějemí sněhu se brodila malá šedivá myška. Blížila se noc, všude ležel jen sníh, led a mrazivý vítr zpíval svou písničku. Myška byla prokřehlá až na kost a dělala si starosti, kde přečká noc. Došla k zamrzlému jezeru a na jeho břehu stála malá dřevěná chata. Myška zaklepalá na dveře, a když se nikdo neozval, vzala za klíku, otevřela dveře a vklouzla dovnitř. Chata byla prázdná. Myška zapálila svíčku a rozdělala si oheň v kamnech, a tak za chvíli bylo v chatě krásně teploučko, inu, jako v pokojíčku. Najednou se ale ozvalo zaklepání na dveře. Myška opatrně otevřela a venku stála kočka! Myška se lekla, určitě víte, že kočky a myšky se opravdu nemají moc rády. Chtěla rychle zabouchnout dveře, ale prochladlá kočka zamňoukala: „Prosím tě, myško, pust mě dovnitř. Nic ti neudělám! Je mi jen velká zima.“

A tak myška pustila kočičku dovnitř. Za chvíli zase někdo zaklepal. Byl to velký pes s huňatým zasněženým kožichem,

i jemu byla veliká zima. Myška s kočičkou ho pustili dál. Potom přišlo ještě divoké prasátko a taky mohutný hnědý medvěd, i oni se chtěli před mrazem schovat v teple chaty. Všichni se poskládali kolem kamen a spokojeně usnuli. Kamínka hřála, vítr a mráz na nikoho z nich nemohl, a tak se jim krásně spalo. Ráno se všichni probudili a měli velký hlad, ale v chatě nic k jídlu nebylo. Kočka se misně olízla a hop na myšku. Ta jen tak tak vyklouzla zpod jejích drápů a rychle ven na zamrzlé jezero. Kočka ale za ní! Pes vyrazil za kouchou, za pejskem utíkalo prasátko, a nakonec vyběhl i statný medvěd. Jenže už bylo před jarem, led byl tenký a pod medvědem se probořil. Chlupáč se propadl do ledové vody a nemohl ven.

Prasátko i všichni ostatní honem přispěchali medvědovi na pomoc. Huňáč se chytil ocásku prasátka. Prasátko se chytilo pejska, pes kočky, ale medvěd byl příliš těžký, a tak teď všichni klouzali za medvědem k prolomené díře v ledu. Myška ani chvíli nezaváhala a honem přispěchala ke kočičce. Popadla ji za tlapku a táhla, táhla – a právě ta její

slaboučká myščí síla stačila k tomu, aby zvířátka zastavila. Společně se jim potom podařilo medvěda vytáhnout na břeh a zachránit mu tak život.

To, že spolu zvířátka prožila takové dobrodružství, z nich udělalo opravdové kamarády. Navzájem si přece dokázala pomoci, a to znamená opravdu moc! Od té doby spolu spokojeně žili v chatě u je-

zera a jeden pro druhého by snad i do ohně skočil. Ne nadarmo se říká: „Teprve v nouzi poznáš opravdového přítele.“ A nikdy nevíš, čím pomoc můžeš i ty jednou potřebovat.

Připravila Vladimíra Hacsiková

Tvoření z papíru

Chcete si vyrobit netradičního sněhuláka z papíru? Pokud ano, pojďte si to společně vyzkoušet.

Potřebujete:

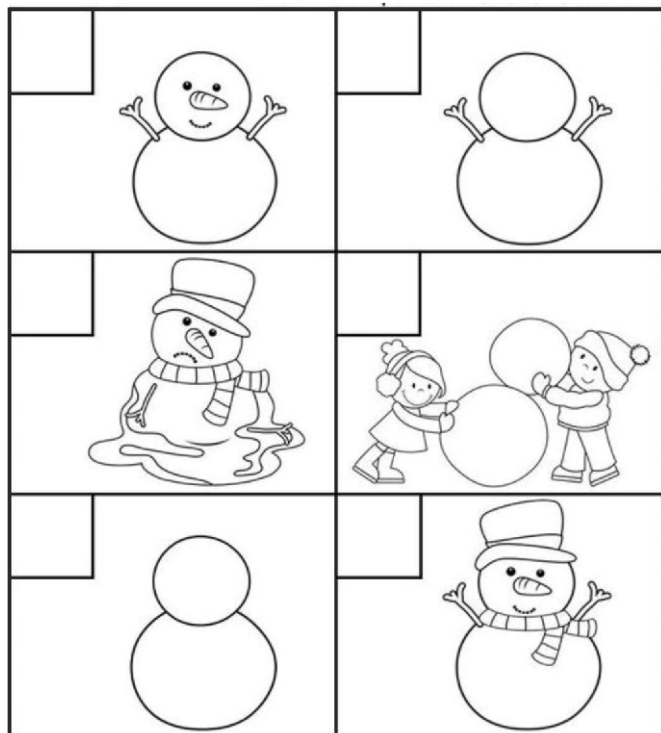
- bílý papír A4
- různobarevné papíry na šály, nos a klobouky či hrnce
- fixy

Papír A4 si nastříhejte na stejně široké pásy. Záleží, jak vysokého chcete sněhuláka mít, proto stříhejte buď na výšku nebo na šířku. Následně papír složte do harmoniky, nahore nechte větší kousek nesložený na sněhulákův obličej. Přilepte hrnce na hlavu, šálu na krk, mrkvičku místo nosu a domalujte knoflíky. Pokud si sněhuláčka chcete zavěsit, udělejte do klobouku díрку, kterou protáhnete provázek. A máte hotovo.

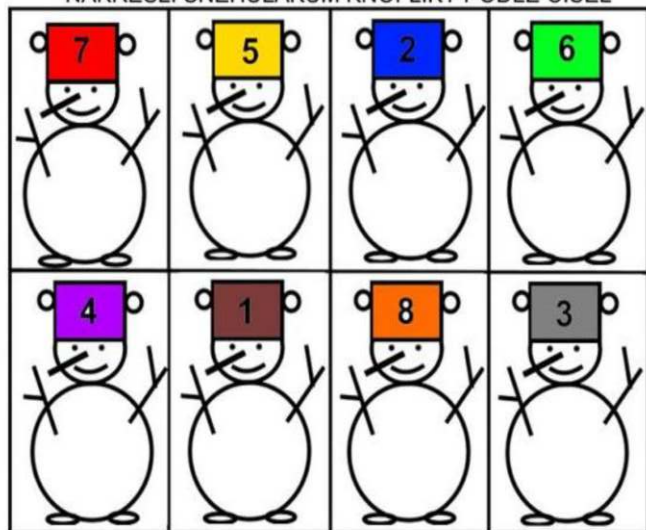

Jak se staví sněhulák

Očisluj jednotlivé obrázky v pořadí, v jakém následují po sobě při stavbě sněhuláka. Obrázky můžeš i vybarvit...

NAKRESLI SNĚHULÁKŮM KNOFLÍKY PODLE ČÍSEL

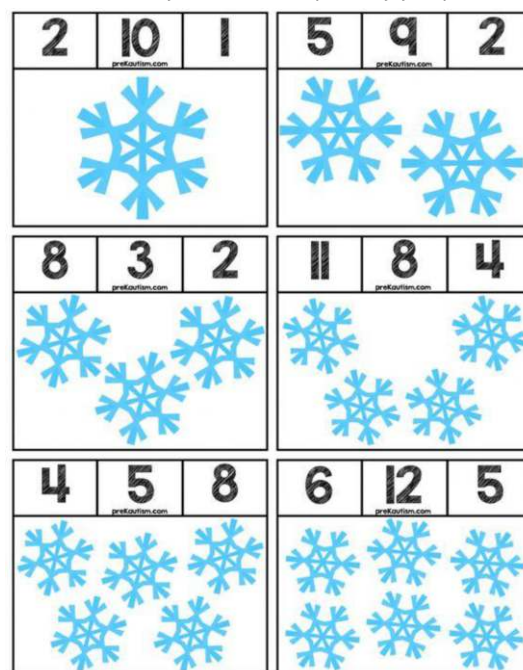
Porovnej sněhuláky

od nejmenšího k největšímu nebo naopak. Možná ti pomůže obrázky vystříhnout...

Spočítej vločky

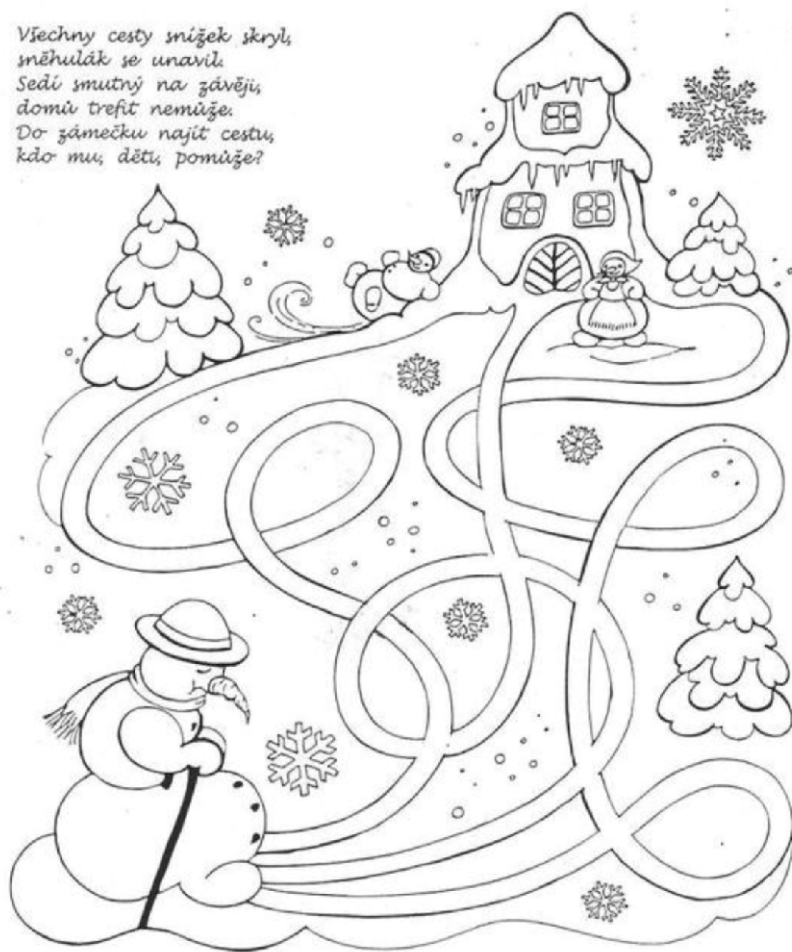
a zakroužkuj číslo, které odpovídá jejich počtu

Vymaluj si obrázky

Všechny cesty snížek skryl,
měhulák se unavil.
Sedí smutný na závěži,
domů trefit nemůže.
Do zámečku najít cestu,
kdo mu, děti, pomůže?

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

10 			4 		7 	16 		11 	12 		5 		
1	15	3		5	2	8	9	11	12	13	14	16	17
	2			6								15	
17 										3 			
	4 							9 				13 	1
									8 				14

SLOHOVKA

Pan učitel zadává ve škole slohovou práci na téma: Co bych dělal, kdybych byl majitel velké firmy. Všichni se pustí do práce, jen Pepíček nic.

Učitel se ptá: „Proč nic nepíšeš?“ Pepíček odpoví... **dokončení v tajence.**

Podaří-li se vám tajenku vyluštít, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytynec.cz a my ze zaslaných odpovědí vylosujeme vítěze. **Správnou tajenku z minulého čísla (ty listy lepí zpět) zaslala a vítězkou se stala Simona Stratilová z Čechovic. Gratulujeme!**

Zpráva předsedy Tenisového klubu Velký Týnec za rok 2024

Vážení čtenáři Týneckých listů, dovolte, abych vás seznámil se zprávou o činnosti Tenisového klubu Velký Týnec za letošní rok 2024.

Výbor Tenisového klubu Velký Týnec pracoval v tomto složení: Michal Židák, předseda klubu, Pavel Háp, pokladník, Marek Haitl, správce rezervačního systému, Marcel Dobiáš, správa areálu, Petr Hanuška, Jaroslav Dvořáček a Zuzana Coufalová, členové výboru. V průběhu roku 2024 se výbor scházel nepravidelně jen dle potřeb vyvstávajících problémů nutných k řešení (zaplavení kurtů přívalovými dešti ap.). Osobně se schůzí výboru účastnili pánové Háp, Haitl, Dobiáš, Dvořáček a Židák. Se starostou obce se členové výboru setkávali v případě potřeby na obecním úřadě. Zpět k činnosti tenisového klubu, resp. k práci na kurtech...

škozen mírně a neprodleně jsme ho dali dohromady, aby se dal využívat, ale kurt vzdálenější od klubovny byl opravdu dezolát. Někde vznikly až pětcentimetrové prohlubně, s kterými jsme si nevěděli rady. Oslovil jsem proto opět pana Ječmínka z Grygova, aby nám s tím pomohl, což se nám v rámci možností asi do týdne podařilo. Musím zdůraznit, že tyto opravy byly náročnější než předsezónní chystání kurtu na sezónu. Začali jsme tím, že jsme si v půjčovně půjčili rotační laser, abychom zjistili jednotlivé výšky v rozích kurtu, odinstalovali některé lajny a až podle toho pak buď v malých vrstvách vrstvil nebo naopak strhávali (tam, kde kurt nebyl poškozen) antuku a dusali a dusali. Poškození plotu a břehu jsme nahlásili jako pojistnou událost, která je v řešení. Ještě bych chtěl připomenout, že fotbal-

A nyní ke zprávě o hospodaření klubu. V loňském roce jsme nevyčerpali dotaci z obce ve výši 60.000,- Kč, která byla určená na pořízení nové buňky, popř. zahradního domku místo plechového skladu hned u vjezdové brány do tenisového areálu. Náš záměr byl takový, že by toto zařízení bylo větší než stávající plechový sklad a bylo by rozdělené, přičemž my bychom používali část ze strany od tenisových kurtů a volejbalový oddíl by měl svůj vstup ze strany od školy, protože on nemá žádné prostory na uskladnění sítě a pomůcek. K realizaci nedošlo, jelikož jsem měl ohledně tohoto během roku schůzku s místostarostou obce panem M. Zdráhem a on mě informoval o úvaze úpravy areálu dvora školy. Právě v místě toho nového zázemí má zřejmě dojít k úpravě prostoru, kdy zde má vzniknout nové parkoviště pro

ve výši 86.391,- Kč, takže nyní startujeme s částkou 16.391,- Kč plus 7.646,- Kč, což je hotovost v pokladně. Jde o částku, která by nám měla stačit na platby, které je nutno uskutečnit před zahájením nové sezóny. Všechny neprohrané kredity jsme po ukončení sezóny vrátili zpět na účty do 15. 11. 2024. Správci našeho areálu působili ve stejném složení jako v předchozím období, tedy paní Gubová a pan Král. Rezervační systém <http://tenis-velkytynec.isportsystem.cz> funguje bez problému, doufám se spokojenosti všech. Jsou v něm zahrnuty sportoviště: tenisové kurty, beachvolejbalové kurty, velká a malá tělocvična. Tenisový klub preferuje bezhotovostní platby formou nákupu kreditu, ostatní sportoviště se hradí v hotovosti po předchozí domluvě se správci.

Hodinové sazby tenisových kurtů:

Do 16.00 hodin ve všední dny
110,- Kč/hodina,
Po 16.00 ve všední dny
140,- Kč/hodina,
Víkendy po celý den 110,- Kč/hodina.

V dřívější době nám kurty na sezónu chystala specializovaná firma (18.000,- Kč). Již několik let připravujeme kurty svépomocí. Osvědčil se nám systém zvýhodnění sazby pro aktivní členy. Za jednu odpracovanou brigádnickou hodinu připíšeme 100,- Kč do kreditu a hodinová sazba pronájmu kurtu pro aktivního člena je po celý rok 100,- Kč/hodina. Realizované tenisové turnaje v roce 2024. V sobotu 16. června se uskutečnil 11. ročník tenisového turnaje „O pohár starosty obce Velký Týnec“, kterého se zúčastnilo 8 dvojic. Dne 7. září se odehrál už 12. ročník tenisového turnaje jen pro místní „Mrba cup“, do kterého se přihlásilo 12 hráčů. Ve stejných termínech paralelně s těmito tenisovými turnaji ve spolupráci s volejbalovým oddílem organizujeme turnaje v beachvolejbalu.

Opět jsme pokračovali v provozování „samoobslužné“ lednice, která slouží k občerstvení hráčů v areálu tenisových kurtů. Ekonomika provozu této lednice je závislá na poctivosti uživatelů. Ale jak jsem zmiňoval před rokem, určitě jsme to ale nedělali z důvodu zisku, ale šlo o poskytnutí dalších služeb hráčům využívajícím naše kurty. Děkuji za pozornost.

Michal Židák,
předseda Tenisového klubu Velký Týnec

Zpráva byla přednesena na valné hromadě konané ve Velkém Týnci 18. prosince 2024

Po zimní pauze jsme zahájili přípravu kurtů na novou sezónu. Po odborné konzultaci s panem Ječmínkem jsme na sobotu 23. března zorganizovali početnou brigádu, na které došlo ke stržení vrchní části staré antuky, jejímu naložení na kontejner, resp. k dalším úpravám v prostanství kurtů. Po několika dalších dílčích brigádách, a hlavně po usilovném válení kurtů, které prováděla opravdu většina členů tenisového klubu, jsme 17. dubna (o týden dříve jak v roce 2023) otevřeli kurty pro veřejnost. Jen zmíním, že si veškeré práce mimo výměnu a natahování lajn děláme sami.

Pro vaši představu: před každou sezónou nakupujeme 4 palety (4tuny) pytlované antuky, kdy 3 palety se spotřebují hned při přípravách kurtů na sezónu a 1 paleta je určena na dosypávání během roku. Znamená to tedy, že přibližně množství antuky je nutno každý rok před sezónou odebrat a odvézt, jak jsem zmiňoval před chvílí. Udržba hrací plochy během roku spočívá tedy v dosypávání hodně namáhaných nebo poškozených míst, zavlažování kurtů provádí automatická závlaha, která zcela jistě přispívá k tomu, že máme kurty v dobrém ne-li v perfektním stavu až do konce sezóny. Letos jsme ale měli kurty dvakrát zaplaveny, kdy 2. června byly po přívalovém dešti pod vodou a přečkaly vše bez větší újmy. Bohužel 26. června tomu bylo jinak. Ze zadního kurtu byla částečně odplavena antuka až na škváru a došlo k podemletí obvodového plotu a následně i břehu s tůjemi. V inkriminovanou dobu jsem byl na kurtech a bylo zřejmé, že kurtům nejméně uškodila voda ne ta, co napršela, ale co přitekla jako potok až od parkoviště před fotbalovým areálem a protekla celým kurtem. Tuto situaci jsme také začali řešit (zmíním se v investicích). Vráťím se tedy k poničeným kurtům. Poškozeny byly částečně oba. Kurt u klubovny byl po-

vý klub instaloval za brankou mezi hřištěm s umělou travou a našim areálem vysokou síť, aby bylo minimalizováno překopávání míčů na naše kurty. Tímto bych chtěl vedení fotbalového klubu poděkovat. Problém nespočíval v tom, že na naše kurty padaly míče, ale spíše v tom, že si kluci pro ně chodili v kopačkách a dovedete si představit, jak to na kurtech po jejich návštěvách vypadalo! Tohle bylo tak zběžně kolem areálu, který provozujeme a využíváme. Teď zmíním informaci o „dětském tenisovém kurtu“. Ještě v loňském roce jsme oplocený prostor, jehož součástí je tenisová zeď, vypleli a poválcovali. Ale vzhledem k tomu, že se prostor nezavlažuje, byl už v loňském roce minimálně využitý. Musím přiznat, že letos jsme dětský kurt ani nepřipravovali. Záleží tedy na úpravách povrchu a dalším využití tohoto prostoru. Dle mého názoru, pokud by u cvičné tenisové zdi byl bezúdržbový povrch, byl by prostor více využit.

zaměstnance školy. Nechtěli jsme tedy zbytečně investovat do něčeho, což bychom museli v dohledné době stěhovat jinam. A vzhledem k tomu, že jsme tyto peníze nevyčerpali, použili jsme je na platby, které je nutné provést ihned na začátku roku 2024, jako byla úhrada rezervačního systému (8.280,- Kč) či platba za nákup antuky (17.000,- Kč). Do loňského roku to totiž fungovalo tak, že členové výboru vložili začátkem každého roku na tenisový účet každý 10.000,- Kč jako nákup kreditu a my jsme to mohli z těchto prostředků zaplatit. V letošním roce jsme z obce obdrželi dotaci 50.000,- Kč, za což děkujeme. Přehled dalších plátek: plat správci (35.000,- Kč), účetní (7.000,- Kč), pojistka areálu (7.000,- Kč), síť podél kurtu (10.300,- Kč), odvodňovací kanálek před vstupem na kurty (86.391,- Kč). V tuto chvíli máme v Komerční bance částku 69.757,- Kč, ve FIO bance 33.025,- Kč. Dohromady tedy 102.782,- Kč. Odpočítejme však úhrady provedené do konce roku 2024

Daimler Truck zahájil ve Wörthu sériovou výrobu nových modelů Mercedes-Benz eActros 600 a Actros L

Na konci roku 2024 byla ve výrobním závodě Mercedes-Benz Werk Wörth, který leží blízko města Karlsruhe na břehu Rýna v německé spolkové zemi Porýní-Falc, zahájena výroba dvou důležitých modelů, které budou tvořit základ naší produktové palety od roku 2025. Dne 22. 11. 2024 byla za přítomnosti Karin Rådström, nové ředitelky koncernu Daimler Truck, Daniely Schmitt, státní ministryně hospodářství, dopravy, zemědělství a vinařství spolkové země Porýní-Falc a dalších významných hostů, zahájena výroba modelu eActros 600. Jde o první elektrický model, vyráběný na běžné výrobní lince společně s diesellovými vozidly. V polovině prosince pak sjel z výrobní linky první zákaznický diesellový Actros L v novém provedení s kabinou ProCabin, kterou od nyníška bude sdílet se svým elektrickým protějškem.

Flexibilní výroba různých typů pohonů v závodě Wörth

Největší montážní závod nákladních automobilů Mercedes-Benz Trucks ve Wörth am Rhein byl založen v roce 1963. Od začátku se zde vyrobilo kolem 4,4 milionu nákladních vozidel. Dnes jsou to řady Actros, Arocs a Atego, které sjíždí z hlavních montážních linek. Ve Wörthu se vyrábí také Mercedes-Benz „Special Trucks“, řady Eonic, Unimog a Zetros. Sériová výroba bateriového elektrického vozu Mercedes-Benz eActros 300/400 pro distribuční dopravu byla zahájena v roce 2021, v roce 2022 následoval druhý elektrický model eEonic pro komunální použití. S přibližně 10 000 zaměstnanci je závod Mercedes-Benz ve Wörthu druhým největším zaměstnavatelem v Porýní-Falcku.

Vysoce flexibilní výroba v závodě Wörth nyní zajišťuje efektivní výrobu nákladních vozidel s různými typy pohonů, integrovaných do jedné montážní linky. Jak nákladní vozidla s diesellovým pohonem, tak bateriový elektrický eActros 600 pro dálkovou přepravu lze flexibilně plánovat do výroby. eActros 600 také dostává veškeré elektrické komponenty ve výrobní hale. Poprvé je výroba elektrického nákladního vozu „made in Wörth“ plně integrována do stávající montážní haly, souběžně s výrobou vozidel se spalovacím motorem. Závod se tak dokáže rychle přizpůsobit poptávce trhu a spolehlivě plnit náročné standardy kvality Mercedes-Benz.

Nový Actros L s kabinou ProCabin

Mercedes-Benz Trucks se vždy snaží nabízet svým zákazníkům nejlepší řešení pro všechny technologie pohonu. Nákladní automobily s naftovým motorem zůstanou ještě nějakou dobu nepostradatelné v různých oblastech světa. S novým Actrosem L výrobce dále vylepšil mnoho detailů své osvědčené vlnkové lodi. To se zveřejní odráží v revolučním designu kabiny. Actros L se vyznačuje futuristickým designem vozu, optimalizovanou aerodynamikou, mnoha komfortními prvky, úspornými motory, vysokou jízdní dynamikou a nejnovějšími asistenčními systémy. Delší přední část

a další aerodynamická opatření vedou k úspoře paliva až o 3 procenta. Optimalizované hnací ústrojí, které je nyní k dispozici pro některé modely, zajišťuje nejen zřetelně lepší zážitek z jízdy, zejména při akceleraci ve stoupání, a nižší manévrovací rychlost, ale také tišší a příjemnější jízdu a v neposlední řadě i lepší ekonomiku.

vysokonapěťové a nízkonapěťové komponenty a je umístěna v bývalém instalačním prostoru spalovacího motoru.

Elektrická vlnková loď již několikrát prokázala své schopnosti v reálných podmínkách - při používání zákazníky i v rámci „eActros 600 European Testing Tour 2024“, 15000 kilometrů čistě elektrické testovací jízdy po celkem 22 ze-

Zahájena výroba eActrosu 600

Přestavba montážních linek a integrace eActros 600 do výroby na lince probíhala postupně. Celý pohonný systém elektrického vozu je nyní uváděn do provozu na konci montážní linky a od té doby je vozidlo připraveno k jízdě. Nakonec prochází dokončovací procesem a výstupní kontrolou jako všechna ostatní vozidla. Předchozí modely elektrických nákladních vozů eActros 300/400 a eEonic opouštějí výrobní linku v nekompletním stavu a přesouvají se na montáž komponent elektrického pohonu v hale Future Truck Center, též ve Wörthu.

Při výrobě eActrosu 600 hrají důležitou roli závody Daimler Truck v Mannheimu, Kasselu a Gaggenau. Dodávají komponenty potřebné pro bateriový elektrický pohon, jako je elektrická náprava, komponenty převodovky a přední skříň („Frontbox“), ve které jsou soustředěny

mích s hmotností soupravy 40 tun, která v červnu projížděla i Velkým Týncem. Kromě toho byl e-nákladní vůz zvolen „Mezinárodním nákladním vozidlem roku 2025“ novináři z 24 evropských zemí - toto ocenění je nejdůležitější cenou v tomto odvětví.

Vozidla vyráběná v sériové výrobě během prvních několika měsíců budou primárně využívána jako předváděcí vozidla pro firemní prodejní a servisní místa a dealery. Především kvůli možnostem státních dotací pro zákazníky v Německu budou některá zákaznická vozidla vyrobena a registrována do konce roku 2024. V České republice s první zákaznická vozidla objeví během prvního pololetí roku 2025.

Připravil David Chleboun,
Daimler Truck ČR

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Výstava zvonů v Brodku u Přerova

© Jan Teimer

Foto: J

© Jan Teimer

Foto: J

© Jan Teimer

božena rossi uprostřed cesty

vážení milovníci umění,
galeriezet vás srdečně zve na zahájení
výstavy obrazů boženy rossi
vernisáž proběhne 25. 1. 2025 v 17 hodin
v prostorách galeriezet (zámecké nám. 775, velká bystrice)
výstavu uvede jarošlaw sebastian pastuszak
výstava potrvá do 27. 3. 2025
galeriezet je otevřena od pondělí do pátku 8.30 - 17.00 hodin,
v sobotu a neděli zavřeno | www.galeriezet.cz

galeriezet Město Velká Bystrice

Obec Tršice Vás zve na

OBEČNÍ PLES

a XV. reprezentativní ples
Mikroregionu Bystrička

11. LEDNA 2025 OD 20. 00 HODIN
SÁL RADNICE V TRŠICÍCH

K Tanci a POSLECHU HRAJE
NATÁLIE TICHÁNKOVÁ & 4GOOD

PROGRAM: TANEČNÍ VYSTOUPENÍ TK OLYMP
OLOMOUC, VYSTOUPENÍ STAROSTU, BOHATÁ
TOMBOLA

Autobus pro svoz a rozvoz účastníků z členských obcí Mikroregionu Bystrička zajištěn
předprodej vstupenek a rezervace míst od 2. 12. 2024
na Obecním úřadě v Tršicích, na tel.: 585 957 230. Vstupné 200 Kč.

Město Velká Bystrice
Vás zve na tradiční

MĚSTSKÝ PLES

25. ledna 2025 od 20.00 hodin | Hotel Zámek Velká Bystrice

K tanci a poslechu hrají:
JAMR'S
PARÁDNICA
DJ Johnny

Program:
Taneční skupina LA BELLA
Judoshow / foto kouček / BOHATÁ TOMBOLA

Předprodej vstupenek a rezervace míst od 8. 1. 2025 v Kulturním
a informačním centru Velká Bystrice. Tel.: 734 236 502. Vstupné 300 Kč.

Honeywell

Handball Club 2025

DATUM | **MÍSTO** | **ČAS**
25. - 26. 1. | SPORTOVNÍ HALA LETNÁ 766 | 9:00
LEDEN | VELKÁ BYSTRICE

TÝMY: Házená Velká Bystrice
HBC Olomouc
SK Žeravice
TJ Sokol Telnice
Sokol Újezd u Brna
DHK ZORA Olomouc
Sportovní akademie Trenčín

Turnaj v házené 5+1 pro ročníky 2014 - 2015

PŘESAHY | $\frac{1}{25}$

do světa historie a kultury

Školník
Gilk
Nodl
Wiendl
Fiker
Přidal
Jirků
Hanuška
Vránová
Ševčíková
Jareš
Coufalová

55 minut s Janem Školníkem

Přesně vám řeknu, o co mi jde. O spolupráci

Vybudoval rodinnou firmu, pak založil úspěšnou neziskovku. Ta rozhýbala kulturní a společenský život v Broumově. Dnes je to úplně jiné město a také jiný Jan Školník. Předal vedení firmy mladšímu bratrovi a vydává se na novou cestu.

Bylo mu čtyřicet, když se přestěhoval z Prahy do Broumova, aby rozjel rodinnou firmu Hobra - Školník. O pět let později založil se svou ženou Agenturu pro rozvoj Broumova a vedle podnikání se pustil i do neziskových aktivit. Dnes má rodinná firma přes 100 zaměstnanců a produkty vyváží do mnoha zemí světa, zatímco agentura vytvořila nová pracovní místa pro dalších více než sto lidí, a to v různých oborech - od tiskařských služeb, přes gastronomii, výrobu sýrů, hotelové a průvodcovské služby až třeba po produkci mezinárodních konferencí a festivalů. Přitom se zasloužila o částečnou rekonstrukci broumovského kláštera a společně s benediktiny jej otevřela veřejnosti, v minulých letech byla pak hlavním motorem kandidatury Broumova na hlavní město evropské kultury.

Jan Školník nerad slyší, že to vše je jeho zásluha. „Bez mnoha dalších by to nebylo možné,“ hned zdůrazní. Ale pravda je, že byl na začátku u všeho. A chtěl-li uspět v byznysu i s neziskovkou, musel nejprve prolomit nedůvěru místních lidí. A že Broumovští jsou někdy dost nedůvěřiví. Janu Školníkovi se ale daří s nimi spolupracovat, navíc do města přivádí spoustu nových kolegů, zajímavých osobností, umělců, odborníků, sponzorů, investorů.

Před dvěma roky jste odstoupil z vedení firmy, kterou jste vedl 25 let, a soustředíte se hlavně na neziskovou Agenturu pro rozvoj Broumova. Kdo tedy dnes vlastně jste? Byznysmen, filantrop anebo občanský aktivista?

Já vlastně nevím. Zpočátku jsem se hodně věnoval podnikání a neziskové aktivitě pěstoval ve volném čase. Začínali jsme se společenskými setkáními a kulturními akcemi, které naše firma finančně podporovala, ale já pak záhy založil s rodinou vlastní neziskovku. Řídil jsem ji paralelně s firmou, jen s tím rozdíl, že pro neziskovku jsem dělal vše bez odměny jako dobrovolník. A protože si agentura dala za cíl rozvoj regionu, ve kterém s rodinou podnikáme a v němž jsme organizovali i všechny ty akce, začal jsem postupně nahlížet i do světa veřejné služby, do samosprávy a regionální politiky. Takže teď, po dvaceti letech, mám bohaté a různorodé zkušenosti, které bych chtěl využít při propojování tří světů - byznysu, neziskového sektoru a regionální či státní správy. Takže kdo jsem? To nedovedu vyjádřit. Ale přesně vám řeknu, o co mi jde. O spolupráci. Neustále se mi totiž potvrzuje, že lepších výsledků jsme schopni dosáhnout jen společně. V sousedství, městě, kraji i ve státě.

Jak vám to propojování byznysu, neziskovek a regionální politiky jde?

Neříkám, že je to jednoduché, ale všem třem skupinám jde nakonec o to stejné: o dobrý život. Pokud samozřejmě vyloučíme psychopatické anomálie, které se vyskytují - řekl bych stejnou měrou - ve všech třech oblastech. Umět se navzájem ocenit je někdy těžké, stejně jako si přiznat, že jsme „jen“ spoluautoři společného díla. Třeba politici musí brát

Jan Školník - Vyrstl v Praze, vystudoval střední ekonomickou školu a posléze MBA. Společně s otcem zakoupili v roce 1998 firmu HOBRA v Broumově a on se tam jako její ředitel po roce přestěhoval. V roce 2005 založil s manželkou také Agenturu pro rozvoj Broumova, která rozhýbala společenský a kulturní život v regionu a mimo jiné se zasloužila o revitalizaci unikátního broumovského kláštera.

Před dvěma lety předal Jan Školník vedení rodinné firmy mladšímu bratrovi a soustředil se hlavně na neziskové aktivity. Má tři děti.

v úvahu, že mohou dělat svou práci, jen když budou opět zvoleni, a to vyžaduje určitou pragmatičnost, což někoho může odrazovat. Ale všechna „řemesla“ se dají dělat dobře a lze tedy účinně spolupracovat. Vycházím z filozofie, že naplněný osobní život není možný bez přispění k naplnění spokojeného života komunity, společnosti. A to se zase týká všech - i lidí z byznysu

Vaše rozhodnutí odejít z firmy asi nepřekvapilo jen mě. Jste na vrcholu sil, mohli jste ještě roky dělat byznys i věst neziskovku, vždyť jste to bez potíží zvládal.

V Anglii, Německu, Švýcarsku, v celé západní Evropě je celkem běžné, že ve věku mezi 50 až 55 lety byznysmeni odcházejí z exekutivních funkcí, vstupují do správních rad a jejich prostřednictvím dál přispívají k byznysu a předávají zkušenosti. Anebo vstupují do velkých neziskových institucí, kde opět mohou využít svůj potenciál. Problém je, že u nás zatím vlastně není kam vstupovat, a tak byznysmeni vytrvávají v exekutivních pozicích i ve vyšším věku, což - podle mého názoru - těm firmám často neprospívá, brzdí to dynamiku změn, inovací.

Padesátiletý šéf může už brzdit firmu?

Je hrozné, že to už o sobě musím říct, ale nedá se nic dělat. My, starší manažeři a podnikatelé, máme tendenci vycházet ze zkušeností, osvědčených postupů. Ale svět se rychle proměňuje a je potřeba adaptovat firemní strategii tak, aby mohly fungovat v budoucnosti. Takto jsme o tom všem uvažovali s bratrem několik let. Spíš teoreticky. Tím úplně bezprostředním důvodem byl pak fakt, že se povedlo domluvit v rámci našeho regionu, že Broumov bude kandidovat na Evropské hlavní město kultury a já jsem věděl, že je to i pro naši agenturu

tak velká výzva, že potřebuji mít volné ruce. Byl to neuvěřitelně obohacující projekt, nepochybují o tom, že i když jsme nevyhráli, všechny jeho pozitivní důsledky v budoucnosti plně doceníme. A jsem přesvědčen, že moje rozhodnutí pomohlo i firmě. I když ji ode mne brácha přebíral v těžkém období, kdy řešil následky covidu a do toho vypukla válka, inflace, vyskočily ceny energií (a náš podnik je energeticky intenzivní), zvládá to skvěle a firmě se daří. Já jsem byl celé roky jednou nohou vlastně v neziskové sféře, zatímco brácha jede teď naplno jen byznys.

O kolik let je mladší?

O pět roků. Není to generační výměna v pravém slova smyslu, spíš pokračování. Dá se říct, že 15 let mi byl po boku, teď má třeba 10 samostatných let před sebou, což bude hodně intenzivní čas. A pak bude muset hledat způsob, jak to předat zase dál, přičemž je jasné, že se v tom budeme navzájem podporovat. Už teď to dobře funguje. Jsme oba hlavními společníky rodinného holdingu, zatím neformálně jsme založili správní radu a nastavujeme další procesy a pravidla, aby generační výměna za čas proběhla bez potíží.

Nechce se mi věřit, že jste se jednoduše odstříhl a byznys vám nechýbí.

Nemůžu říct, že ne. Svět byznysu je slastný v tom, že se v něm dá dobře změřit, jestli jste úspěšní nebo ne. A ten úspěch si taky můžete vychutnat. Ve světě politiky a v neziskovém sektoru tenhle atribut často chybí. Vyrovnaný rozpočet obce automaticky neznamená, že vás znovu zvolí starostou, dobročinnost také není vždy zcela změřitelná. Ano, byznys v tomto smyslu postrádám.

Nicméně, zrovna u Agentury pro rozvoj Broumova je váš úspěch

dobře měřitelný: podíl na rekonstrukci kláštera, galerie, kavárna, pak také Broumovské diskuse, hu-dební festival, restaurace, hotely, tiskárna... Když to tak vypočítáváme, zdá se to být spíš rozsáhlá firma. Jaký je vlastně rozdíl v řízení neziskovky a firmy?

Největší rozdíl spočívá v tom, že neziskovky většinou pracují jenom s ročními rozpočty. Získáte peníze a za rok to začíná znovu, zase je musíte hledat. Z toho plyne, že rozpočtové výkyvy jsou daleko větší než v byznysu. Ten se nějak vyvíjí, řeší se propady poptávky, chybějící výrobní kapacity, anebo nedosta- tečný odbyt, což není samozřejmě příjemné. Ale je málo pravděpodobné, že by se vám při dlouhodobém podnikání stalo, že firma ztratí třeba 80 procent obrátu během roku. Obvykle maximálně 20 procent. Naproti tomu v neziskovém sektoru může obrát klesnout o 80 procent každý rok, stačí, když dva tři významní sponzoři zrovna nemůžou spolupracovat. Vy jste mi ale připomněla, že v rámci agentury vlastně také podnikáme, ale je to v menším měřítku a také v sezonních oborech, což je zase náchylnější k propadům.

Když už mluvíme o úspěchu... Přijde mi, že v neziskovém sektoru se neposuzuje podle toho, co jak kdo dělá, ale kolik sehnal milionů.

No může to být proto, že bez finančních prostředků to prostě nejde dělat. A úspěšný fundraising je skutečně často nejvýznamnějším indikátorem úspěchu. U opravdu dlouhodobých projektů a systémových změn je jiné než toto hodnocení i problematické. Když se neziskovky angažují v nějaké sociální službě, lze hodnotit efektivitu. Ale když působe v oblasti vzdělávání, v kultuře? Čekají vás nekonečné diskuse s případnými investory o tom, zda svou činností prospíváte společnosti či nikoliv. A problém je v tom, že lidé v řadě neziskovek k této diskusi ani nedospějí, protože většinu energie vrhnou do práce a nemají už kapacitu přesvědčovat sponzory, nebo vyplňovat granty. A tak jsou frustrováni, s čímž souvisí nejistota a vyšší pracovní fluktuace. Mnohem vyšší než je v byznysu. A celkově je to náročné na vztahový kapitál.

Vztahový kapitál? Jak tomu mám rozumět?

Jsem poměrně kritický k systému přerozdělování financí v České republice. Podle mého názoru společnost sice hodně peněz od lidí vybere, ale potom je velmi komplikovaně vrátí - přes nejrůznější struktury - zpátky k občanům. A v tomhle procesu se ukazuje, že ne vždycky je nejdůležitější to, co dělám a jak dobře to dělám, ale jaké mám informace a vztahy. Upozorňuji, že teď nemluví o korupci ani o žádném jiném nekalém systému. Jen o schopnosti komunikace, vyjednávání, diplomacie. Umění být v dobrých vztazích s těmi, kdo poskytují finance, je prostě důležité. A vlastně na něm do jisté míry skutečně závisí úspěšnost té které neziskovky. Pokud se pak prostředky rozdělují hodně centrálně, je to zvláště pro regionální organizace opravdu náročné, ale nejen pro ně.

V takové situaci není lehké získat i nové schopné spolupracovníky, ne?

Lidé touží většinou po stabilním prostředí. Pochyby, jestli jejich zaměstnavatel

za rok bude fungovat, nebo nebude, jim nevyhovuje. Jen menšina v tom dokáže žít a pracovat, ale vždy je to za vynaložení neadekvátně velkého množství energie. Nadřete se asi stejně, jako křeček v tom běhacím kolečku. Běžíte, běžíte a nevidíte cíl.

Agentura pro rozvoj Broumova díky finanční podpoře vaší firmy a také tomu, že vy jste pro ni pracovali celé roky zdarma, to měla přece jen jednodušší.

Agentura to nemá jednoduché a za různé projekty nemá často zabojovat. Když začínala, měla samozřejmě výhodu, že nebylo třeba shánět peníze na platy. Byl jsem v ní nejdříve sám a dělal to s podporou rodiny zdarma. Tak to mám konečně dodneška. Naše firma také pomáhala od počátku agentuře finančně, ale musím zdůraznit, že nikdy nebyla jediný ani dlouhodobě největší sponzor. Odpočátku jsme se snažili spolupracovat s místními a regionálními podniky, s městem a obcemi. A tak se skutečně nakonec do obnovy kláštera a dalších projektů zapojil celý region, občané i firmy. To nám pomáhá a o to nám šlo.

A o co jde Agentuře pro rozvoj Broumova dnes?

Snaží se propojovat nejrůznější organizace v kraji. Vlastně už nemá vlastní specifický program, ale realizuje záměry skrze jiné neziskovky, které buď založila nebo iniciovala jejich vznik, nebo s nimi úzce kooperuje.

Co si máme pod tím propojováním představit?

Jsou tady třeba tři organizace: Strategická rada regionu Broumova, což je taková zastřešující instituce, pak Společnost pro destinační management, která řeší cestovní ruch, a Nadační fond Broumov - město kultury. Všechny mají více zakladatelů - města, obce, neziskovky i firmy. A pro tyto tři organizace teď v agentuře modelujeme společný management a usilujeme o to, aby se volila společná strategie i s dalším partnery. Ať už s těmi našimi, jako jsou Vzdělávací a kulturní centrum Broumov či festivalem Za poklady Broumova, ale i s městskými a nezávislými organizacemi. Jinými slovy - jde nám o to, aby každý rozuměl své roli a aby to dohromady hrálo jako orchestr. Cílem je rozvoj celého regionu

Agentura je tedy zase ten hybný motor?

Je to výsledek našeho dlouhodobého úsilí a vlastně unikátní úkaz. Pokud vím, v jiných regionech, jež jsou s námi srovnatelné rozlohou nebo i větší, žádné takové organizované úsilí neexistuje. A to mne přivedlo k otázce, jak bychom mohli v těch jiných regionech pomoci. Aby lidé víc spolupracovali, aby se vytvářely trvalé vazby a struktury, které budou schopné podněcovat diskusi, nápady, akce a projekty prospěšné pro konkrétní region. A aby se na nich aktivně podílel co největší počet občanů.

Nesuplujete tak práci městských a obecních zastupitelstev?

My musíme spolupracovat. Proč říkat, že má to či to dělat ten či ten. My všichni se máme zapojit, navíc obce neřeší regionální záležitosti, nemají ani potřebný odborný aparát a je tedy pro ně náročné realizovat větší investice, které mají nad obecní význam. A my tedy říkáme: „Pojďme vytvořit regionální centra, která budou schopna takové investice realizovat. Když se to daří v Broumově, proč by to nešlo jinde.“

Rozumím tomu správně, že chcete broumovský model přenést, respektive sdílet s dalšími regiony?

Ano, chtěl bych se tomu věnovat. Byla by škoda, kdybychom tu naši pozitivní energii nerozvíjeli. Moc dobře si vzpomínám, jak to vypadalo v Broumově, když jsme začínali. „Ale to by tady nešlo! Na to nemáme. To stejně nedopadne dobře,“ říkali nám lidé. Nevěřili, že mohou vzít věci do vlastních rukou. Myslím ale, že na to měli a mají, jen jim asi nebyla projevována důvěra. My máme dnes dost zkušeností, usnadnily. Aby se vytvářely na regionální úrovni ambiciózní projekty, které podníčí návrat těch, co z kraje odešli, a příchod nových lidí. To druhé je samozřejmě běh na delší trať.

Mají-li jinde postupovat podle vašeho receptu, je tedy třeba nejprve tam najít člověka, jenž bude podnikat a zároveň hořet pro neziskové projekty jako vy?

Povést se to také může, ale nemusí. Naš recept se dá pojmout i tak, že nebudete hledat jednoho akčního podnikatele, ani nadějnou neziskovku, ale oslovíte tři čtyři firmy v regionu. A přesvědčíte jejich šéfy, že se vyplatí pomáhat malému neziskovému týmu, a to aspoň pět deset let. Jeden dva lidi v neziskovce tak dostanou čas a prostor na to, aby mohli rozjet dobrý projekt. Když je podnikatelé podpoří dlouhodobě, nebudou ve stresu, že mají peníze jen na rok, budou se moci plně soustředit. Ale budou mít i jisté mantinely. Stejně jako já budou muset najít další finanční partnery, budou muset spolupracovat i s obcemi, s krajem.

Tak v kterém regionu začnete?

Tak daleko ještě nejsme. Zatím se scházím s většími nadacemi a byznysmeny po celé republice a musím říct, že téma systematictějšího probuzení regionů mezi nimi velmi rezonuje. Vidím, že podnikatelé a filantropové jsou vstřícní, slyší na to a jsou připraveni zajímavé projekty podpořit. Tato jednání jdou ruku v ruce s diskusí o legislativních změnách,

Tomáš Nosil

nách, které by to mohly usnadnit, propojit. Všichni chápou, že pokud chceme úspěšné Česko, musíme využít potenciál celé země. Tak zabráníme tomu, aby nevznikaly neúspěšné zóny, které pak využívají populisté a společný úspěch spíše destruuji.

To všechno představuje hodiny, týdny, roky jednání. Jste akční člověk. Není to trochu zdoluhavá cesta?

Trpělivost je součástí práce ve veřejném prostoru. Skutečné změny trvají dekády a to vás nesmí odradit od každodenní drobné práce. Zároveň je to dobrodruž-

ná cesta. Potkávám bezpočet zajímavých a nadšených lidí, kteří mají nápady, vize. Jdou na to někdy moc zbrkle, pokusem a omylem, dělají chyby, často se příliš zaměřují jen na to své a nevnímají celý orchestr. Myslím, že s orchestrací jim už dokážeme pomoci. A kdyby se podařilo sladit ansámbl nejen na regionální, ale i národní úrovni, byla by to skvělá zpráva pro nás všechny.

Irena Jirků

Autorka je nezávislá publicistka, šéfredaktorka časopisu Finmag, pro nějž vznikl i tento rozhovor

Tomáš Nosil

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Město a literatura

Erik Gilk - Martin Nodl - Jan Wiendl

Úvodní zamýšlení

Rozvoj městské společnosti ve 12. a 13. století vedl k zásadní transformaci středověkého světa. Ona proměna se týkala nejen komunálně pojímané politiky, kolektivní ochrany, sociální stratifikace, rozvoje ekonomiky, financí, chápání času, podob obchodu, nových hospodářských odvětví, migrace, cestování či umělecké produkce a také literatury. V raném středověku byla literatura výlučně součástí světa církve, monastických skriptorií a veřejně nedostupných knihoven. Postupem doby sice církevnímu milieu začala konkurovat dvorská kultura s rytířskou literaturou. Ta však až hluboko do 14. století zůstala téměř výlučně elitní záležitostí a teprve s rozvojem vernakulární literatury pronikla i do nižších pater urozené a následně rovněž urbánní společnosti. Svůj exkluzivní charakter však nikdy neztratila, přestože se tematicky stále víc přizpůsobovala též městskému světu.

Rozvoj měst jako společenství svobodných měšťanů velmi záhy přispěl ke vzniku dalšího svobodného světa, jenž se odpoutal od autoritativně pojímaných klášterních škol, v nichž vládli nekritizovatelní učitelé. Univerzita, čerpající z ochrany městské autonomie, vytvořila nový model vzdělání, jehož symboly byly pestrost, mnohost a právo vyslovit pochybnosti. První univerzity začaly z formálního hlediska napodobovat svět kupců a obchodníků. Univerzita vedla ke změně způsobu vyučování, k užívání nových pojmů i originálního jazyka. Město jako takové nadalo nové učenosti lehkost a pocit „štěstí“, jež byla klášternímu světu cizí. Zároveň nabídlo prostřednictvím univerzit vzdělání mnohem širšímu sociálnímu spektru obyvatelstva. Novými vzdělanci se tak stávali především synové měšťanů, kteří usilovali o povolání právníků, notářů, správních úředníků a samozřejmě i kleriků. Měšťanský prvek ale vnesl na univerzitu také zájem o jiný druh literatury než jen filozofickou, teologickou, katechetickou, právníckou, astrologickou, lékařskou či matematickou. Univerzita plodí literaturu, jež chce především bavit, jež si chce hrát, jež cílí na volný čas, na obyčejnou zábavu, určenou jak bohatým městským elitám, tak středním i spodním vrstvám. Čím větší počet vzdělanců, tím větší spektrum literárních žánrů i potenciálních čtenářů a posluchačů. Přestože na univerzitu, na artistické fakulty přicházeli chlapci měšťanského, ale i venkovského, mnohem méně pak šlechtického (ti objeví univerzity až v 16. století a mohutně až s rozvojem reformace, přičemž se sami často stávají literáty) původu ve věku kolem čtrnácti až patnácti let, zasedají do univerzitních lavic připraveni znalostmi latiny z městských partikulárních škol. Jejich provoz sice povětšinou zajišťuje církev, tedy místní farář, avšak stále častěji se od 15. století i tyto školy stávají komunální záležitostí, do nichž mají, především v německém prostředí, přístup i dívky. Schopnost číst (v mnohem menší míře rovněž psát) získávají desítky mladíků, kteří ji chtějí náležitě využít. Kniha je ale i v městském prostředí nadále velmi drahým předmětem, ačkoli papír její cenu ve 14. století výrazně snížil. Teprve vynález knihtisku učinil od přelomu 15. a 16. století z knihy masově-komunikační předmět, jenž začal pronikat téměř do všech měšťanských

domácností. Město přináší do světa literatury nejen nová témata, ale i nové otázky, jež v něm zůstávají dodnes přítomny: Pro koho píšeme? Existuje odpovědnost spisovatele vůči čtenářskému publiku? Ovlivňuje způsob psaní i způsob čtení? Jaké jsou interakce mezi spisovatelem a čtenářem? Je-li potenciálním čtenářem měšťan, není třeba mluvit jeho vlastním jazykem? A co město jako takové: Nemají se stát města či samotní lidé z města objektem literárního zájmu?

Město v podobě Nebeského Jeruzaléma, věčného Říma, Babylonu, v němž nastalo zmatení jazyků, jež způsobilo, že si dnes nemůžeme tak snadno rozumět, i když jedna lingua franca v 21. století nedokonalě nahradila tu původní, či město jako imaginární prostor, do něhož je možné vstoupit, přivlastnit si ho, či v něm naopak dokonale zabloudit jako v labyrintu, samozřejmě existovalo i před rozvojem univerzit a před rozvojem urbánního prostoru jako laboratoře nejrůznějších sociokulturních změn. Většinou se ale jednalo o město, které existovalo prozatím jen na mapách, na skvostných iluminacích, na nástěnných malbách či v alegorických popisech. Takové město bylo možné si představit, bylo možné po něm toužit, avšak nebylo možné ho reálně spatřit. A středověký člověk toužil číst o městě, v němž žije, jehož ulicemi kráčí, jehož hradby ho chrání, jehož chrámy ho oslňují, jehož lesk je i jeho vlastním leskem. Právě proto se v 15. a 16. století v souvislosti s rozvojem humanismu objevují první chvály měst. Městské rady si objednávají jejich vznik u nejlepších básníků i prozaiků a soutěží jedna s druhou, kdo se bude moci honosit dokonalejším dílem. Spolu s tím vznikají i městské kroniky. Město v nich již nefiguruje jako součást světových dějin, nýbrž jako zcela svébytný prostor, jehož dějiny se stávají přirozeným středem světa. Jejich autory jsou vzdělanci žijící ve městě, přičemž někteří z nich píšou pro vlastní potřebu a vkládají do městských kronik zápisy o vlastní rodině a vlastním osudu, jiní naopak píšou na zakázku a svá díla předkládají pro memoria. Historická paměť je důležitá, neboť utváří kontinuum času. Jak ji ale nejlépe fixovat? Obrazem, jistě? Ten ale zůstává ukotven na jediném. Mnohem lepší je dát paměti literární podobu, která se šíří rychlostí myšlenek. Reálné se v ní střídá se snovým, pravda a fikce se navzájem prolínají. Sláva města není jen v bohatství měšťanů a v nevyčerpatelnosti městské pokladny. Slavným činí město i jeho literární obraz, nejlépe takový, který se zmnožuje prostřednictvím tiskařské černi a také do dalších měst, domácností i za hranicemi. Chvály města v sobě vždy měly cosi utopického. Patrně i proto začaly být v 16. a 17. století téměř veškeré utopie spojovány právě s městem, ať v podobě Labyrintu či Slunečního státu. Zároveň téma města jako utopie rovněž souznělo s pocitem útěku do měs-

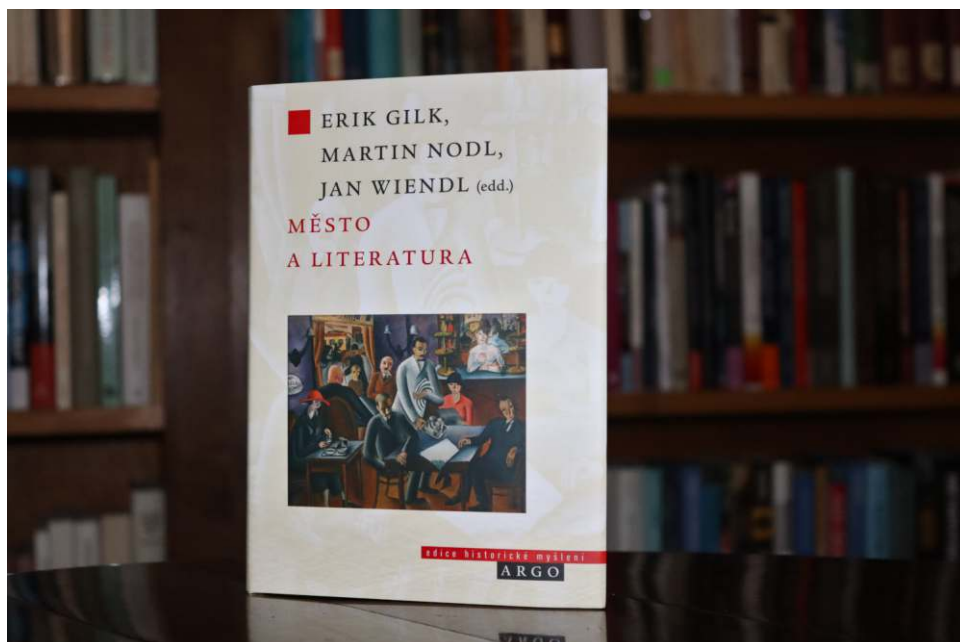
ta, resp. s poci-tem opačným, s opuštěním města jako nevěstky babilonské a s hledáním ideálu v jeho venkovském, bukolickém protějšku. Takovéto způsoby uvažování o městě jsou vlastní již středověké a humanistické literatuře, stejně tak je ale najdeme v románech 20. a 21. století, nemluvě o dystopiích, i když v dystopiích se mnohdy rozdíl mezi městem a venkovem stírá, téměř obdobně jako v krajině dnešního Nizozemí či Belgie. I přes vědomé útky dnes ale město literatuře zcela dominuje a venkovský román se stal spíše okrajovým. S útekem z města jako literárním topos souvisí i oživení antiteze města. Antitezí však nemusí být jen venkov, může ji opět zahrnovat zidealizovaný svět, prostý městského násilí, korupce, permanentního dohledu, normování a nesvobody. Město je přece dílem Kainovým, jak se nám snažili vnútit nejrůznější, teologicky vzdělaní moralizátoři. Moderní mravokárci tepou město za to, že v něm vládne svět byrokracie. Jistě mají v mnohém pravdu. Pokud však byrokracii zavrhneme, může se město stát jako polistopadová Praha eldorádem, z jehož centra nebyly vytlačeny pouze malé obchody a neturistické restaurace, ale především jeho lidé. Bez lidí se ale město stává nejen v literatuře vyprázdněným prostorem. Antiteze města dnes může mít v literatuře nekončící mnoho podob, avšak pojmenovat zkušenost, jejíž hlavní ideou je skutečnost, že se nám město jako živý prostor ztrácí pod rukama, představuje i pro moderní literaturu nesnadný úkol. A přece je to velké téma.

Vylidněním centra města ztrácí urbánní prostor jako takový svého genia loci. A přece právě genius loci reprezentuje jedno z ústředních témat moderní literatury. Především poezie dovedla ohledávat jeho zákoutí, dokázala zachytit jeho chuť, vůni i doteky. Městská poezie a městští básníci i básniřky mluví o přivlastnění si města – v dnešní době však též o jeho ztracení. S tím úzce souvisí motiv města jako domova, s vědomou opozicí a nebezpečím: nebýt nikde doma. Pozoruhodným způsobem dané téma ohledávají literární texty, reflektující migrační či emigrantské zkušenosti. Téma města jako místa, kam člověk utíká, jež není jeho domovem, jež ho

má dočasně chránit, avšak vnitřní touhou je ho opustit a vrátit se do jeho vskutku vlastního města, živilo literaturu 19. století, literaturu reflektující zkušenosti druhé světové války, rozdělené poválečné Evropy i Evropy poklidného přelomu 20. a 21. století, vystřídaného migrační krizí a mocenskými excesy ve východních koutech Evropy či v arabském, resp. arabsko-židovském světě.

Přes všechna nebezpečí, přes všechna úskalí tvoří město a literatura živý organismus. Literární čtení, pokud se zrovna nekonají ve vlaku, jsou spjata s městským prostorem. Rovněž knihovna, v západní Evropě vyjma pro nás nedostižných univerzitních biblioték odumírající svět, je v Čechách a na Moravě nadále přítomná výhradně ve městě, a to, sláva bohu, i ve městě malém, kde v závislosti na zájmu knihovníků i osvícenosti městských radních představuje ten nejlepší prostor pro setkávání se čtenářů s literaturou a literatury s čtenáři.

Ani internetová knihkupectví prozatím nedokázala, a doufáme, že nedokáží, vytláčit z měst útulná knihkupectví, jež jinak vedou tuhý boj s velkoobchody s papírenským zbožím, zahrnujícím i literaturu. Literatura patří nejen k městu, ale i do města. Město živí literaturu svými zájmy, svým koloritem, svým zrychleným dechem, svou intimitou i svým násilím. S určitou mírou nadsázky můžeme říci, že nebýt města, zanikly by detektivky jako specifická forma literatury. Nebýt města, odumřely by společenské romány. Pokud by město zmizelo, poezie by zůstala zakleta do plenérů, hrozících rozplynutím. Město dává literatuře svůj řád i svoji barevnost. Literatura mu to po staletí vrací jako vděčná dcera i rebelující pubertačka. Kniha, lakonicky nazvaná Město a literatura, chce nabídnout nejrůznější způsoby čtení vzájemně se obohacujícího vztahu mezi městem a literaturou, resp. literaturou a městem. Za jejím vznikem stály úvahy literárních vědců, literárních teoretiků, skutečných literátů i stále tolik potřebných literárních žroutů a vášnivců napříč akademickými institucemi v České republice...

Gilk, Erik - Nodl, Martin - Wiendl, Jan: Město a literatura. Praha, Argo 2024, 348 stran

„Nač potřebujete peníze?“

„Na cestu do Brna. To nespěchá, až ve středu. Jen abyste se na to laskavě připravil. Sděil jsem vám přece, že jsem neměl příležitost vyzvednout si penzi a že už do Prahy jsem jel na černo.“

„A což abyste jel zase na černo, střejčku?“

„Nelze tentokrát riskovat,“ odvětil Gioglio Krňoch vážně. „Ostatně, peníze vám vrátím co nejdřív, bude-li to ovšem možné.“

„Aha,“ řekl Ludva smutně a práskl dveřmi.

Gioglio Krňoch pak napsal tento úhledný dopis:

Vaše Blahorodí,

velevážený pane rado!

Pokračovav ve svém pátrání, týkajícím se Vám známé záležitosti, zjistil jsem nad jiné závažnou okolnost, o níž si Vám dovoluji podat loajální zprávu jako Váš vždy věrně oddaný služebník. Nechtěje toto zcela bez výhrad tvrditi, pojal jsem určitě podezření, opřené mnoha průvodními znaky, o nichž si Vám dovolím zprávu podatí souhrnné po celkovém uspořádání. Zatím si dovoluji dáti Vám na vědomost, že velmi pravděpodobně všechn obsah listin, uloupených nám známému klubu, je jinotajem a skrytá protistátní a reakcionářskou činností podzemního zločineckého spiknutí. Klíč k odkrytí (dešifrovací) mi dosud znám není, jsem však již na stopě.

V nejbližší době dovolím si Vás navštívití osobně a pohovořiti si s Vámi o této věci.

Vášemu vysokoblahorodí vždy v úctě oddaný

Gioglio Krňoch.

Post Scriptum: Vyprošuji si rukolíb milostivé paní choti a spanilomyslné slečně dceři.

G. K.

Pan rada Ftáček pročítal Krňochovo psaní s pocity silně neurčitými. První Krňochův dopis pokládal prostě za drzost. Nyní však se poněkud rozrušil odvážným tvrzením o reakcionářské činnosti, na niž se tu a tam upozorňovalo i v novinách, jakož i směle samozřejmým příslibem Giorgia Krňocha, že v nejbližší době pana radu navštíví.

Pan rada z hlubokého studia koránu SPK pomalu seznaval, že by bylo velmi nesnadné uvalit na klub zákonitou zkázu, jakou si ta nemorální sebranka zasloužila. Kdyby však její zápisky byly jinotajem, skrývajícím zrádnou politickou činnost, ať, tu by se měly věci jinak. Bylo by nehynoucí zásluhou přijít takové zradě na kloub. Kdyby Pánbu dal a bylo tomu tak!

Pan rada se ovšem domníval, že Giorgia Krňocha, svého bývalého podřízeného, dokonale zná, a že ani tentokrát nebude zatěžko použít jeho objevů k vlastní slávě. Bylo ovšem možné, že také Gioglio Krňoch zná předobře pana radu, o tom však pan rada nepřemítal. A přál si tedy uvěřit divoké zprávě Giorgia Krňocha spíše proto, že přání je otcem myšlenky.

Konec konců byly tu jisté úkazy, zběsilou teorii Giorgia Krňocha podporující. Na dně svědomí si pan rada přiznal, že Gioglio Krňoch je dosti obratný chlapík, který dokáže tím víc, čím méně mu do toho kdo mluví. To bývalo a zůstalo hlavní příčinou páňě radovy nelásky. Jak jenom ten staroch dovedl unikat člověku pod rukama! Pražská policie hlásila neúspěch. Dotázala se v Brně na okolnosti, které by jí umožnily tvrdší zásah Ale takových okolností nebylo, naopak, pan rada byl nucen horlivost pražských pánů kolegů srazit. Když si totiž obeslal znovu ony dva pány, kteří podali jménem SPK trestní oznámení, týkající se krádeže předmětů v ceně 1 000 000,- Kčs, dostavil se k němu dva úplně jiní pánové, kteří se tvářili velmi udivené a o ničem nechtěli vědět, dokonce ani o SPK.

Ve skřini visely také ostatní části Krňochova otrřelého obleku, složené tak pečlivě, že to uráželo. Stejně mohl kovář ukládat perlik na noc do pouzdra vyloženého sametem. Na první pohled se tento oblek Ludvovi nehodil, už pro své nedostatečné rozměry, ale detektiv nemohl zase mít tak velkou fantazii, aby soudil, že Gioglio Krňoch běhá po bytě nahý nebo že se dokonce převlékl za růžolící babku. Anebo si o tom přece jen něco mysli, a neřekl to. Ludva si všiml, že začíná vypadat jaksi otráveně. Prohlídce zřejmě hrozil neúspěch. V kuchyni, kde šicí babička vařila kávu, detektiv velmi zdvořile pozdravil. Poznamenal, že káva libě voní. Šicí babička pohlédla na Ludvu, Ludva míčel. Míčela tedy rovněž a vonělo to dál.

Co si podivného objevil detektiv ve spíži, a to babičku s holí, dosud s kloboukem na hlavě a s kloboukem v ruce. Seděla na škopíčku se šmelinářským máslem a popíjela malinovou šťávu.

„Už zase mlušíš, mami,“ oslovil ji Ludva káravě. „Včera jsi nám vylízala hrnec medu.“

„Ty uličníku,“ odvětila babička s holí, „snad neuumřu hlady, když mě tu zamkneš.“

„To se stalo nedopatřením,“ řekl Ludva. „Já jsem to zamk před tebou. Kdo pak tušil, že už seš tam.“

Detektiv taktně přeslechl tuto rodinnou důvěrnost. Požádal o dovození a vystrčil hlavu ze světlíku, zdali tam někde Gioglio Krňoch nevisí zvenčí. Nevisel. V jídelně narazili na babičku Krňocha. Gioglio Krňoch měl na nose brejle, které náležely babičce s holí, a pleťi mrštné punčochy. Čtyři lesklé dráty se křmítaly jako čtvero blesků.

„Na zimu, maticko, na zimu?“ řekl detektiv přátelsky. Ale že zatiná přitom zuby, to se snad Ludvovi jen zdálo.

„Tahle babička nám tu pořád něco plete,“ řekl dvojsmyslně.

„I kuš, synáčku,“ řekla babička Krňoch, „však ti byl ten pulóvr vlioni dobřej.“

„Kerej?“ řekl Ludva riskantně a pohupoval se ze špiček na paty.

Babička Krňoch koukla přes brejle.

„Ten zelenej s téma červenejma, tlustejma, modrejma a hnědejma pruhamma napříč,“ řekla. „Skoro jsi ho nesundal, jak byla zima dlouhá. Záda měl káro černobílý s vypletenejma jelenama, ale ušpinil jej až hanba, neřád jeden.“

Za řinčení pletacích drátů vyšli opět do předsině. Detektiv poděkoval za ochotu.

„Je to zajímavé,“ pravil, když se loučil, „ve vaší rodině je jedna babička nad obvyklý standard. Viděl jsem celkem tři.“

„To jste toho viděl málo,“ odušil Ludva. „Máme celkem čtyři babičky, z toho dvě pra, a každé bude sto let.“

„Nepovídejte.“

„Ovšem jen když se toho dožijí,“ připojil Ludva.

„Tyto tři babičky jsou u vás policejně hlášený?“

„Nejsou,“ zavrtěl Ludva hlavou. „Každá z nich bydlí ve svém bytě a sem jenom chodí na návštěvu.“

„Jak se má druhá prababička?“ otázal se detektiv s neproniknutelnou tváří.

„Nevalně,“ odpověděl Ludva starostlivě. „Je už chudák hluchá, slepá, chromá, nemá a přiblíhá. Pamatuje robotu. Ale vy jste se zajímal, pokud vím, o Giorgia Krňocha a nikoli o náš babinec?“

„Ovšem,“ pravil detektiv a s těžkým úsměvem se rozloučil, sebrav svého kolegu. Ludva se jim uklonil ještě ve dveřích. Pak se vrátil do jídelny.

Pod oknem se válelo klubko a všelijak propíchaná víněná punčocha. Dráty byly zabodány do země v květináči a prabába Krňoch prodílevala v koupelně, kde si právě obtahovala na temeni Ludvovu břítku.

Čistě oholená pak se vrátila do jídelny, které bylo používáno ke všemu možnému jenom ne k jídlu, ale dráty a klubko už sebrala babička s holí. Řekla, že je krajně

nepletní zmocnit se rodinného pokladu, jimž tyto dráty jako památka po skutečné prababičce jsou, zejména za podvodným účelem. Dále řekla, že i pouhý nezdařený pokus nastavenovat šedivou lyžařskou punčochu bílou háčkovací přízí je nesmysl a kromě toho, že její syn nikdy na sobě neměl pufovr tak ostudných barev, do jakých ho falešná prababička nastročila. Nato zavolala šici babičku a prohlásila před ní jako před svědkyní, že nedostane-li se jí řádněno vysvětlení celé této záležitosti, půjde ihned na policii, třeba musí chodit po třech, a vlastního syna nechá odsoudit po připadě na galeje.

„Teď mluvte,“ skončila a energicky poposedla.

Šici babička stála jako oukropeček. Uloha svědkyně jí netěšila. Nesměle pípla, že by si měla vypít kafe. Babička s holí prohlásila, že je na to času dost. Na bradě se ještě lepila malinovou šťávou.

Giooglio Krňoch skládal do cípu šátek, který sňal před holením z hlavy.

„Pane Láče,“ ozval se skromně, „prosim vás, abyste odešel. My tři babičky už si to tady vysvětlíme.“

„Já vím o naší zlodějně zrovna tolik co vy,“ odtušil Ludva nevrle. „Nediriguje mě po mém vlastním bytě jako sluhu.“

„Pokojs s vámi,“ zavrtěl hlavou Giooglio Krňoch. „Budete-li to vysvětlovat vy, skončí to hádkou. Pusťím-li se do toho já, dostanu pouze vynadáno.“

„A to je nějaký rozdíl?“

„Táhni!“ řekla babička s holí, čimž to rozřešila.

Giooglio Krňoch požádal šici babičku, aby mu laskavě připevnila spolehlivým způsobem koudel k šátku. Šici babička mrštně vyskočila a ani se neptala, jak to prababička chce. V prstech koudel naondulovala a už se jehla kmitala. Giooglio Krňoch se umíval. Babička s holí dělala výhrůžné obličej. Ludva se zdvihl a šel beze slova do kuchyně.

Tam si namíchat do šálku bílou kávu. Vyšla mu nejdříve příliš černá, pak, když vzal větší hrnek, příliš bílá. Vzal ještě větší hrnek, přilil z kávové konvice a opět dostal příliš tmavou. Po dojití mléka zjistil, že je zase proklátě bílá. Vzal větší hrnek. Počínal si opatrně. Tón nápoje byl vyhovující. Po oslazení však to bylo nutno zředit. Ludva vzal hrnc na polévku. Po několika pokusech a mnohém dolévání, slazení a promíchávání vařečkou byl spokojen, ale seznal, že to nevyplije, nýbrž že by se v tom mohl spíše vykoupat.

Nabral si ponořením šálku a pobryndav koberec v předstíni, uchýlil se do své pracovny. Netrvalo dlouho a přišli pro něj. Byla mezi nimi shoda. Šici babička měla slzy v očích. Také babička s holí byla jaksi dojata.

„Prosim vás,“ řekl Ludva, „co vám namluvil?“

Šici babičce se nedivil, měl s ní zkušenosti, že se hlasem rozplakala na každé hloupější operetě, avšak babička s holí se hned tak pohnout nedala.

„Utvořila jsem si úsudek,“ pravila Ludvovi, „že všecko podnikal z lásky k tvému dítěti. Musíš mu to ale dosvědčit. Pověz, proč uzmul zápisní knihu z toho nemravného kroužku flamendrů.“

„Protože je blázen,“ řekl Ludva bez váhání.

„V tom se shodujeme,“ kývla babička s holí, „ale rozuměj mi, nebo tě seknu. Jakou odměnu požadoval?“

„Požadoval dělat strejčka,“ odpověděl neochvějně, „ale nakonec z toho vylezla černá mzda. Dělá prababičku.“

Babička s holí se zamyslíla.

„Je v tom mnoho krásného,“ poznamenala, „ale také máš z domácnosti zlodějský brloh. Co si myslíš o tom panu radovi Ftáčkovi, Ludvo?“

„To je převít,“ pohaněl ho Ludva. „Máš-li srdce na pravém místě, postavíš se na naši stranu.“

„Se srdcem těžko hrát,“ řekla babička s holí. „Speciálně ty jsi na mateřské srdce vzdavky lehce hřešival. Pan Krňoch tvrdí, že radu Ftáčka porazí na hlavu. Co o tom soudíš?“

„Že mu musíme držet palec. Spálili jsme za sebou všechny mosty.“

„Spokojena nejsem a souhlasím jen z donucení. S Lolinkou si to vyříď sám, u ní se za tebe nikdo přimlouvat nebude. Pravda?“

„Pravda,“ pípla nerada šici babička, u níž si to babička s holí vymínila.

Potom všechny tři ochutnali kávu, kterou Ludva bezděky připravil, načež si uvařily jinou, neboť Ludvovi se do ní záhradně dostaly dvě hrsti ozářené krupičky. Giooglio Krňoch, neodkládaje svou masku, požádal Ludvu, aby ho nechal v pracovně napsat dopis.

„Budiž,“ svolil Ludva. „Vžíváte se do úlohy přibuzného opravdu zdaříte. Roztahujete se tady jak můžete.“

„Kdybyste věděli,“ odvětil Giooglio Krňoch přesvědčivě, „v kolika cizích bytech jsem se za svých třicet služebních let roztahoval, neměl byste pochybnosti, že se v tom vyznám. Ale ještě maličkost, s dovolením. Byl byste tak laskav a poskytl mi peněžitou půjčku?“

Ludva dopadl na paty.

BÁSEŇ MĚSÍCE

Nebojácny Sullivan & vezír Rrafaer

Tomáš Přidal

Ulice a doky Charúz Al-Mari naplnil strach, lítost a vztek.

Ra-rafír byl stále blíž k třetímu stupni...

...do jeho vysvěcení zbýval již krátký čas.

Šum hlasů, jenž opakoval jméno hrdinného Sullivana, se změnil v příboj, který si razil cestu mezi trny v očích bohů; lidé, kteří byli ušetřeni bodnutí Vysoké Brutální Boží Moci se přeci jenom dočkali své spásy...

...svého hrdiny...

A tak, jak bylo řečeno, tak se také stalo.

Sullivan, který byl krásný jako dívčí ňadra, rychlý jako vítr a nebezpečný jako zástup vycvičených zabijáků, v den, kdy se krutovládce stal vysvěcením Ra-ra-rafírem, proti svému protivníkovi pozvedl čestně meč a promluvil:

„Jedině smrt jednoho z nás rozhodne, jakým směrem se bude dál ubírat Charúz Al-Mari; zda ji povede děsivá pěst a krutost, nebo ctěný hlas s mírumilovností“.

Tato slova započala Boj jediného muže proti Armádě hrdlořezů, kteří předstoupili Před Ra-ra-rafíra; bitva rozhodující o budoucnosti a osudu sužované metropole...

Sullivanovy Pohyby dospěly k Ahmedovi, rozsekal posledního zabijáka na cáry masa, přičemž si sám odnesl pár hlubokých jizev.

Když zažehnal „Ra-ra-rafírův hněv“ do propasti smrti, samotnému Ra-ra-rafaerovi zablýskaly zuby v hněvu a vyrazil pokřikem vpřed, jako strašlivá bouře, s nastaveným mečem, jehož hrot byl připraven zasadit Sullivanovi rychlou smrtící ránu, rovnající se rychlosti blesku.

Sullivan vykryl útok a srazil krutovládce k zemi, jílcem jej omráčil a bodnutím vypudil z tohoto světa...

Ujal se vlády Charúz Al-Mari a jeho udatné jméno od těch dob dělá čest lidu.

Nebojácny Sullivan se stal živoucí legendou...

...a vezír Rrafaer mrtvou a zapomenutou vzpomínkou.

Metropoli Charúz Al-Mari naplnil velký smutek; pohřbívali tam svého udatného krále, mladičkého Chaza-Ra-Goabbu.

Zemřel v boji, když se ucházel o srdce krásné Enefity, zemřel mečem krutého Amira Da-Kruoty.

Vypravěči arabských pohádek třikrát zaplakali; ranní jitro zahalil rubáš smutečního šerosvitu...

Zesnulého krále nahradil vezír Rrafaer; byl však znám spíše jako Rafír, neb jeho turban zdobily krvavé slzy – safíry.

Moudří politici a staré hadačky mu prorokovaly krátkou vládu, v kartách a společenských kruzích bylo vidno jistého muže, který mu zkříží cestu...

Rafír nechal popravít nejstarší a nejmoudřejší z hadaček, váženou Burru-Man-Rubbu, což pobouřilo církevní hodnostáře a stoupence jejího hadačského daru; prokleli vezíra Rrafaera za jeho kruté a neuvážené rozhodnutí.

O Sullivanovi se v těch dobách skládaly vznešené eposy; potulní vypravěči mu přisuzovali velkou budoucnost a slávu, hodnou Chaza-Ra-Goabby.

Málokdo tušil, jak Sullivan skutečně vypadá, vlastně nikdo pořádně nevěděl, zda spíše nebyl pohádkou, jakou povídají babičky svým vnoučatům, pověstí, kterou zaznamenávají kronikáři svými brky do zažloutlého pergamenu, a posléze herci deklamovanou, barvitě líčenou divadelní hrou.

Rafír tehdy dosáhl svého druhého stupně, i on měl své zapřísáhlé stoupence a poskoky – byl ve svatostáncích Rrafaerových vysvěcen na Ra-rafíra...

Mnozí nechápali účel těchto stupňů popularity, ale jakmile Ra-rafír dosáhne třetího stupně, něco ze zlomí, něco se stane; ústa Sullivanových fanoušků opakovala jméno Sullivan, stejně jako když svatý Otec přefíkával Alláhovo: „Buď spasen v zemi nebeské...“

V období, kdy se Ra-rafírova popularita blížila k třetímu stupni, docházelo k nepokojům a mluvilo se o tichých mordech, za kterými stál Ra-rafaerův poskok a vrchní poradce Ahmed, známý jako „Ra-rafírův hněv“.

Jistě nebylo náhodou, že Ahmedovými oběťmi byli lidé, kteří nestáli na Ra-rafaerově straně.

SLOUPEK

Únor

„Neboť vězte, že únor je doba nebezpečná, která zahradníka ohrožuje holomrazy, sluncem, vlhkem, suchem a větry; tento nejkratší měsíc, tento záprtek mezi měsíci, tento měsíc nedonošený, přestupný a vůbec nesolidní, vyniká nad všechny ostatní svými potměšilými základy; mějte se před ním na pozoru. Ve dne loudí na keřích pupence a v noci je spálí; jednou rukou nám lahodí a druhou nám luská pod nosem. Čtvrtí proč se o přestupných letech přidává jeden den zrovna tomuto vrtkavému, katarálnímu, potouchlému měsíčnímu skrčkoví; o přestupný rok by se měl přidat jeden den krásnému měsíci máji, aby jich bylo dvaatřicet, a bylo by to. Jakpak k tomu my zahradníci přijdem?“

Další sezónní práce v únoru je honění prvních známek jara. Zahradník nedá na prvního chrousta nebo motýla, který obyčejně v novinách zahajuje jaro; předně o žádné chrousty vůbec nestojí, a za druhé takový první motýl je obyčejně poslední od loňska, který zapomněl umřít. První známky jara, po kterých se zahradník pídí, jsou neklamnější. Jsou to:

1. krokusy, které mu vyrážejí v trávě jako takové nalité, zavalité hrotky; jednoho dne ten hrotek praskne (při tom ještě nikdo nikdy nebyl) a udělá takovou štětku krásně zelených listů; a to je první známka jara; dále:

2. zahradnické ceníky, které mu nosí listonoš. Ačkoliv je zahradník zná zpaměti (tak jako Iliada začíná slovy Méniin aeide, thea, začínají tyto katalogy slovy: Acaena, Acantholimon, Acanthus, Achillea, Aconitum, Adenophora, Adonis a tak dále, což každý zahradník dovede odříkávat, jako když bičem mrská), přece je pečlivě pročte od Acaeny až po Wahlenbergii nebo Yuccu, prodělávaje těžký boj, co by si měl ještě přibjednat.

3. Sněženky jsou další posel jara; nejdříve to jsou takové bledě zelené špičky vykukující z půdy; ty se pak rozšípnou ve dva tlusté děložní lupeny, a je to. Potom to vykvete někdy už počátkem února, a pravím vám, že žádná vítězná palma, ani strom poznání, ani vavříň slávy není krásnější než ten bílý a křehký kalíšek na bledém stonku, kývajícím se v sychravém větru.

4. Sousedé jsou rovněž neklamnou známkou jara. Jakmile se vyhrnou na své zahrádky s rýči a motykami, nůžkami a lýkem, nátěry na stromy a všelijakými prášky do půdy, poznává zkušený zahradník, že se blíží jaro...

Ano, pane Čapku, za chvíli tu zase máme únor. Únor, ten záprtek mezi měsíci, nedonošený, přestupný a vůbec nesolidní. Každý rok touhle dobou, kdy se půda otevírá a schyluje se k Vítěznému únoru a syrovému 15. březnu, na vás nemohu nemyslet.

A tak abyste věděl: sněženky už vykvétají, hamamelis taky a čemeřice má poupatá!

Text: Karlel Čapek,
dodatek: Irena Jirků

KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Malé dějiny populární hudby...

Láska, touha, poblouznění, zamilovanost, chtíč, žárlivost, vášeň, zlomené srdce. Psát o tom všem písničky je oře-

Veselý, Karel:
Hudba srdce.
Praha, Paseka 2024,
452 stran

pané a pokleslé. Jenže co když právě lovesongy – pokud si je poslechneme pozorněji – nejlépe vypovídají o našich emocích a jejich proměnách v průběhu dvacátého století? Můžou popové žebříčky odrážet přístup lidí k lásce a zamilovanosti?

Karel Veselý prochází dějinami popu od generace rock'n'rollu z 50. let přes „revoluci lásky“ v šedesátkách, předkládá obraz milostných vztahů v rocku, disku nebo rave kultuře a mapuje citovou krizi v novém tisíciletí. Příběh popu končí u současných hudebníků definujících radikální podoby queer lásky. Autor ve dvanácti kapitolách vychází z textů písní, ale na pomoc si bere i dobové filozofické či sociologické teorie. Na stránkách knihy se tak setkáváme s Michel Foucault a bellhooks, Erich Fromm s Beach Boys, Frankem Oceanem nebo Britney Spears.

Dějiny matičky Prahy zase trochu jinak...

Knihy líčí dějiny Prahy od časů českého národního obrození v první polovině 19. století až do současnosti. Činí tak neotřelou metodou: seznamuje nás se životem a dílem pěti různých osobností z různých časových úseků, ale i velice odlišného národnostního a sociálního původu (obrozenecký autor Karel Vladislav Zap, novinář Egon Erwin Kisch, tesař a komunista Vojtěch Berger, herečka Hana Frejková, dcera Ludvíka Frej-

Bryant, Chad: Praha:
Sounáležitost
s moderním městem.
Praha, Argo 2024,
325 stran

ky, odsouzené v inscenovaném procesu s R. Slánským a Duong Jirásková, vietnamská dívka žijící v dnešní Praze. Autor se nevyhýbá kritice vypjatého nacionalismu na obou stranách a varuje před nebezpečím jeho recidivy i v současnosti. Příznačně tedy končí odkazem na nedávno instalovaný „Stolperstein“ jedné z obětí holokaustu v Praze. Bryantova publikace je pohledem jak z vnějšku, tak zvnitřku, přináší neotřelé, čerstvé postřehy a soudy a nové vnímání nedávných i současných dějin Prahy. Chad Bryant se dějinám Prahy věnuje dlouhodobě, v roce 2007 vyšla v Argu jeho publikace Praha v černém, pojednávající o české metropoli za druhé světové války.

Svět senzitivního žentství na přelomu století...

K zásadním etickým otázkám se na přelomu 19. a 20. století, v bouřlivém období proměn české společnosti, předně řadil požadavek zrovnoprávnění žen v soukromém i veřejném životě. Prozaické dílo Růženy Svobodové je výstižnou

uměleckou výpovědí o procesu emancipace, o redefinici ženského údělu a poslání, o možnostech moderní, vzdělané ženy překročit patriarchálně chápané role matky, pečující manželky a hospodyně, respektive mužovy pomocnice či múzy.

V raných Povídkách (1896) vplétá Svobodová své hrdinky do rozporuplných, mnohdy až trapných situací, v nichž pronásledované konvencemi, předsudky i pohrdáním marně hledají svou jedinečnost a sebehodnotu. V lyricky sugestivních tragédiích Marných lásek (1907) se zaměřuje na psychologické portréty jemných, oduševněných žen, které své potlačované city a touhy přenesly do umělecké tvorby a nejednou nacházejí osvobození v sebevraždě. Naproti tomu pozdní Pokojný dům (1917) dokládá autorčino úsilí vystihnout ideál „nového žentství“, formovaný mateřským altruismem a nesobeckou láskou. Výbor sestavili a komentovali Martin Tichý a Ra-dek Touš.

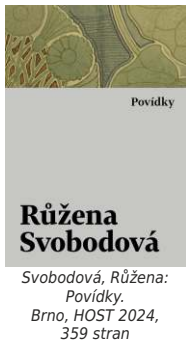
Román vzdoru proti zjednodušujícím normám...

Mladá šlechtična Raoule de Vénérande objevila jako dítě na půdě rodinného paláce knihu, jež jí otevřela cestu k erotickým výstřelkům všeho druhu. Nežůstalo však jen u nich. Raoule zašla mnohem dál a začala dekadentní druhy zvrácenosti sama vymýšlet. Lásku k chudému floristovi v ní nezbudila jeho mužnost, ale naopak téměř nadpozemsky ženská kráska. Raoule si tedy Jacquese nejprve vydržuje, ale posléze se rozhodne přetvořit ho k obrazu svému. Posílá mu květiny, obléká ho do ženských šatů a ukájí na něm své manipulativní a surové tužby. Svět pozoruhodného románu Pan Venuše z období fin de siècle se rodí ze vzdoru ke zjednodušujícím normám, jež nastoluje společnost, a Rachilde v něm svou kousavou ironií boří nejen dobový stereotyp.

AUDIOKNIHY

Cesta do hlubin Blatného duše...

Martin Reiner se poezii a osudem básníka Ivana Blatného (1919-1990) zabýval více než třicet let. Byl autorem scénáře prvního televizního dokumentu o Blatném a desítek novinových článků a rozhlasových pořadů, stál za převozem Blatného pozůstalosti z Londýna do Památníku národního písemnictví, organizoval slavnostní ukládání ostatků Blatného na brněnském Slavíně a významně se podílel i na umístění básnickovy pamětní desky na jeho rodném domě na Obilním trhu. V roce 2000 začal pracovat na románu o básníkovi nevěstěním životním příběhu. Blatný zažil v Československu nejprve velkou literární slávu, po své emigraci do Anglie v březnu 1948 pak naprostý pád a snahu o vymazání svého jména z českých literárních dějin. Reinerův román je str-

Svobodová, Růžena:
Povídky.
Brno, HOST 2024,
359 stran

hující text, který se zabývá nejen básnickovým životem, ale též literárním kontextem, dobou a místy, na nichž Ivan Blatný žil. Dozvíme se zde mnoho z literárního života první republiky, stejně jako zajímavé detaily z přátelství mezi Blatným, Ortenem, Kainarem, Chalupským, Nezvalem a dalšími. Nahlédneme do protektorátních let a hrůz heydrichiády. Po Blatného emigraci dostaneme možnost seznámit se s intrikami, jimiž dlouhé roky žil český politický exil, stejně jako s činností komunistických agentů v zahraničí. A básníka neopustíme ani v blázcích, v nichž strávil většinu z čtyřiceti let svého života v Anglii. Kniha je nabitá dosud neznámými informacemi, zároveň je však silně emotivní. Životní úděl Ivana Blatného je jedním z velkých českých osudů 20. století. Reinerova kniha o něm vypovídá svrchovaným způsobem. Kniha vyšla v nakladatelství Torst v roce 2014, stala se Knihou roku Lidových novin, v následujícím roce získala Magnesii Literu a Cenu Josefa Škvoreckého.

Reiner, Martin: Básník (Román o Ivanu Blatném).
Praha, Radioservis 2024.
Čte Vladimír Krátký.
Celková délka: 08:10:31 hodin

Drama z poorkánových časů...

Dramatický příběh viny a trestu odehrávající se v hlubokých lesích nenávratně zmizelé staré Šumavy, několik let po ničivém polomu z roku 1870. Vrcholným projevem drtivé moci přírodních sil byla vichřice o síle orkánu, která koncem října 1870 zničila obrovské plochy šumavského polesí. Období po kalamitě v někdejších hlubokých šumavských hvozdech líčí novela Zmizelá osada. Jak naznačuje již název, nepůjde o žádné idylické vyprávění. Prozaik Šumavy a Pošumaví Karel Klostermann byl autor se smyslem pro osobitý přírodní ráz kraje, pro jeho lidské typy a sociálně ekonomické podmínky. Od mládí až do pozdních let života trávil období letních prázdnin na Šumavě a poznal tak blízká život místních dřevařů, sklářů, pastýřů, zemědělců a dalších obyvatel. Vnikal postupně do tajů horské lesa a močálů v době, kdy celé rozsáhlé oblasti byly ještě pokryty pralesem, do jehož hloubi zavítal málokdo. Klostermann si nic nevybíral: „Lidé, jež jsem čtenářům představil, existovali nebo existují právě tak jako příroda, do níž jsem je uvedl... Nevymýšlím vůbec; dívám se na lidi a předvádím je takové, jací jsou, s jejich slabostmi i s přednostmi. Nejsem a nebyl jsem nikdy s to je odsuzovat a zoufat si

Klostermann, Karel:
Zmizelá osada.
Praha, Radioservis 2024.
Čte Zdeněk Maryška.
Celková délka: 04:18:52 hodin

nad nimi. Lidé nejsou a nemohou být andělé (?). Nejsou také bestie; chybují a pykají za své chyby i za hříchy otců...“ I Klostermann ovšem vidí prastaré pohorí střízlivým zrakem a prostředím nikterak neidealizuje: „Byl bych celou Šumavu poslal do horoucích pekel, jakkoliv ji miluji celým srdcem,“ uklouzne mu ve chvíli tísne při bloudění. Rozhlasová nahrávka z roku 2023.

HUDBA

Pět alb během jednoho roku...

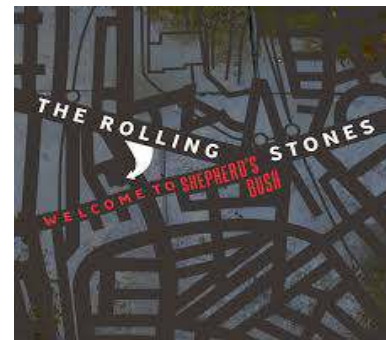
Ryan Adams vloni v lednu překvapil své fanoušky, když vydal najednou hned čtveřici desek. Zjevně to ale nestačilo, a tak na konci roku přišel s ještě jedním počinem nazvaným Blackhole. Nutno však konstatovat, že na těchto jedenáct písniček se fanoušci načekali bezmála dvacet let a některé se stihly stát již kultovními, jako třeba Catherine, kterou americký muzikant hrál na svých živých vystoupeních. Oficiální setlist zveřejnil již v roce 2006 a od té doby vzniklo několik nekvalitních verzí tohoto alba poskládaných právě z koncertních záznamů. Nyní tedy Adams konečně vydal i jeho studiovou verzi.

Adams, Ryan:
Blackhole. Pax Am 2024.

Jen pro tisíc osm set šťastlivců...

Legendární britská kapela Rolling Stones vydala dlouho očekávanou živou nahrávku koncertu z 8. června 1999 z londýnského klub u Shepherd's Bush Empire. Album Welcome To Shepherds

The Rolling Stones: Welcome To Shepherd's Bush.
The Rolling Stones + Mercury Studios 2024.
Celkový čas: 01:25:11 hodin

Bush přináší fanouškům unikátní možnost zažít atmosféru tohoto historického vystoupení, které navštívilo tisíc osm set šťastlivců. Kolekce zachycuje Stones v typické formě, předvádějící své největší hity jako Shattered, It's Only Rock'n'Roll (But I Like It) nebo Tumbling Dice. Kromě klasických skladeb se na albu objevují i méně známé písně, které kapela v té době zařadila do svého setlistu. Speciálním hostem večera byla americká zpěvačka Sheryl Crow, která společně se Mickem Jaggerem zazpívala hit Honky Tonk Women. Tento historický zážitek je nejenom hudebním zážitkem, ale také dokumentem jedné éry. Album zachycuje Stones v období, kdy stále patřili mezi nejpobulárnější formace na světě a chystali se po čtyřleté odmlce na koncert ve Wembley. Ačkoli od vystoupení uplynulo již více než dvě desetiletí, jeho zvuková kvalita je stále výborná a dokáže posluchače přenést přímo do hlediště, což umožňuje zážitek i v podobě disku Blu-Ray.

Sestavil Petr Hanuška

RECENZE

Každý rok 2. května...

**Jan Machonin: Pomalý sešit
Opus - Kristina Mědílková, 2024**

Už ten název druhé básnické sbírky (hlavně) překladatele Jana Machonina (*1976) *Pomalý sešit* je hravý a odkazuje k dalším autorovým aktivitám. Lze vzpomenout na to, že už před skoro třiceti lety (v roce 1995) vyšel překlad – mimochodem vynikající – knihy maďarsko-švýcarské spisovatelky Agoty Kristofové *Velký sešit*, který překládal Machonin se svým otcem Sergejem Machoninem. Ten „sešit“ v názvu přítomné sbírky se vrací, ale ukazuje spíš na Machoninovu snahu dlouhodobé kontinuity a propojování minulosti s přítomností. Propojuje jistou banalitu budovanou třeba Ivanem Wernischem nebo Andrejem Stankovičem (na kterého i vědomě odkazuje víckrát, třeba s obrazem „*všechno je tu bílé / jako rybí filé*“) s tradicí řeckého minimalismu, který dobře zná a překládá (například básně Alexandra Makarova-Krotkova, které vyšly i knižně v roce 2015 pod názvem *Co můžu říct*). Zde lze ukázat na báseň začínající: „*sníh se sype / sype sype / sype sype / a já s ním / a spím*“ (s. 25), která jako by z notesu ruským minimalistům vypadla. Takže celek sbírky je tro-

chu eklektický míšmaš, psaný v Rusku mezi lety 2009 až 2023, ale trochu ji chápu jako autorovu terapii, složenou z originálních nápadů, jazykových hříček, obrázků z výstavy, i z trochy drobků, které život zapomněl mezi banalitou dne a excentricitou zážitků. Každopádně je to sbírka hlavně deniková, která nám odhaluje autora v jeho snaze bydlet v jazyku, jenž mu stále rachtá v hlavě uprostřed cizí země. Jan Machonin společně s manželkou, překladatelkou a prozaičkou Alenou Machoninovou, žil totiž dlouhodobě v Moskvě. Takže v *Pomalém sešitu* čteme věci typu: „*někdy nevím / jestli blouzním nebo píšu básně // a co víc // někdy nevím jestli blouzním nebo píšu básně / rusky nebo česky*“ (s. 16) A odpouštíme pak i tu spousta lyrického balastu, kdy se jenom něco osahává a jsou to jen a jen nápady bez ničeho dalšího, jen poleptující jazykové kousičky velké mozaiky: „*když se kácejí lampy - / lítají střípky*“ (s. 74). S tím se dají spojit také ty slovní hříčky ze zvuky a s tím, co je to pro autora poezie a tvorba sama o sobě: „*projasnilo se // ale vlastně // jenom slovesně*“ (s. 100) – dodejme jen na okraj, že takové vyvolávání a popisování vlastní poetiky je trochu smrti poezie.

Moc to autorovi ve větším množství nefunguje, ani když přistupuje ke sbírce s pomalostí a my naopak se stopovým dávkováním celku. Přesto tu jsou básně, které mají jiný význam než terapeutické vymýšlení si slovních střípků a odkazování na tradici, s tím až bezelstně přiznaným „*hlavně abych to nezapomněl*“ (s. 30), spojené s trochu megalomanským: „*chtěl bych všechno pojmenovat*“ (s. 106). Jan Machonin – řečneme tak z poloviny celku sbírky – umí být totiž někdy opravdu přesvědčivým vykladačem zázraků všednodennosti, s někdy až dětským překvapením sebe sama. Umí pozorovat dobře místa stokrát viděná a banální, aby v nich zasvítilo najednou slunce a udělalo i z opuštěného místa střed světa. Samozřejmě, že se tu vedle toho objevuje také „všednodenní“ realita („*ale prosím tě / válka*“, s. 41) a blboučké říkánky („*plůtek*“ a „*environmentální smutek*“ v básničky na s. 92), protože v sešitech a denících prostě je. Není ani tak zajímavá v jednotlivostech, jako spíš v celku, když se vlastně po nějaké době začneme těšit, co přinese další procházka se psem, což je Machoninův častý a návratný motiv vedle hraní si s jazykovými prostředky.

Ale pořad si myslím, že je to básník, který si v sobě nosí miniaturní a zátíší a nikoliv velká plátna, i když ve sběru veršů za tolik let to chce ukázat i v té šíře řečneme galerijní a ne jen kabinetní (třeba to zkouší v básni nazvané *Balada L 2*, která patří k několika delším číslovům sbírky). Ukazuje se mi více, že básník Machonin je svůj a doma hlavně v menších žánrech, aby o příbězích v nich obsažených mohl vyprávět v místech, kde se zapomnělo na ten prvotní údiv a zázrak. A když se to doopravdy povede, umí přinést příběh, v němž je hloubka a v němž si lze lebedit: „*anděla můžeš potkat / každý rok / 2. května kolem poledne / na pobřeží Finského zálivu / v malé hospůdce / s letní terasou / na které hostů / je v tu dobu / ještě málo*“ (s. 20) Je v tom maličko odkazu Ivana Wernische, stejně jako návratný motiv andělů (už dlouho tu nebyli!) v poezii. A navíc tu je krásné tajemství, co je za tím vším: proč zrovna druhého května? Proč anděl a co nám nese? Otázky, které stojí za to být položeny, aniž by odpověď byla konečná. Co víc vlastně chtít po poezii tohoto typu?

Michal Jareš

HISTORIE

Lednová výročí středomoravského regionu

Před 110 lety - dne 1. ledna 1915 se ve Lhotě nad Moravou narodil Jan OPLETAL, student LF UK v Praze.

V l. 1920-26 navštěvoval obecnou školu v Nákle, r. 1934 maturoval na gymnáziu v Litovli. Během vojenské služby v Hranicích byl pro své antimilitaristické smýšlení vyloučen ze školy pro záložní důstojníky. Přešel do Prahy a po skončení vojenské služby v r. 1936 se zapsal na LF UK Praha. Přivydělával si kondicemi a překlady z francouzské a americké literatury. Dne 28. 10. 1939 byl při demonstraci studentů proti nacismu v Praze stělen do břicha a na následky zranění dne 11. 11. v 11:45 hodin zemřel. Pohřeb byl v Nákle

6. 11. 1939. Na náhrobku má datum narození 31. 12. 1914. Narodil se o den později. Mylné datum narození nahlásili rodiče z důvodu, aby mohl nastoupit dříve do školy.

Před 105 lety - dne 3. ledna 1920 se narodil ve Stavenicích u Úsova RNDr. Bohumil ŠULA, CSc., botanik, muzeolog, znalec přírody Hrubého Jeseníku, skaut a spisovatel.

Od útlého dětství žil v Olomouci. V r. 1940 maturoval na Slovanském gymnáziu. Poté odešel do Brna, kde absolvoval studium přírodních věd na zdejší univerzitě. Promoval v r. 1947. Po vojně nastoupil na katedře botaniky PFF UP v Olomouci, kde působil v l. 1948-51. Poté přešel do olomouckého vlastivědného muzea, jehož součástí byla kdysi hvězdárna, zoologická zahrada, Ústav léčivých rostlin ve Velkých Losinách, Arboretum v Bílé Lhotě a pět jeskynních systémů. Zasloužil se o odborné uspořádání sbírek, o modernizaci muzeí. Značnou pozornost věnoval rostlinnému porostu v Mladči. Pčinil se o obnovení Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci. Externě přednášel na PFF UP. Byl členem mezinárodní organizace muzeí ICOM při UNESCO a místopředsedou krajského odboru České botanické společnosti při ČSAV. Věhlasný botanik byl znám široké veřejnosti z televizního pořadu ostravského studia *Lovy beze zbraní*, kde se uplatnil v 70. l. nejen jako účinkující, ale byl též spoluautorem pořadu. Vynikající znalec přírody byl od mládí aktivním členem skautského hnutí. V l. 1946-47 byl instruktorem Jesenícké lesní školy ve Zlatých Horách. Ke skautské činnosti se mohl svobodně vrátit až po r. 1989, kdy pracoval s mládeží. V l. 1991-96 působil jako instruktor Lesní školy v Drozdovské pile a ve Smrčíně nad Sobotínkem. Stovky skautských vůdců prošly jeho školením a vůdcovskými zkouškami. Kromě příspěvků do skautských časopisů publikoval v odborném a vlastivědném tisku (Zprávy Krajského vlastivědného muzea, sborník *Středisko*, *opavský Časopis slezského muzea*, *prostějovská Štáfeta*, *Kdy-kde-co* v Olomouci aj.). Milovníkům přírody a skautským činovníkům odkázal čtyři svazky pohádek o květinách, které vyšly v r. 1992 pod názvem *Pohádky lesní moudrosti*. Bratr „Bob“, jak byl nazýván nejen skauty, ale i přírodovědci, byl nejznámějším botanikem na Moravě a svému povolání se věnoval celým srdcem. Zemřel 2. 11. 2001 v Olomouci.

Před 185 lety - dne 5. ledna 1840 se v Grygově narodil Jan Sarkander NAVRÁTIL, katolický spisovatel.

Studoval v Olomouci a v Brně. V r. 1860 se stal členem řádu benediktnů v rajhradském klášteře. Psal básně, dramata a povídky. Vydal sbírku básní *Konvalinky* (1870). V r. 1884 pracoval v archivu ve Vatikánu. Publikoval také v časopise *Hlas*. Nejvýznamnějším dílem Navrátilovým jsou regesta papeže Klimenta. Za tuto práci obdržel od papeže velkou stříbrnou medaili. Zemřel 17. 1. 1899 v Rajhradě.

Před 105 lety - dne 5. ledna 1920 se ve Šternberku narodil Josef MACIUCH, český herec, režisér, dramaturg a učitel cizích jazyků.

Když mu ve čtyřech letech zemřel otec, vychovávala jej maminka s babičkou. V r. 1938 maturoval na obchodní akademii. Po záboru Sudet v r. 1939 byla rodina odsunuta do Bohuňovic u Olomouce, kde následně založil Kroužek mladých. V r. 1940 se odstěhoval do Lutína. Zde režíroval, hrál a zpíval v Divadelním spolku. V r. 1945 se vrátil do rodiště a spoluzaložil Jednotu divadelních ochotníků. V r. 1945 se jeho manželce Jarmile, roz. Pospíšilové (1925-2004), narodila dcera Hana. V r. 1949 se rodina přestěhovala do Olomouce, kde pracoval v Moravských železárnách Olomouc jako technický úředník. V r. 1950 založil divadelní kroužek DS ZK MŽ. Byl znám též jako učitel cizích jazyků (němčiny, francouzštiny, angličtiny). Zemřel 28. 6. 2017 v Olomouci.

Před 100 lety - dne 5. ledna 1925 zemřel v Přerově Antonín TELIČKA, významný moravský archeolog a pedagog.

Naroden 29. 4. 1866 v Němčicích nad Hanou. Vystudoval reálku v Prostějově a rok učitelského ústavu v Brně. V devatenácti letech se stal učitelem. Miloval historii a celý svůj život zasvětil archeologii. Výzkumy prováděl v Kojetíně, Tovačově, Citově, Charvátech. Jeho nálezy se staly významným archeologickým oddělením pro muzeum Jana Amose Komenského v Přerově, které bylo otevřeno veřejnosti v r. 1922. Byl předsedou učitelské jednoty Komenský a od r. 1922 ředitelem chlapecké školy na Palackého ulici v Přerově. Od r. 1924 prováděl nálezy pro brněnské muzeum.

Před 130 lety - dne 7. ledna 1890 se ve Velké Bystřici narodil univ. prof. PhDr. František VITÁSEK, DrSc., vynikající český geograf.

Od jedenácti let studoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci, kde maturoval v roce 1909. Poté odešel do Prahy na KU. Po promoci působil jako středoškolský profesor. Zprvu učil na gymnáziu v Kolíně, od r. 1919 na obchodní akademii v Praze a o pět let později se habilitoval na PŘF MU v Brně. V r. 1927 se stal mimořádným a r. 1931 řádným profesorem zeměpisu. Vybudoval zde moderní geografické pracoviště, Geografický ústav ČSAV a též katedru geografie PŘF UP v Olomouci. Hlavní význam jeho vědeckého a pedagogického díla spočívá v autorství řady vysokoškolských učebnic. Už v r. 1922 vydal spis Fyzikální zeměpis. V l. 1934-39 vyšla třídílná kniha fyzického zeměpisu. Jednotlivé části byly nazvány Ovzduší a vodstvo, Pevnina a Rostlinstvo a živočišstvo. Byl o ní velký zájem a vyšla ve třech reedicích. V r. 1948 vyšel Všeobecný zeměpis a r. 1966 Základy fyzického zeměpisu. V r. 1973 vydalo nakladatelství Academia vynikající dílo Vývoj moravské geografie. Působil též v redakčních radách odborných časopisů, podílel se na vydání Československého vojenského atlasu a Atlasu ČSSR. Také jeho přednášky na vysoké škole měly vynikající úroveň. V r. 1952 byl zvolen členem korespondentem ČSAV. V r. 1966 dostal zlatou medaili UP a stříbrnou medaili brněnské univerzity. UP v Olomouci mu v r. 1968 udělila čestný doktorát přírodních věd. Zemřel 19. 8. 1973 v Brně. U příležitosti oslav stého výročí narození se v lednu 1990 uskutečnil v rodišti vzpomínkové oslavy a na jeho rodném domě byla odhalena pamětní deska.

Před 85 lety - dne 10. ledna 1940 se v Bošanech u Topolčan na Slovensku v rodině zaměstnanců firmy Baťa narodila Růžena UCEKAJOVÁ, česká prozaička.

Rodina přesídlila v témže roce do Čech. Po smrti matky i otce byl s bratrem vychována u příbuzných na Moravě, kde žije dosud. Absolvovala SVVŠ a ekonomickou přípravu s maturitou v Olomouci. V r. 1961 se provdala. Žije v Zábřehu. V průběhu dalších let se manželům narodili tři synové. Po dlouholeté práci v administrativě, v ekonomické oblasti, nakonec odešla do důchodu z obchodu, který provozovala. V r. 2008 začala psát na blog a z její tvorby vznikly nejen povídky na pokračování, z nichž jich deset publikovala na portálu www.mamtalent.cz. Pohádky pro děti o Panelákovničkách, spíše ekologické. O víle Bubuše, které mají spíš výchovný charakter, byly zařazeny v počtu několika vybraných do knih pohádek Pohádky pro Kulíšky I. a Pohádky pro Kulíšky II. Právě v druhé knize uvádí autorka, že „od malička ráda četla, knihy ji nahradily čtení a vyprávění rodičů, které ztratila v dětství. Proto se utíkala do světa bytostí nadpřirozených... Vybírala si takové, co ukazují, jak bychom se měli chovat ke svému okolí, aby zůstalo zachováno pro budoucí generace.“

Mnohé pohádky a povídky oslavenkyně najdeme též na eBooku na www.kosmas.cz.

Jubilantce srdečně gratulujeme a přejeme zdraví, elán a pohodu do dalších let!

Před 65 lety - dne 12. ledna 1960 zemřel v Praze Ing. arch. František KOLÁŘ, stavební inženýr a architekt.

Pocházel z Velkého Týnce, kde se narodil 10. 5. 1890 v rodině rolníka. Reálku absolvoval v Lipniku nad Bečvou a po maturitě odešel studovat do Prahy na ČVUT. V době studií se účastnil několika soutěží na různé veřejné stavby. Byl autorem několika vítězných, ale nerealizovatelných návrhů staveb v Olomouci. Podle jeho návrhu byla postavena ve Velkém Týnci na Hradisku kamenná mohyla jako Památník osvobození, který byl slavnostně odhalen 18. 9. 1921 za přítomnosti prezidenta republiky Tomáše G. Masaryka. Tuto zakázku mu zprostředkoval tehdejší starosta obce Jaroslav Bečák. Nejvíce staveb realizoval v Praze.

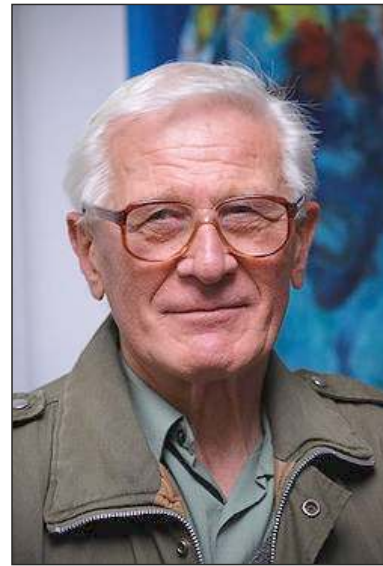
Před 105 lety - dne 13. ledna 1920 se ve Vsisku u Velkého Týnce narodil Jindřich SKOPALÍK, středoškolský pedagog.

Střední školu navštěvoval v Olomouci, kde v r. 1939 maturoval na Slovanském gymnáziu. Po válce studoval filologii a pak se věnoval učitelskému povolání. Učil češtinu na středních školách. Od mládí se zajímal o lidovou slovesnost a lidové zvyky Hané. V 50. l. napsal studii o čuháckém podřechí. Působil na jižní Moravě. Pravidelně publikoval po r. 1989 v týdeníku Moravský jih, kam psal o kultuře, folklóru a zvycích jižní Moravy. Některé jeho vzpomínky na čas dětství a lidovou kulturu v rodném kraji publikoval v Týneckých listech. O čase adventním a vánočním psal v listopadu r. 2000. Jeho vzpomínky najdeme též v Hanáckém kalendáři 2007, kde je článek s názvem Gregofsky hode. Zemřel 15. 2. 2000 v Mikulově.

Před 95 lety - dne 13. ledna 1930 s v Prostějově narodil Miloš ZAPLETAL, spisovatel, autor knih pro mládež, skautský redaktor a činovník.

Rodina krejčovského dělníka se záhy přestěhovala do Pardubic, kde vystudoval obchodní akademii. V r. 1949 po maturitě odešel do Prahy studovat tělesnou výchovu na UK, kde absolvoval v r. 1954. Poté v l. 1954-57 působil jako asistent Katedry tělesné výchovy na AMU v Praze a souběžně studoval orientalistiku a bengálštinu.

Od r. 1957 je ve svobodném povolání a plně se věnuje literární činnosti. V r. 1960 přesídlil do Liberce, kde se trvale usadil. Se skautingem se natrvalo spojil na Pardubicku, kde vedl skautský vodácký oddíl. V něm získal přezdívku Zet. Skautingu poté zůstává věrný po celý život. Velký vliv na něj měl Pavel Křivský (1912-1989), filozof a historik, čelný představitel českého poválečného skautingu, který po r. 1948 vedl sdružení vysokoškolské mládeže Kruh. Jeho vodácké působení se odrazilo v beletrických knihách pro mládež: Světluška (1964), Lovce hvězd (1970), Sedmička (1976), Stezka odvahy (1982), Ostrov přátelství (1983) a Soví jeskyně (1989). Příručky tělovýchovného a tábornického zaměření i různé hry pro děti a mládež začal vydávat už v r. 1957, kdy jako první vyšla publikace Hry v terénu. Přispíval také do různých časopisů (Komenský, Nový Orient, Skauting, Turista, ABC, Junák, Skaut. aj.). Jeho stěžejním dílem je čtyřdílná Velká encyklopedie her, která vyšla také v němčině, japonštině, rumunštině a estonštině. Vytvořil edici Skautské prameny, kde je u většiny titulů autorem či spoluautorem. Přeložil některá díla R. Thákura a E. T. Setona. Je považován za pokračovatele díla Jaroslava Foglara. Nutno dodat, že se s Jestrábem nejen osobně znal, ale působil i jako editor některých jeho děl. Všele doporučuji nahlédnout do bibliografie Miloše Zapletala, kterou průběžně vytváří Vladislav Raška, ředitel Knihovny Karla Dvořáčka ve Vyškově, a je přístupna on-line.

Jubilantovi srdečně gratulujeme a přejeme mu zdraví, tvůrčí elán a pohodu do dalších let!

Před 90 lety - dne 15. ledna 1935 se narodil v Hustopečích u Brna univ. prof. PhDr. Miloš TRAPL, CSc., český historik, spisovatel a vysokoškolský pedagog.

Absolvoval gymnázium v Brně a poté se rodina přestěhovala do Olomouce, kde byl jeho otec prof. PhDr. Miloslav Trapl (1899-1979), sociolog a pedagog, od r. 1946 v Olomouci na UP. V Olomouci na Vysoké škole pedagogické vystudoval v l. 1953-57 obory dějepis a čeština. Poté pracoval na krajské archivní správě MV v Olomouci a po zrušení kraje Olomouc pracoval ve Vlastivědném ústavu v Olomouci. Od r. 1964 začal působit jako odborný asistent na Katedře historie UP a pracoval zejména v Kabinetu regionálních dějin. Podílel se na tvorbě Historického místopisu Moravy a Slezska v l. 1848-1960. V r. 1966 obhájil hodnost kandidáta historických věd a získal titul PhDr. R. 1977 se habilitoval jako docent československých dějin a hodnost univerzitního profesora získal na MU v Brně v r. 1997. V r. 1993 stál u zrodu Centra pro čs. exilová studia na FF UP a od té doby byl ředitelem této instituce. Je členem řady vědeckých společností a autorem více než 500 publikací, statí a článků. V r. 2005 se stal nositelem Ceny města Olomouce.

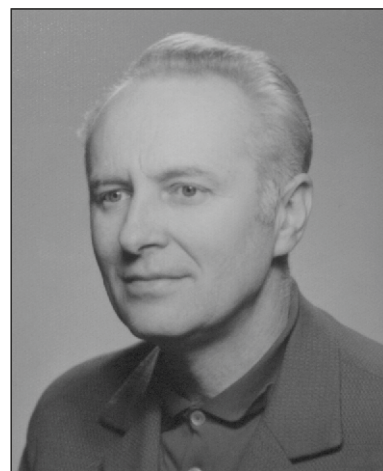
Jubilantovi přejeme hodně zdraví a pohodu do dalších let!

Před 50 lety - dne 17. ledna 1975 zemřel ve Velkém Újezdě Vladimír NAVRÁTIL, akademický sochař, vysokoškolský pedagog a zasloužilý umělec.

Pocházel z Olomouce, kde se narodil 29. 3. 1905. V r. 1934 absolvoval AVU v Praze u prof. B. Kafky. Působil na UP v l. 1947-75, od r. 1965 jako profesor. V l. 1970-74 byl vedoucím katedry výtvarné výchovy FF UP. Navrhl sochy B. Němcové pro Olomouc a Františka Palackého pro Hodslavice.

Před 95 lety - dne 20. ledna 1930 se ve Velkém Týnci narodil Prof. MUDr. Milan SLAVĚTÍNSKÝ, CSc. - historik lékařství, vynikající vypravěč, autor anekdot a sběratel krásných knih.

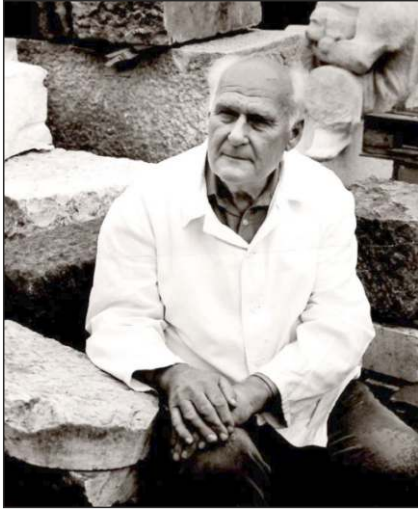
Narodil se v rodině faráře Církve československé husitské, vl. jm. Mazaný. V r. 1949 maturoval na reálném gymnáziu v Litovli. Poté studoval LF UP v Olomouci. Promoval v r. 1953. Působil jako stomatolog v Bohumíně a v Přerově. Od r. 1965 pracoval v Prostějově jako dětský stomatolog, do r. 1969 i jako vedoucí lékař oddělení zdravotní výchovy. V r. 1967 založil v Prostějově Klub dárců krve, který byl první v celé ČSSR. V této době hodně publikoval nejen v odborném, ale i vlastivědném tisku Prostějovska. Psal o slavných rodácích - o lékařích, resp. o vývoji zdravotnictví na střední Moravě. V r. 1969 nastoupil na LF UP v Olomouci, kde zprvu působil na Ústavu sociálního lékařství jako odborný asistent až do r. 1982. V r. 1986 se stal vedoucím Katedry sociálního lékařství a dějin lékařství a r. 1990 byl jmenován profesorem. Přes čtvrt století přednášel na UP a po celou dobu publikoval. Jeho zajímavé články najdeme na stránkách denního tisku (Hanácké noviny, Nová Svoboda, Olomoucký den, Stráž lidu, Zprávy olomouckého i prostějovského muzea) nebo časopisů (Zpravodaj Muzea Prostějovska, Severní Morava, Štáfeta, v ročence Hanácký kalendář aj.) První publikace mu vyšly už v r. 1954. Napsal tři monografie, několik zdravotně výchovných publikací pro mládež a skriptu pro studenty. V r. 1994 odešel do důchodu, ale i nadále se věnoval badatelské

a publikační činnosti. Byl přední osobností mnoha spolků, zejména Vlastivědné společnosti muzejní a olomoucké pobočky Ústavu dějin lékařství při Akademii věd České republiky. Vynikající znalec a obdivovatel českého písemnictví. Jeho přednášky pro vysokoškolské studenty i jiné posluchače dokázaly zaujmout. Po r. 1989 vydal spolu se Svatoplukem Kášem Medicínské historiky z Moravy (1990), Antologie českého lékařského humoru a v r. 2001 vydalo olomoucké nakladatelství Danal knihu humorných příběhů Olomoucký aeskulap se usmívá. Emeritní přednosta Ústavu sociálního lékařství LF UP zemřel náhle za tragických okolností dne 16. 12. 2001 ve své olomoucké vile.

Před 110 lety - dne 21. ledna 1905 se v Litovli narodil Alois KUČERA, malíř a vysokoškolský pedagog.

V r. 1925 absolvoval Gymnázium v Litovli. Po studiích v Praze působil jako středoškolský profesor kreslení v Opavě, od r. 1938 na gymnáziu v Olomouci. Od r. 1947 učil na FF UP nejprve jako docent a posléze jako vedoucí katedry výtvarné teorie a výchovy. Od r. 1933 byl členem Sdružení moravskoslezských výtvarníků. V l. 1939-60 uspořádal řadu výstav samostatných či v rámci výtvarných spolků, jejichž byl členem. Maloval motivy rodného kraje Litovle i Olomouce, vesnické architektury, krajinyomalby v osobitěm realismu. Zemřel 28. 3. 1965 v Olomouci.

Před 105 lety - dne 21. ledna 1920 se ve Vídni narodil Josef STÁREK, sochař a restaurátor, který natrvalo spojil svůj život se Svatým Kopečkem, kde se trvale usadil.

Vyučil se kameníkem u firmy Fojt v Mrákotíně u Telče. Záhy po vyučení se vrátil do rodiště k babičce a pracoval tam jako kameník. Zároveň studoval uměleckoprůmyslovou školu. Po skončení 2. sv. války přišel do Olomouce a pracoval v ateliéru akademického sochaře Julia Pelikána. Po obnovení UP se zapsal jako mimořádný posluchač na katedře výtvarné výchovy FF u prof. Josefa Vineckého a Vladimíra Navrátila. V r. 1955 se stal členem Svazu českých výtvarných umělců, později Českého fondu výtvarného umění. Podnikl studijní cesty

do Itálie, Rakouska, Srbska a Francie. Jeho činnost lze rozdělit do tří oblastí. Na tvorbu vlastní, na spolupráci s jinými sochaři a na činnost restaurátorskou. Jeho památníky

obětem 2. sv. války najdeme v Moravičanech, Chropyni, Rudě nad Moravou. Náhrobky na olomouckém ústředním hřbitově v Olomouci. Často pomáhal jiným autorům při realizaci jejich prací. V r. 1965 vytvořil spolu se sochařkou Sylvou Lacinovou památník v Boskovicích. V l. 1974-75 restauroval sochy Nejsvětější Trojice v Olomouci. Podle návrhu I. Theimera a za spolupráce architekta T. Černouška vytvořil kašnu na olomouckém Kolárově náměstí. V r. 1993 restauroval sochu v Samotíškách. Vytvořil také sochy Adolfa Kašpara, T. G. Masaryka, J. A. Komenského, komorní plastiky a pamětní desky. Zemřel 20. 5. 1996 v Olomouci-Svatém Kopečku.

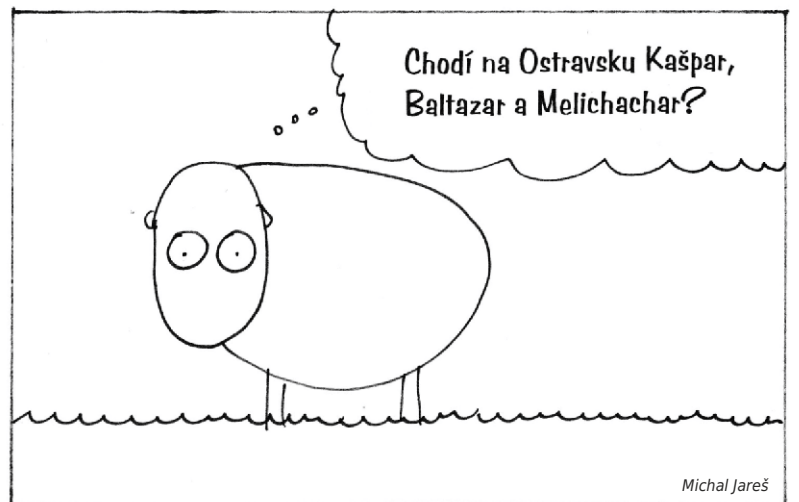
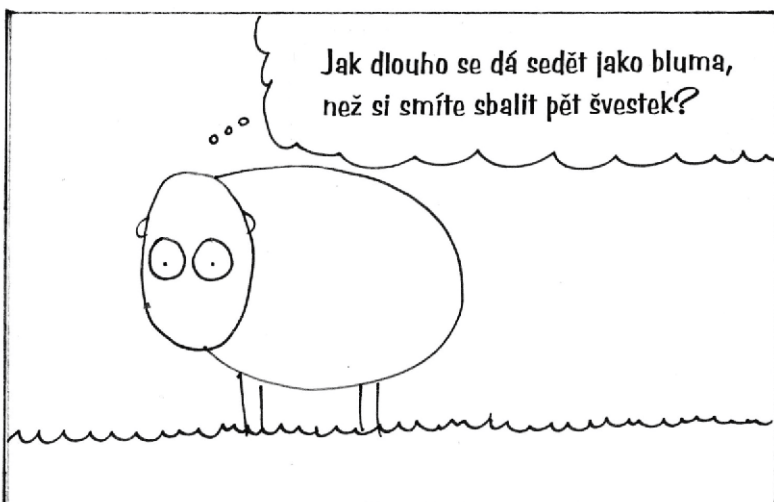
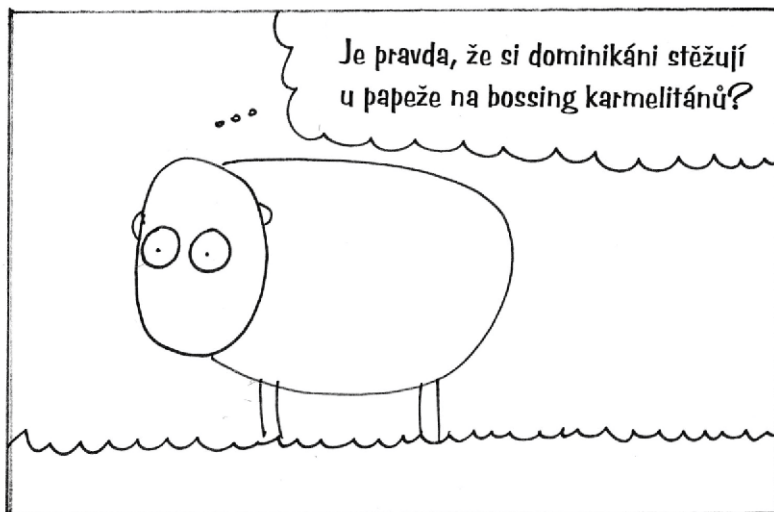
Před 80 lety - 26. ledna 1945 se v Olomouci narodila Alena ZEMANOVÁ, vedoucí pracovnice antikvariátu, soudní zalkyně v oboru a spoluzakladatelka divadelního klubu.

V r. 1962 maturovala na Slovanském gymnáziu v Olomouci. Poté studovala FF UP v Olomouci, ale vysokoškolská studia nedokončila. Od r. 1966 začala pracovat v antikvariátu v Ostružnické ulici. V l. 1968-70 dálkově vystudovala Střední knihovnickou školu v Praze. V r. 1982 absolvovala Státní jazykovou školu v Olomouci, obor němčina. Po odchodu paní Kramářové do důchodu vedla prodejnu v l. 1973-93. Poté se antikvární obchod musel přestěhovat do jiných prostor v ulici Univerzitní 14. Stala se také jeho spolumajitelkou. V r. 1996 se stala iniciátorkou založení Klubu přátel divadla v Olomouci, který vedla. Jejimi dlouholetými zájmy bylo divadlo a cestování. Procestovala všechny státy Evropy, Jižní Ameriky a část asijských zemí. Naposledy pobývala ve Vietnamu. Vždy jela na cestu perfektně připravená, s předem prostudovanými fakty o historii i zeměpisných zajímavostech dané země. Po návratu se podělila se svými zážitky v různých kulturních institucích. Zemřela po těžké nemoci v Hospici na Svatém Kopečku 19. 9. 2014. Jejím krédem bylo motto: „Kdo má knihu v srdci, zůstane jí věren až do smrti.“

Rubriku připravila Hana Ševčíková

KOMIKS - Zlá ovce

ARCHEOLOGICKÁ AKTUALITA

Nejstarší důkaz křesťanství severně od Alp

Odpověď na otázku „Co je nestarším dokladem křesťanství v regionu severně od Alp“ se neustále vyvíjí s novými archeologickými nálezy a interpretacemi. Nejnověji k odpovědi mohou přispět výsledky analýzy malého amuletu ze 3. století n.l.

V roce 2018 probíhaly archeologické vykopávky na pohřebišti ve Frankfurtu nad Mohanem. Konkrétněji v městské části Praunheim, kde kdysi stávalo římské město Nida, umístěné na důležité obchodní stezce, což mu zajistilo prosperitu a vliv. V jednom ze zdejších hrobů

archeologové našli kostru muže, která měla na krku amulet o velikosti 3,5 centimetru. Amulet byl pravděpodobně nošen na provázku kolem krku.

Amulety byly zvláště rozšířené ve starověké římské společnosti a byly neoddelitelně spjaty s římským náboženstvím a magií. Tato zděděná tradice pravděpodobně ovlivnila i zmíněný amulet.

Muž byl pohřben někdy mezi lety 230 a 270 n.l. V papírové roliče se nacházela tenká stříbrná fólie s nápisem, který byl rozluštěn až letos. Fólie byla tak křehká, že by se při rozvinutí rozpadla.

Frankfurtští experti proto požádali o pomoc Leibnizovo archeologické centrum v Mohuči. Tamější odborníci svitek „digitálně rozvinuli“ s pomocí počítačového tomografu.

Latinský text o osmnácti řádcích *Krista, Syna božního!... Tento ochranný předmět chrání toho, kdo se odevzdává do vůle Pána Ježíše Krista, Syna Božního...*

Podle Markuse Scholze, profesora archeologie a dějin římských provincií na frankfurtské Goetheho univerzitě, jde

o nejstarší svědectví o křesťanství severně od Alp. Takové amulety, takzvané fylakteria, mají ochraňovat svého nositele, vysvětlil M. Scholz.

Ve třetím století, kdy byli křesťané ještě pronásledováni, bylo riskantní se k tomuto náboženství hlásit. Pro jednoho muže z Frankfurtu ale byla jeho víra zjevně tak důležitá, že si ji vzal do hrobu.

Vendula Vránová

Zdroj obrázků: archaeologymag.com

dějiny a současnost

č. 10 (prosinec)

Časopis Dějiny a současnost zaměřil v tematickém bloku pozornost na archeologii modernity, konkrétně na výzkum nacistických zločinů: „Nálezy předmětů, které můžeme spojit s vězni, poskytují bezprostřední výpověď o podmínkách života ve vyhlazovacích i koncentračních táborech, umožňují nahlédnout do společenství vězňů a jejich strategií přežití. Tyto artefakty mohou představovat náhodné ztráty, ale pocházejí také z odpadních areálů, které byly součástí táborových komplexů. Internované osoby s sebou mohly mít jen minimum vlastních věcí, což dosvědčují i nálezy improvizovaných, ručně vyrobených předmětů. Vězni si jednoduchými technikami zhotovovali nádoby, lžíce, hřebeny, kartáčky, obuv nebo dokonce (zakázané) nože. Vyryté iniciály, jména, bohaté výzdobné motivy a politické nebo náboženské symboly svědčí o identitě vězňů, jejich vzdoru, vůli přežít, ale také o neschopnosti dozorců důsledně kontrolovat všechny aspekty každodenního života v táboře. Stolní nádoby, příbory, lahve od alkoholu nebo kuchyňský odpad pak umožňují nahlédnout do kantýn a jídelen dozorců a ukázat zcela kontrastní životní standardy pachatelů. Archeologické situace osvětlují také každodenní život v dalších typech táborů, k nimž často postrádáme jiné prameny,“ shrnuje přední odborník na toto téma doc. Pavel Vařeka ze Západočeské univerzity.

Co se v posledním *ĐaSu* za rok 2024 dočtete

Tematický blok:

Jako forenzní důkaz. Od poválečného vyšetřování k archeologii nacistických zločinů (P. Vařeka)

Případ Josepha Tierneyho z ostrova Jersey (G. Carr – P. Vařeka – Z. Vařeková – T. Pancíř)

Archeologie podzimu 1939 (D. Kobiálka – T. Jankowski)

Soudnička zpožděná o čtvrtstoletí. Archeologie modernity v soudním procesu s Davidem Irvingem (J. Hasil)

Seriály a netematické články:

Z pokladů knihoven (Neapolský prvotiskař Matyáš Moravský); Auditorium (Chceme slyšet pravdu! Rozhlas a listopad 1989); Aliance v zájmu Habsburků: italský sňatek Evy z Rožmberka a místo jejího posledního odpočinku; Z moravské hospody do Modenského paláce: sociální mobilita poddaných kolem roku 1848; Korespondence z archivu (T. G. Masaryk – Albert Einstein); Tlumočit dějiny do vizuální podoby (rozhovor s Erikou Mészárosovou o ženách ve Slovenském národním povstání); recenze atd.

<http://dejinyasoucasnost.cz>

V roce 2025 bude *ĐaS* vycházet pouze 6x ročně – každé číslo bude mít ale o 8 tiskových stránek více a předplatitelé budou mít k dispozici i elektronickou verzi každého čísla.

Iveta Coufalová,
šéfredaktorka

LIDOVÉ OKÉNKO

Historie ohňostrojí

Od starověkých rituálů po moderní podívanou

Ohňostroje jsou neodmyslitelnou součástí mnoha oslav a svátků po celém světě. Jejich působivá podívaná, spojení světla, zvuku a barev, nás fascinuje po staletí. Ale jak vlastně tato tradice vznikla? Pojďme se společně vydat na cestu časem a prozkoumat historii ohňostrojí. Obecně je za kolébku ohňostrojí považována Čína. Přesné datum dnes již nikdo neví. První zmínky o jejich používání se datují přibližně do 2. století před naším letopočtem. Tehdy Číňané používali duté bambusové stonky, které po vhození do ohně vlivem přehřátého vzduchu ve vzduchových kapsách s třeskem explodovaly. Starověcí Číňané věřili, že tento hlasitý zvuk zahání zlé duchy a přivolává štěstí.

Velký průlom v historii ohňostrojí nastal s vynálezem střelného prachu. Někdy mezi 7. a 9. stoletím v Číně smíchal neznámý alchymista ledek, síru a dřevěné uhlí, a tato směs umožnila nejen výrobu účinnějších zbraní, ale také vytvoření složitějších a barevnějších ohňostrojí. Mimo území Číny, kde se nejrůznější petardy daly koupit na tržištích, se znalost střelného prachu a ohňostrojí šířila pomalu. Do Evropy se ohňostroje dostaly prostřednictvím arabských obchodníků a Marka Pola v průběhu 13. století. Zpočátku se používaly především pro vojenské účely, ale postupně si získaly oblibu také jako prostředek zábavy. Itálie se stala významným centrem pyrotechniky a italské ohňostroje byly obdivovány po celé Evropě.

Tuto zábavu si okamžitě oblíbila šlechta. Jako vůbec první panovník si v roce 1486 nechal ohňostroj na svatbě odpálit anglický král Jindřich VII. Začali se také používat k oslavám vojenských vítězství či korunovací panovníků. Ohňostroj, který byl odpálen na počest korunovace anglického krále Jakuba II. v roce 1685 byl údajně tak úžasný, že král za něj ohňotvůrce povýšil do rytířského stavu.

V 16. a 17. století se ohňostroje staly součástí dvorských slavností a byly považovány za umění. Pyrotechnici byli vysoce ceněni a jejich vystoupení byla

velkolepá a nákladná. V Evropě se konaly soutěže pyrotechniků, kde se předváděly nejnovější efekty a techniky. V Čechách se pořádalo nejvíce ohňostrojí za vlády Rudolfa II. Habsburského (1575 – 1612). Alchymisté a vědci, které u svého dvora shromažďoval, prováděli mimo jiné různé chemické pokusy a sestavovali ohňostroje. Známou osobností v tomto oboru byl například malíř a sochař Giuseppe Arcimboldo.

Jakkoliv ohňostroje ve středověku a nástupu novověku lidem fascinovaly, do těch dnešních měli ještě daleko. Už se sice objevovaly obrazce na nebi, ale měly jen jednu barvu. Až do konce 18. století byly ohňostroje jednobarevné. V roce 1786 francouzský chemik C.L. Berthollet objevil, že oxidace chlorečnanem draselným zbarvuje oheň do fialova. Následující objevy poté prokázaly, že oxidace dalšími kovovými solemi může vést k dalším intenzivním barvám. A moderní ohňostroje byly na světě.

Největší ohňostroj

Největší zaznamenaný ohňostroj byl podle Guinnessovy knihy rekordů odpálen 8. února 2020 ve městě Steamboat Springs v americkém Coloradu. Použitá nálož vážila téměř 1 180 kg, což odpovídá váze Toyoty Corolly, a dosáhla výšky 1,6 km. Odpálena byla z ocelové trubky o délce osmi metrů a vyletěla rychlostí 542 kilometrů za hodinu.

Rizika

Kromě fascinující podívané, kterou nám ohňostroje přináší, mají však také svá negativa. Mezi ty se řadí zejména velký hluk, který je nebezpečný zejména pro zvířata. A i přes to, že za dobu své existence ohňostroje prošly výraznou modernizací, stále jde o chemikálie, které se odpalováním dostávají do ovzduší.

Vendula Vránová

KAPSÁŘ

Hořelo v Národním divadle v Praze! Požár v historické budově Národního divadla v Praze způsobil škodu deset milionů korun, uvedl mluvčí hasičů. Příčina požáru stále není jasná. Požár se do druhého patra dostal z technické místnosti, kde začalo hořet, šachtou na teplo či vodu.

John Tinniswood, který byl oficiálně nejstarším mužem světa, zemřel na konci listopadu v domově pro seniory v britském Southportu ve věku 112 let.

Z historického triumfu Atlética Madrid 6:0 v pátém kole hlavní fáze Ligy mistrů na hřišti pražské Sparty byli ve Španělsku nadšení. Na jednu stranu velebili celek trenéra Diega Simeoneho, na druhou místy ostře zkritizovali výkon úřadujících českých šampionů. Hanba nás všechny fotbalové fanoušky polila...

Po turbulentní noci na středu, kdy prezident Jižní Koreje vyhlásil stanné právo, aby ho následně po hlasování parlamentu zase zrušil, se v Soulu shromáždili lidé volající po jeho rezignaci. „Odstupte, prezident Jun Sok-jole,“ hlásaly transparenty demonstrantů, kteří se sešli před budovou parlamentu společně s představiteli opozice.

Poslanci slovenského parlamentu odmítli opoziční návrh usnesení k soudnímu smíru o ochraně osobnosti mezi Andrejem Babišem a slovenským ministerstvem vnitra. Smír se týká evidence předsedy ANO ve svazcích StB. Návrh předložili poslanci opoziční strany Svoboda a Solidarita (SaS).

Olomoucká Sigma řeší ohromný problém. Ve zbytku sezony se bude muset obejít bez aktuálně nejlepšího ligového střelce Jana Klimenta. Jednatřicetiletého útočníka vyřadilo zranění kotníku. Tak to jsme nahraní!

Wimbledonská vítězka Barbora Krejčíková vyhrála podruhé tenisovou anketu Zlatý kanár. Osmadvacetiletá hráčka z Ivančic vystřídala na trůnu loňskou wimbledonskou šampionku Markétu Vondroušovou, získala také ocenění pro hráčku roku. Mezi muži uspěl poprvé Tomáš Macháček. Cenu Českého tenisového svazu převzal bývalý daviscepový kapitán Jaroslav Navrátil, který byl uveden i do nově vzniklé Síň slávy.

Pátý ročník soutěže Miss Plus Size Modelky ČR 2024 má svou vítězku. Titul získala Anna Marie Bucková z Vysoké nad Labem, která obdržela dvakrát více hlasů než druhé místo.

Režim syrského prezidenta Bašara Asada se v noci na neděli 8. prosince po 24 letech zhroutil. Diktátor byl svržen rychlým povstaleckým útokem, který trval pouhých 11 dní. Tento pád přišel po téměř 14 letech občanské války. Azyl našel u svého kolegy Vladimíra Putina.

Stručnou a jasnou odpověď dal ministr zahraničních věcí Jan Lipavský zahraničním novinářům, kteří mu na zasedání OBSE položili otázku, zda by chtěl něco vzkázat svému ruskému protějšku Sergeji Lavrovovi. „Vypadněte z Ukrajiny,“ reagoval krátce na mikrofony šéf české diplomacie. Ostrý vzkaz Lipavského odvysílala polská veřejnoprávní televize TVP. Mám ho fakt rád!

Podle amerického ministra obrany Lloyda Austina jsou ztráty Ruska od začátku Putinem rozpoutané války na Ukrajině ohromující. Kromě nejméně 700 000 mrtvých a zraněných vojáků to je i přes 200 miliard dolarů, o které Kreml kvůli tomuto nepovedenému válečnému dobrodružství přišel. Vzkaz Rusku stejný jako v předešlé zprávě pana ministra zahraničí!

Dvaapadesátiletý Jaromír Jágr posunul vlastní rekord coby nejstarší střelec historie hokejové extraligy. V Mladé Boleslavi otevřel hrající majitel kladenských Rytířů skóre ve 3. minutě, když se prosadil v přesilové hře. Hvězdný útočník skóroval podruhé v sezoně. Kladno nakonec vyhrálo 6:2 a ukončilo sérii čtyř porážek.

Elon Musk se stal prvním člověkem na světě, jehož majetek přesáhl 400 miliard dolarů (9,6 bilionu korun). Hodnota jeho majetku vzrostla díky internímu prodeji akcií jeho společnosti SpaceX, který zvýšil Muskův majetek o zhruba 50 miliard na celkových 439,2 miliardy USD (10,5 bilionu korun). Peněz má dost, tak se vrhá na politiku. Někoho neblahého mi to připomíná...

MS ve fotbale 2034 se bude konat v Saudské Arábii, oznámila světová fotbalová federace FIFA. Rozhodnutí má i kritiky kvůli dodržování lidských práv v zemi a podezřením z korupce. Předcházelo mu nezvyklé rozšíření pořadatelství MS 2030 ve Španělsku, Portugalsku a Maroku o zápas v dalších třech zemích, a to v Jižní Americe.

Ve věku 83 let zemřela spisovatelka, divadelní a filmová redaktorka, scénaristka a autorka rozhlasových her Jelena Mašinová. Na části jejího díla spolupracoval i její manžel Pavel Kohout.

Mladoboleslavská automobilka Škoda spustila ve svém indickém závodě v Pune výrobu nejmenšího a nejdostupnějšího SUV modelu Kylaq, který zamíří na indický trh.

V pravidelném provozu na české železnici začaly jezdit první bateriové vlaky. Vyvinula a vyrobila je plzeňská Škoda Group. Vlaky budou jezdit na trati z Veřovic na Novojičínku přes Štrambersk,

Kopřivnici, Příbor a Studénku do Ostravy. Mluvčí Škody Group Jan Švehla uvedl, že vlaky vycházejí z elektrických jednotek RegioPanter, ale mohou jezdit i na neelektrifikovaných tratích. Dojezd vlaku na baterie je 80 kilometrů. Před závorami už žádné čekání. V Olomouckém kraji se otevřel nový nadjezd, který odlehčí dopravě mezi Hodolanami a Holící. Na auta i cyklisty čeká bezpečnější jízda, méně hluku a čistší vzduch.

Jak se Beatles proměnili z britské rarity ve světový fenomén? To dokumentuje nový dokument Beatles '64, který od konce listopadu uvádí Disney+. Vychází z autentických archivních záběrů bratrů Mayslesových ze šedesátých let.

Dne 17. prosince zahynuli při explozi v obytném domě v Moskvě dva lidé. Podle ruských vyšetřovatelů jde o náčelníka sil radiací, chemické a biologické ochrany ruských ozbrojených sil Igora Kirillova a jeho asistenta Ilju P. Příčinou výbuchu může být podle TASS nástražné zařízení. Několik hodin předtím byl odsouzen ukrajinskou prokuraturou za použití chemických zbraní v zemi.

Tokio, největší město této planety umožní svým zaměstnancům pracovat čtyři dny v týdnu. Stane se tak v rámci radikálního experimentu, který má zvrátit nízkou porodnost nejen v metropoli, ale jako příklad v celém ostrovního císařství. Projekt tokijské vlády, který bude zahájen v dubnu 2025, umožňuje zaměstnancům upravit si pracovní dobu tak, aby si každý týden zcela uvolnili jeden den podle svého výběru. Projekt by měly využít tisíce zaměstnanců městské správy. Tokio vsadilo na kouzelnou moc čtyřdenního pracovního týdne v době, kdy počet narozených dětí v Japonsku v roce 2024 poprvé od začátku

záznamů v roce 1899 klesne pod hranici 700 tisíc. A my jsme na tom jak?

S obrovským nárůstem počtu obyvatel počítají demografové v Praze a ve středních Čechách v následujících desetiletích. Podle projekce, kterou zveřejnil Český statistický úřad, má mít v roce 2080 Středočeský kraj 1,9 milionu obyvatel a Praha se má dostat na rekordních 1,943 milionu obyvatel. To je v kraji nárůst o 444 tisíc lidí, v Praze dokonce o 559 tisíc obyvatel.

Ukrajina již vlastní laserové zbraně, prohlásil Vadym Sucharevskyj, zástupce hlavního velitele ukrajinských ozbrojených sil Oleksandra Syrského. „Jmenuje se Tryzub (česky trojzubec),“ doplnil podle agentury Unian. Britové oznámili, že poprvé úspěšně použili laserovou zbraň namontovanou na obrněném vozidle Wolfhound (česky vlkodav), které kromě britské používá také ukrajinská armáda. Osmapadesátiletý muž zemřel ve Spojených státech poté, co na něj při lovu spadl ze stromu medvěd, kterého postřelil další lovec, informoval v úterý úřad pro ochranu přírodního bohatství v americké Virginii. Syn zesnulého prohlásil, že jeho otec byl smrtelně zraněn při tom, co „měl v životě nejradši“.

Svýcarsko se pyšní novým prvnstvím. V Bernských Alpách se rozjela nejstrmější lanovka na planetě, která propojuje vesnice Stechelberg v údolí a Mürenen v horách. V horní sekci je lákadlem především restaurace, kde se točilo několik scén pro bondovský snímek Ve službách Jeho Veličenstva. Lanovka má sklon 159,4 procenta, i proto kabiny drží 11 metrů dlouhé rameno, jenž má strmý horský profil vyrovnat. Dráha je dlouhá takřka 1194 metrů, jízda s převýšením 775 metrů trvá pouhé čtyři minuty. Každá ze dvou kabin pojme na 85 pasažérů. Celý provoz je plně autonomní, ačkoliv bezpečnost neustále monitorují kamery a senzory.

Mimořádný úspěch zaznamenala ve finále celosvětové soutěže Miss Asia Global v indickém Cochínu dvaadvacetiletá prostějovská rodačka Tereza Žáková, studentka všeobecného ošetřovatelství na Fakultě zdravotnických věd Univerzity Palackého (UP) v Olomouci. V konkurenci více než třiceti účastnic skončila na druhém místě, titul královny krásy pak získala v paralelně probíhající soutěži Miss Glam Universe. Což o to, holky máme hezké, ale tato je navíc i chytrá! Slovenský premiér Robert Fico jednal před Vánoci v moskevském Kremlu s ruským prezidentem Vladimírem Putinem o dodávkách plynu. Hanbím se, bratřek, za teba!

Připravil Petr Hanuška

Leden v Moravském

5.	ne	10:00	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: vlásenkárna		Interaktivní beseda
		14:30	NO	●	Natěrač	D. Churchill Činohra
6.	po	19:00	A	●	Konečně jsi doma! aneb Papírové mauzoleum	M. Sýkora Činohra
7.	út	19:00	B	●	Prodaná nevěsta	B. Smetana Opera
8.	st	19:00	C	●	Brouk v hlavě	G. Feydeau Činohra
9.	čt	17:30		●	Dialogické jednání s vnitřním partnerem	Intenzivní herecká dílna
					Sedmička / Arter - 50 %	
10.	pá	10:00		●	Divadelní hráníčko pro nejmenší - O veliké řepě	Dílna pro děti
		19:00		●	Sluha dvou pánů	Rodinné divadlo C. Goldoni Činohra
11.	so	16:00	ZO	●	Modrovousův hrad	B. Bartók, B. Balázs, Z. Kodály Opera **
					Tance z Galanty / Sbory pro mužské hlasy	
12.	ne	16:00	YO	●	Přelet nad kukaččím hnízdem	Arter - 50 % D. Wasserman Činohra
14.	út	19:00		●	ELA!	Senioři - 30 % F. Tailor, T. Syrovátka Činohra
16.	čt	19:00	D	●	Liška B.	Arter - 50 % R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal Činohra °
					Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	
17.	pá	19:00	P	●	Jeníček a Mařenka	Premiéra E. Humperdinck Opera
18.	so	10:00		●	Jak se dělá divadlo?	Sedmička Dílna pro děti
		19:00	X	●	Jeníček a Mařenka	E. Humperdinck Opera
19.	ne	14:00		●	Vánoční sen	Baletní studio při MDO Baletní pohádka
		17:00		●	Vánoční sen	Baletní studio při MDO Baletní pohádka
23.	čt	16:30		●	Kurz na pokračování: Rétorika s Pavlem Hekelou	Sedmička / Arter - 50 % Workshop
		19:00		●	Labutí jezero	P. I. Čajkovskij Balet
24.	pá	19:00		●	Labutí jezero	P. I. Čajkovskij Balet
25.	so	09:30		●	Dobrodružství se záchranáři	Sedmička Dílna pro děti
		19:00		●	Labutí jezero	P. I. Čajkovskij Balet
26.	ne	10:00	RPP	●	Pohádka zakletá do cimbálu	Premiéra K. Hanušová Pohádka
					Výtvarné dílny ve foyer	
		14:00	OPP	●	Pohádka zakletá do cimbálu	K. Hanušová Pohádka
					Výtvarné dílny ve foyer	
27.	po	19:00	K	●	Prodaná nevěsta	B. Smetana Opera
					Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	
28.	út	19:00	L	●	Kytice	K. J. Erben Činohra
					Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	
29.	st	19:00		●	Titus	Arter - 50 % W. A. Mozart Opera *
					Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	
30.	čt	19:00		●	Obraz Doriana Graye	Arter - 50 % / Senioři - 30 % A. Mallardo Balet
31.	pá	19:00	V	●	Sugar	P. Stone, B. Wilder, I. A. L. Diamond, R. Thoeren, J. Styne, B. Merrill Muzikál

* v italském originále s českými a anglickými titulky

** v maďarském originále s českými titulky

*** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky

° představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500